

Monitorovací a vizualizační systém ProCop 3.9

Tipy a triky

Vývojářská příručka

© *ALFA Mikrosystémy, s.r.o.*
Ostrava 2026

Tipy a triky

Vývojářská příručka

ALFA Mikrosystémy, s.r.o.

Monitorovací a vizualizační systém ProCop 3.9 je specializovaný software pro monitorování technologických procesů, uživatelské řízení technologií, archivaci historických trendů technologických veličin a alarmních stavů.

Zahrnuje zkušenosti z předchozích verzí systému, které mají počátky již v roce 1993, kdy byl poprvé nasazen první předchůdce stávajícího monitorovacího systému. Dlouholetou praxí v oboru monitorování technologií, zejména pak v tepelném hospodářství, se podařilo dle zkušeností a požadavků zákazníků a samotných dispečerů vyvinout produkt, který se Vám v tuto chvíli dostává do rukou.

Copyright © 2026 ALFA Mikrosystémy, s.r.o. Ostrava

Microsoft, Windows, Windows 7, Windows 10, Windows 11, Windows Server, Microsoft SQL Server, Hyper-V, Internet Explorer a Edge jsou registrované obchodní známky Microsoft Corporation. Intel je registrovaná obchodní známka, Pentium je obchodní známka Intel Corporation. Chrome je registrovaná obchodní známka Google LLC. Firefox je registrovaná obchodní známka Mozilla Foundation. Opera je registrovaná obchodní známka Opera Software AS. VMware je registrovaná obchodní známka VMware, Inc. Citrix je registrovaná obchodní známka Citrix Systems, Inc.

ProCop je registrovaná obchodní známka firmy ALFA Mikrosystémy, s.r.o.

Vytištěno: červenec 2026

Obsah

1	Moxa NPort v UDP režimu	7	10.1	Uživatelský formát proměnných	75
1.1	Virtuální port vs. UDP režim	7		Nastavovací dialogy	76
1.2	Nastavení UDP režimu	8	10.2	Memory Database	77
	Připojení k převodníku	8	10.3	Ukládání stavových proměnných	78
	Konfigurace IP adresy	9	10.4	Parametry modulu PX	78
	Konfigurace UDP režimu	11		Parametry regulátoru	80
	Nastavení sériového portu	12		Speciální funkce	80
	Uložení konfigurace	13		Podrobná nastavení	82
1.3	Úpravy projektu pro N-Port	13	10.5	Výjimky časového programu v regulátoru PXC	84
1.4	Problémy s komunikací	15		Implementace výjimek v ProCopu	84
2	Automatické vlastnosti potrubí	17		Aplikace výjimek ve vizualizačním projektu	86
3	Atributy knihovních bloků	19	10.6	SNMP modul	86
3.1	Výroba bloku s atributy	19		SNMP protokol	86
3.2	Použití bloku s atributy	21		Nastavení modulu	89
4	Export do SQL databáze	25		Nastavení proměnných	91
4.1	Konzola správy ProSQL	27	10.7	Mailer modul	96
4.2	Definice tabulek	28	10.8	Vypočítávané proměnné	98
	Definice struktury tabulky	29		Analytické funkce	101
	Typy hodnot pro export	30		Šablony vypočítávaných proměnných	109
	Datové typy sloupců v SQL	31	10.9	Relativní odkazy na proměnné	117
4.3	Report tabulka	31			
4.4	Příklad exportu měřičů spotřeb	33			
5	Provoz v doméně bez lokálního uživ.	37			
5.1	Úpravy serveru pro provoz bez uživatele ProCop	37			
5.2	Úpravy klienta pro provoz bez uživatele ProCop	41			
6	Data v SQL	43			
6.1	Instalace SQL databáze	44			
6.2	Nastavení projektu pro ukládání dat do SQL	45			
6.3	Správa serveru SQL	47			
	Obnovení, Odstranění, Změna stavu databáze	48			
6.4	Správa databáze ProCop	49			
	Automatické odstraňování alarmů	51			
	Automatické ředění trendů	52			
	Archivace trendů	53			
	Reindexace a Shrink	54			
	Nástroje	55			
7	Diagnostika zařízení	57			
7.1	AlfaBox	57			
7.2	AlfaMeter	58			
8	Bezpečné nastavení hodnoty	61			
8.1	Příklad hromadného nastavení	62			
8.2	Skript hromadného nastavení hodnoty	65			
9	Alarmy, dynamizace	67			
9.1	Alarmní styly	67			
9.2	Dynamizace OnAlarm	68			
9.3	Zpoždění odesílání alarmů	70			
10	Moduly a proměnné	73			
				Index	119

1 Moxa NPort v UDP režimu

Tato kapitola se zabývá nastavením převodníků MOXA DE-211 a DE-311 v režimu bez ovladače virtuálního sériového portu ve Windows. Převodníky Ethernet / RS232 (RS485, RS422) umožňují využít počítačové sítě k připojení zařízení standardně připojované sériovou linkou přímo k PC s monitorovacím systémem ProCop.

Pomocí převodníků je možné nahradit specializovanou galvanicky oddělenou kabeláž pro RS232, RS422, RS485 standardní počítačovou sítí. Může být využita i stávající síťová infrastruktura po domluvě se správcí dané sítě, kteří musí přidělit příslušný adresní prostor pro PC a převodníky.

Důležité upozornění!

Nesmíme zapomenout, že narozdíl od sériové linky bude mít přenos dat přes počítačovou síť určité zpoždění, může docházet ke ztrátám části komunikace v závislosti na zatížení počítačové sítě, kompletním výpadkům sítě a v rozsáhlejších sítích i k záměně pořadí doručovaných dat. Proto NENÍ vhodné používat tento způsob propojení přes rozsáhlé sítě, či dokonce Internet u kritických průmyslových regulací. Nejlépe je volit vlastní nezávislý segment sítě.

1.1 Virtuální port vs. UDP režim

Většina převodníků Ethernet/RS232 umožňuje vyrobít virtuální sériový port přímo v operačním systému počítače.

Aplikace, které umožňují využít pouze standardní sériové linky, mohou snad komunikovat i se vzdálenými zařízeními, aniž by to poznaly. Rozdílem může být pouze delší odezva a větší chybovost linky.

Problémy s virtuálními porty

Obrovským problémem při používání ovladačů virtuální sériových portů je jejich nespolehlivost při výpadcích či přetížení sítě. Při startu počítače se zavádějí ovladače virtuálních sériových portů, které navazují komunikaci s jednotlivými převodníky. Pokud se daný převodník nehlásí, virtuální port nenaváže TCP/IP spojení a sériový port je zcela nefunkční obvykle až do dalšího restartu počítače. Obdobná situace nastane, dojde-li k delšímu výpadku spojení i při provozu a komunikaci.

Důvody nenavázání, nebo rozvázání komunikace s převodníky a nefunkčnosti komunikace:

- výpadek komunikace sítě mezi PC a převodníkem
- přetížení některé části sítě mezi PC a převodníkem
- výpadek napájení některého z uzlů sítě
- výpadek napájení převodníku

Uvedené důvody i když bývají jen dočasné, přesto mohou vést k trvalému nenavázání, nebo rozvázání komunikace mezi ovladačem virtuálního sériového portu a převodníku. Opětovné navázání komunikace i když důvod výpadku již pominul, se provede až při dalším restartu PC a zavedením ovladačů.

UDP Server/Client mode

Pokud je převodník nastaven v režimu **UDP Server/Client**, data jsou přenášena samostatnými UDP pakety, které jsou odesílány přímo monitorovacím systémem ProCop bez návaznosti na ovladač virtuálního sériového portu. Pokud nastane výpadek sítě, napájení a podobně, data pochopitelně nejsou doručena. Po obnovení komunikace na úrovni sítě, jsou UDP pakety opět znovu doručovány. Počty pokusů na doručení paketů a doba čekání na odpověď je nastavitelná přímo v monitorovacím systému ProCop.

Výhody užívání režimu UDP Server/Client:

- zotavení komunikace monitorovacího systému po zotavení sítě bez restartu PC
- nastavitelný počet pokusů o doručení paketů
- nastavitelný čas čekání na odpověď na daný paket
- spolehlivější komunikace a menší zatížení PC při větším množství převodníků

⚠ Důležité upozornění!

Pokud používáme režim UDP Server/Client, virtuální port pro daný převodník nesmí být na PC definován! Byl-li nakonfigurován již dříve, je vhodné tento virtuální port pomocí nástrojů konfigurace virtuálních portů odstranit.

1.2 Nastavení UDP režimu

Než přistoupíme k samotnému nastavení převodníků MOXA NPort DE-311 (DE-211), budeme potřebovat statické (pevné) IP adresy jednotlivých zařízení.

Potřebné adresy:

- **Dispečerské PC:** IP adresa, maska sítě, výchozí brána
- **Každý MOXA NPort:** IP adresa, maska sítě, výchozí brána
- **Komunikační UDP port (např. UDP: 4001)**

Poznámka

Výchozí brány jsou potřeba jen v případě, že se jednotlivé zařízení nacházejí v různých IP sítích. Všechny IP adresy musí být unikátní, pevné, vzájemně na síti dosažitelné. Síť musí být propustná oběma směry z PC na všechny převodníky a z každého převodníku směrem na PC pro UDP pakety na zvoleném portu, implicitně 4001. Port ale může být zvolen libovolně, jak je potřeba.

Důležité upozornění!

Pokud je na PC používán firewall, je nutné do něj nakonfigurovat výjimku pro příchozí (případně i odcházející) UDP pakety na zvoleném portu (4001). K nastavování brány firewall a dalších konfigurací systému budeme potřebovat příslušná oprávnění systému Windows.

1.2.1 Připojení k převodníku

První připojení sériovým kabelem na místě

Při prvním ožívání převodníku MOXA NPort po vybalení a zapojení budeme potřebovat PC se sériovým portem a přímý kabel RS232 s příslušnými redukcemi velikosti konektorů.

Přepínače na převodníku DE-311 (DE-211) přepneme takto:

- SW1 - **ON**
- SW2 - **OFF**
- SW3 - **OFF**

Připojíme přímo kabelem k sériovému portu PC. Na PC spustíme libovolný software, který umí emulovat terminály ANSI/VT100 na sériovém portu. Příkladem může být Hyperterminál, dodávaný v příslušenství pro komunikace přímo s Windows, nebo PComm Lite Terminal emulator, dodávaný přímo na CD k převodníkům MOXA NPort (bude jej potřeba nainstalovat). V nastavení emulátoru terminálu zvolíme emulaci terminálu ANSI, nebo VT100.

Otevřeme příslušný sériový port PC, nastavíme rychlost 19200,n,8,1 (19200bps, none = bez parity, 8 bitů v rámci, 1 stop bit) a NPort připojíme k napájení. Po krátké chvíli, by se měl objevit výpis volby režimu terminálu. Pokud se neobjeví, můžeme zkusit párkrát stisknout klávesu **ENTER**. V případě neúspěchu zkontrolujeme kabeláž, přepnutí přepínačů, odpojíme a znovu připojíme napájení převodníku, případně nastavení parametrů sériového portu PC.

Tip!

Pokud je již převodník nakonfigurován jako virtuální sériový port a komunikuje, nemusíme k němu chodit, ale je možné jej překonfigurovat vzdáleně přes počítačovou síť.

Vzdálené připojení přes síť, byl-li převodník již dříve konfigurován

Pokud jsme již měli dříve převodník nakonfigurován v síti jako virtuální sériový port, nemusíme k němu chodit s kabelem. Otevřeme správu virtuálních sériových portů, zjistíme poznačíme si jeho IP adresu, síťovou masku, případně výchozí bránu a virtuální sériový port odstraníme.

Upozornění!

Běží-li na PC monitorovací systém, bude nutné přejít do režimu designer, vybrat RS232 cestu příslušného sériového portu a v lokální nabídce, kterou lze otevřít pravým tlačítkem myši zvolit "Zastavit podřízení".

Nyní můžeme přejít k připojení k vybranému převodníku. Spustíme konzolu příkazového řádku. V nabídce **Start**, v

řádku **Spustit** napíšeme "**cmd**" a stiskneme **ENTER**, nebo zvolíme **Start\Všechny program\Příslušenství\Příkazový řádek**. Otevře se okno s obvykle černým pozadím.

Napíšeme příkaz:

```
telnet 192.168.1.240
```

kde uvedeme správnou IP adresu převodníku získanou z konfigurace virtuálních sériových portů a stiskneme **ENTER**.

Příkazový řádek a spuštění emulátoru terminálu telnet po síti na IP adresu převodníku

Pokud je převodník dostupný pro vzdálenou správu, měl by se objevit dotaz na typ terminálu, obdobně jako při přímém připojení přes sériový kabel.

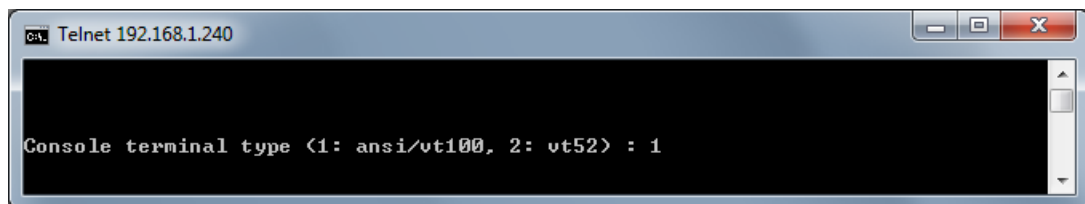
Upozornění!

Pokud je SW1 přepnut do polohy ON, nelze se připojit terminálem telnet přes počítačovou síť, jen přes sériovou linku přímo u zařízení. Toto platí i opačně, pokud je SW1 v poloze OFF, nelze se připojit přes sériovou linku, pouze vzdáleně přes počítačovou síť.

Volba terminálu po připojení (RS232 i telnet)

Po připojení emulátorem terminálu na sériové lince RS232 (hyperterminal, PComm Lite), nebo přes počítačovou síť (telnet) se zobrazí výpis volby terminálu.

Volba režimu terminálu v programu telnet

Ponecháme volbu na **1** a stiskneme **ENTER**.

Upozornění!

*Bylo-li dříve do převodníku zadáno heslo pro přístup na konfiguraci, bude nyní vyžadováno. Zadáme jej a stiskneme **ENTER**.*

1.2.2 Konfigurace IP adresy

Nejprve poznamenejme, že další kapitoly jsou významově téměř shodné pro konfiguraci přes sériovou linku i síťový terminál telnet. Mohou se lišit zejména v designu zobrazovaných oken dle zvoleného terminálu, nikoliv však významově. Případné významové odlišnosti budou zvláště poznamenány.

Hlavní nabídka a ovládání

Po připojení , volbě terminálu a případném zadání hesla by se měla zobrazit hlavní nabídka konfigurace převodníku NPort. Po nabídce se pohybujeme šipkami **Vlevo** a **Vpravo**, volbu provedeme klávesou **ENTER**, návrat klávesou **ESC**. Pro přechod mezi zadávacími kolonkami je možné použít klávesu **TAB**, šipky **Nahoru** a **Dolů**, v kolonce pak **Vlevo** a **Vpravo**. Výběr ze seznamu, nebo otevření další podnabídky se provádí klávesou **ENTER**. Úpravy hodnot se provádějí přepisem, klávesy **BackSpace** a **Delete** provádějí vymazání předchozího znaku. Znak je možné přepsat klávesou **Space** (mezerou) na prázdný. Po hlavní nabídce se můžeme pohybovat i volbou zvětšeného písma.

Důležité upozornění!

Veškeré úpravy v konfiguraci se projeví až po uložení a restartu zařízení. Pro zapsání konfigurace zvolíme v hlavní

nabídce **Restart** a potvrdíme uložení konfigurace klávesou **ENTER**.

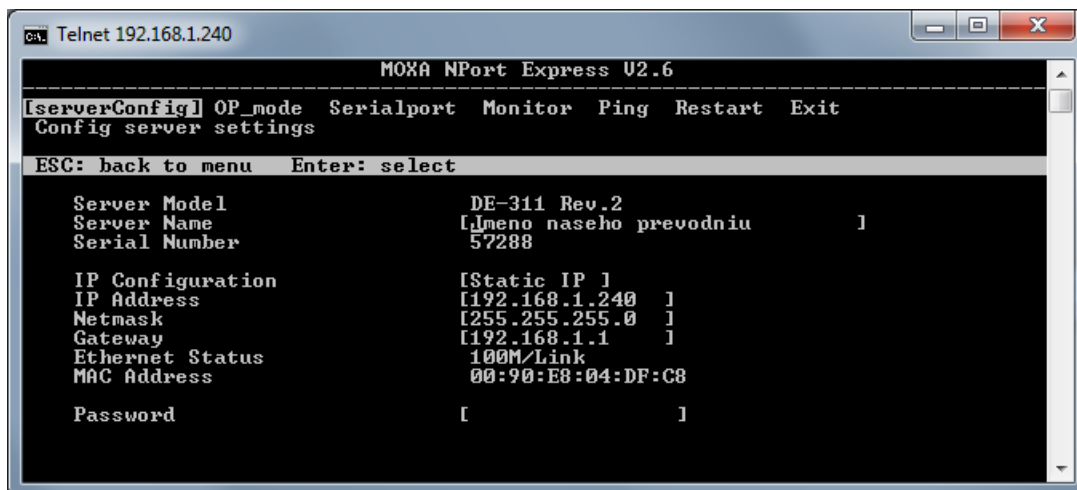
★ Tip!

Pokud **nechceme** změny v konfiguraci uložit, zvolíme z hlavní nabídky volbu **Exit**. Případný dotaz na uložení hodnot demontujeme klávesou **ESC**.

Konfigurace IP Adresy

V hlavní nabídce zvolíme volbu **serverConfig**.

Konfigurace IP adresy převodníku

Převodník si můžeme pojmenovat, abychom ho kdykoliv identifikovali. Jméno je viditelné jen v konfiguraci a může být libovolné.

Poznámka

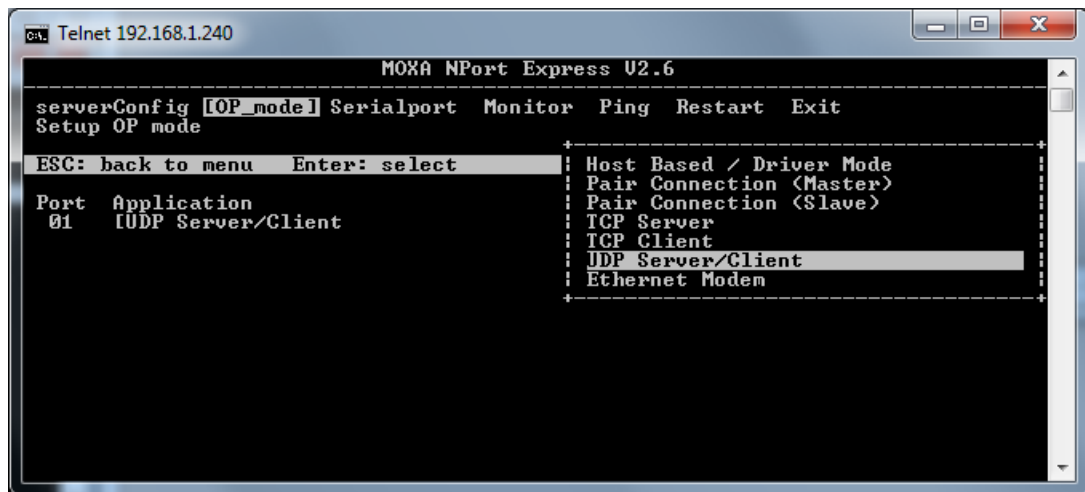
Pokud jsme připojeni přes síť emulátorem terminálu telnet, pravděpodobně již máme správně nastavenou IP adresu. Pokud ji však změníme, promítne se tato změna až při ukončení konfigurace. Nové připojení již budeme muset provést na novou IP adresu. Pokud byla adresa zadána chybně, nebo koliduje s jiným zařízením, budeme muset k převodníku dojít a nastavit správně přes sériovou linku [8].

Nastavíme IP adresu. Zvolíme z nabídky **Static IP** a zadáme **IP adresu**, masku **Netmask**, případně výchozí bránu **Gateway**. Pro zvýšení bezpečnosti můžeme zadat heslo **Password** pro přístup ke konfiguraci převodníku.

Pokud je vše správně nastaveno, můžeme z nabídky odejít klávesou **ESC**.

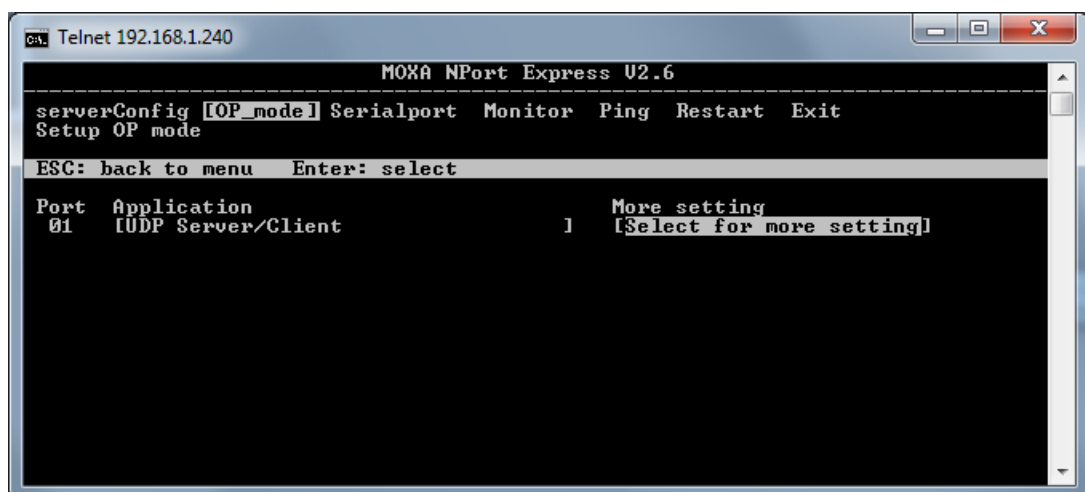
1.2.3 Konfigurace UDP režimu

V hlavní nabídce zvolíme volbu **OP_mode**. V levé spodní části **Application** vyberme z nabídky **UDP Server/ Client**.
Výběr režimu převodníku

Dále bude třeba nastavit parametry přenosu UDP paketů mezi PC dispečinku a převodníkem NPort. V pravé části zvolíme **More setting**, **Select for more setting**.

Přístup k nastavení parametrů UDP režimu převodníku

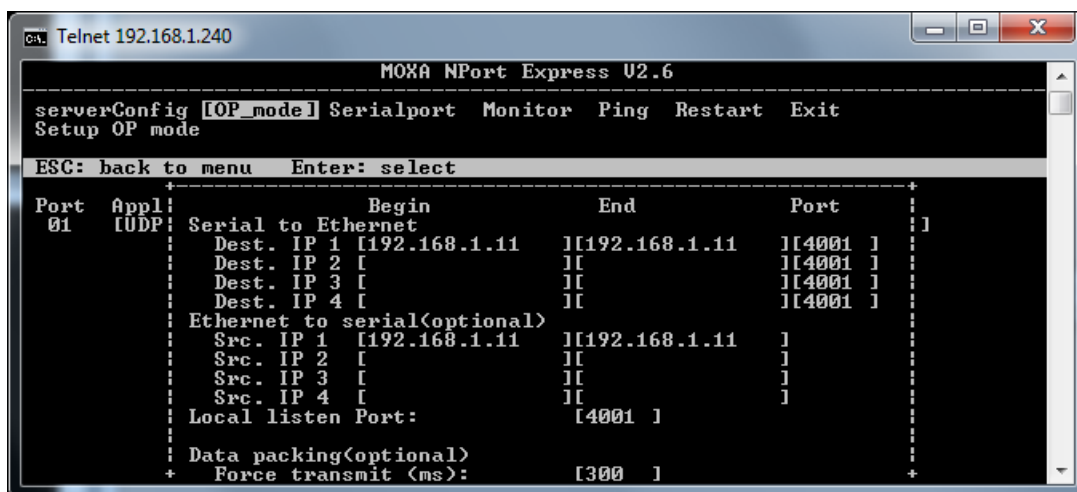

Následující tabulka zobrazuje parametry, které je potřeba nastavit pro PC dispečinku s IP adresou 192.168.1.11. Pokud má PC adresu jinou, zadáme ji místo 192.168.1.11 na všechna čtyři místa. Dále je zde nastaven komunikační UDP port 4001 pro oba směry komunikace. Pokud je potřeba komunikovat po jiném portu, přepíšeme jej ve všech sloupcích.

★ Tip!

Pokud chceme jednotlivá zařízení rozčlenit podle převodníků, každému z nich nastavíme jiný UDP port, např. 4001, 4002, 4003... a to v obou směrech. To znamená, že při konfiguraci jednoho převodníku použijeme ve všech případech i stejný port, v prvním všude 4001, v druhém všude 4002. Každý port pak bude znamenat vložení nové cesty NPortWay v projektu Monitorovacího systému ProCop.

Dále nastavíme maximální čas pro odeslání paketu **Force transmit (ms)**. Tento čas udává, po jaké době bude automaticky paket s daty ze sériové linky odeslán. Tento parametr bývá nastaven na 0. Pro různá zařízení je potřeba vyzkoušet, jaký čas bude vhodný. Například pro MBus je vhodné zvolit čas okolo 300ms.

Pro vysvětlení uvedme, že se část **Serial to Ethernet** konfiguruje, na jaké až 4 rozsahy IP adres mají být zaslány UDP pakety s definovaným Portem. V našem případě je definován jediný počítač - rozsah právě jedné adresy dispečinku. Část **Ethernet to serial (optional)** definuje, ze kterých počítačů se data přichází na **Local listen Port** přepošlou na sériovou linku. V našem případě se jedná opět o jediný a to dispečerský počítač. UDP Port nastavíme později v NPort cestě monitorovacího systému ProCop.

Pokud je vše správně nastaveno, můžeme z nabídky odejít klávesou **ESC**.

1.2.4 Nastavení sériového portu

Narozdíl od režimu virtuálního portu, kde se komunikační parametry sériové linky zadávaly v příslušné cestě Monitorovacího systému ProCop a přenášely při komunikaci, nyní musíme zadat komunikační parametry přímo do převodníku.

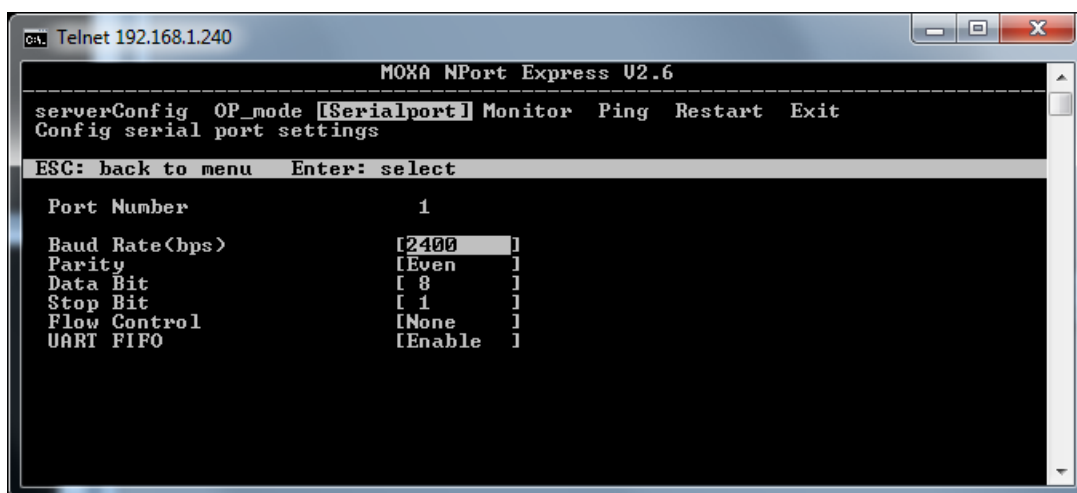
★ **Tip!**

Pokud předěláváme stávající virtuální port na UDP režim, je vhodné se podívat do Panelu nástrojů ProCop v režimu Designer a ve správci projektu najít příslušnou nahrazovanou cestu RS232, původně připojenou k virtuálnímu portu a komunikační parametry převztít přímo z ní. Parametry nastavované v konfigurátoru virtuálních portů se pro komunikaci Monitorovacím systémem ProCop neuplatňují.

Nastavení komunikačních parametrů sériové linky

V hlavní nabídce zvolíme volbu **Serialport**. V kolonce Baud Rate(bps) nastavíme komunikační rychlost, v dalších kolonkách pak paritu, délku rámce, počet stop bitů, řízení toku a používání vyrovnávací paměti na sériovém portu.

Nastavení komunikačních parametrů pro M-Bus

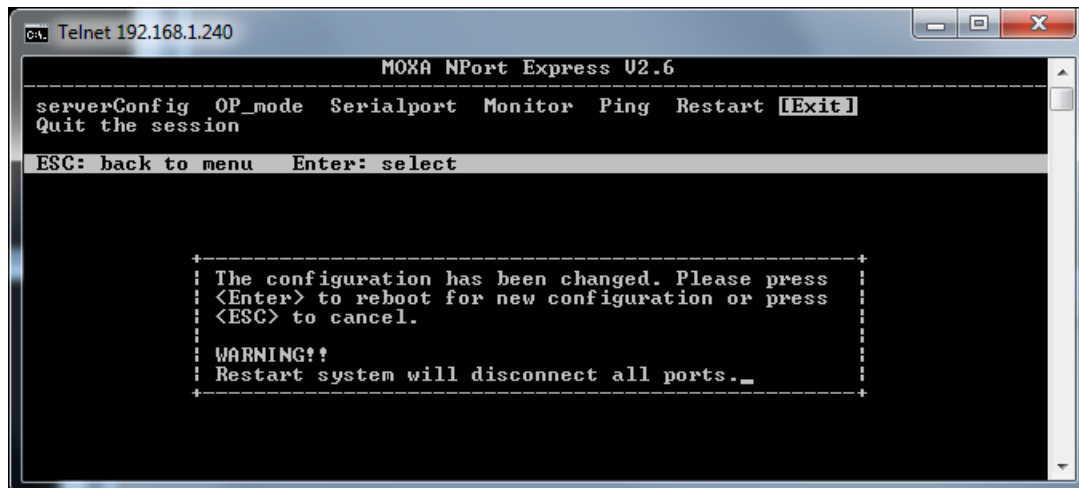
V obrázku jsou nastaveny komunikační parametry obvyklé pro převodník RS232/M-Bus, 2400,e,8,1.

Pokud je vše správně nastaveno, můžeme z nabídky odejít klávesou **ESC**.

1.2.5 Uložení konfigurace

Pokud jsme vše nastavili správně, můžeme v hlavní nabídce zvolit volbu **Exit**. Je zobrazena otázka, zda chceme data uložit do EEPROM a převodník restartovat. Pokud jsme si nastavením jisti, stiskneme klávesu **ENTER** pro potvrzení. Pokud chceme všechny změny stornovat, stiskneme klávesu **ESC**.

Uložení změn nastavení a restart převodníku

⚠ Důležité upozornění!

Nastavení ukládáme jen tehdy, když jsme si jisti, že je nastavení IP adresy zařízení správné, nebo jsme je nezměnili. Ostatní nastavení jako **OP_mode** či **Serialport** lze kdykoliv vzdáleně změnit, ne však, pokud se do zařízení již vzdáleně nedostaneme. V takovém případě můžeme kdykoliv zařízení nakonfigurovat přímo přes port RS232 na místě. Pokud jsme nastavili **heslo**, bude nadále vyžadováno pro konfiguraci! Raději si jej poznamenejme.

1.3 Úpravy projektu pro N-Port

Nyní bude potřeba upravit monitorovací projekt. Narozdíl od virtuálních sériových portů není potřeba mít zvlášť jednotlivé cesty. Všechny převodníky, které mají nastaven shodný UDP port (v našem příkladu 4001) stačí jediná komunikační cesta pro všechna zařízení.

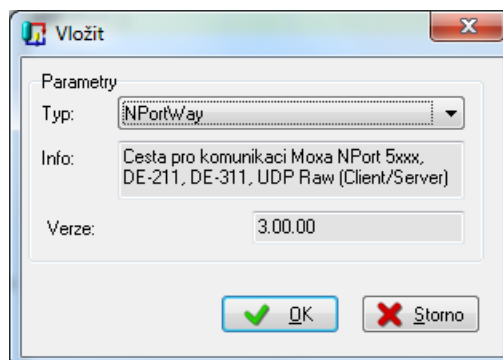
★ Tip!

Pokud chceme jednotlivá zařízení rozčlenit podle převodníků, každému z nich nastavíme jiný UDP port (např. 4001, 4002, 4003... Pak bude pro každý původní virtuální sériový port - pro jeden převodník - právě jedna komunikační cesta NPortWay.

Vložení a nastavení komunikační cesty NPortWay

V Panelu nástrojů ProCop otevřeme v režimu Designer Správu projektu, vybereme Cesty a moduly a stiskneme klávesu **Insert**, nebo symbol zeleného plus. Vybereme NPortWay. Cestu pojmenujeme.

Vložení komunikační cesty NPortWay

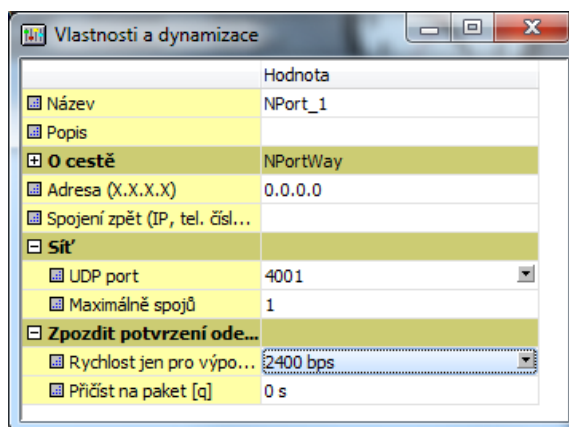

Ve vlastnostech a dynamizacích cesty je adresa PC (0.0.0.0), tu můžeme ponechat, sama se při spuštění načte. V části

Síť, v položce **UDP port** nastavíme příslušný port, který jsme nastavili do převodníku. V našem případě 4001. Položka **Maximálně spojů** určuje, kolik zařízení může společně komunikovat současně. Pro zařízení MBus necháme počet na 1.

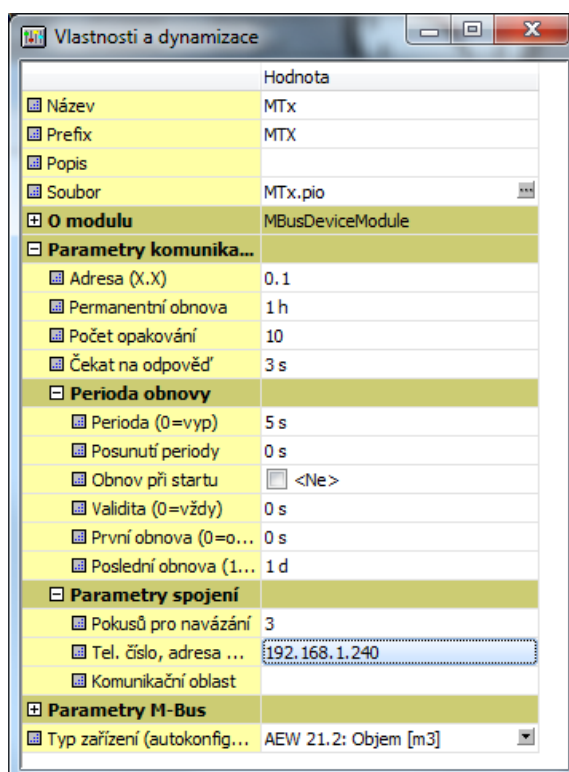
V části **Zpozdít potvrzení odeslání dle rychlosti**, v položce **Rychlost** jen pro výpočet zpoždění uvedeme rychlost komunikace na portu RS232. V našem případě 2400bps. Tato rychlost slouží jen pro výpočet předpokládaného komunikačního zpoždění. Musí být správně nakonfigurována i u sériového portu v převodníku^[12].

Parametry komunikační cesty NPortWay pro MBus.

Nyní můžeme vložit nové moduly, nebo stávající moduly přesunout z cesty RS232 pod cestu NPortWay. Při přesouvání označíme ve stromu cest a modulů cestu, v pravé části označíme všechny moduly zvolíme **Úpravy/ Vymout**, nebo klávesovou zkratkou **Ctrl+X**. Vybereme cestu NPortWay a zvolíme **Úpravy/ Vložit**, nebo stiskneme klávesy **Ctrl+V**. Označíme moduly, které komunikují přes stejný převodník NPort a zvolíme **Vlastnosti a dynamizace Ctrl+ENTER**. V **Parametrech spojení**, položce **Tel. číslo, adresa...** zadáme IP adresu převodníku NPort, přes který jsou dané zařízení připojeny. Můžeme zvýšit **Počet opakování** v parametrech komunikace, například na 10 pokusů.

IP adresa NPort převodníku v modulu M-Bus.

V jedné NPort cestě mohou být moduly, které jsou za různými zařízeními. IP adresy v parametru spojení musí odpovídat danému NPortu. Logické adresy (např. M-Bus) zůstávají beze změny.

Poznámka

Pokud jsme přesouvali moduly z cesty RS232 a je cesta již prázdná, můžeme ji zrušit.

1.4 Problémy s komunikací

Po spuštění projektu by měla komunikace se zařízeními fungovat. Uvedme pár případů problémů, které mohou nastat a jak je řešit.

Zařízení nekomunikují

Nejprve zkusíme provést test, zda je NPort po síti z PC dosažitelný.

Spustíme konzolu příkazového řádku. V nabídce **Start**, v řádku **Spustit** napíšeme "**cmd**" a stiskneme **ENTER**, nebo zvolíme **Start\Všechny programy\Příslušenství\Příkazový řádek**. Otevře se okno s obvykle černým pozadím. napíšeme příkaz:

```
ping 192.168.1.240
```

kde použijeme místo 192.168.1.240 IP adresu daného převodníku. Pokud převodník odpovídá, vypisují se časy odezvy paketů. Převodník je tedy na síti viditelný.

Problém může být v nastavení Windows Firewall. Otevřeme v Ovládacích panelech jeho správu a definujeme výjimky pro všechny použité UDP porty např. 4001, 4002 ... Zkontrolujeme, že jsou výjimky na firewallu povoleny.

Druhý problém může být chybně konfigurovanou komunikační cestou - zkontrolujeme podle nastavení ^[13].

Také může být nevyplněna, nebo chybně vyplněna IP adresa NPort převodníku v komunikačním modulu, zkontrolujeme ^[13].

Dále mohou být chybně nastaveny parametry (IP adresy, UDP port ^[11]) v převodníku NPort, nebo komunikační parametry na sériovém portu ^[12] NPort.

Pokud je vše v pořádku, je pravděpodobné, že je problém za NPortem na lince RS232.

Zařízení komunikují, ale objevují se komunikační chyby

Zkontrolujeme parametry komunikačních modulů ^[13] v Panelu nástrojů ProCop, zejména **Počet opakování** a **Čekání na odpověď**.

Nebo je síť nespolehlivá, přetížená a podobně.

2 Automatické vlastnosti potrubí

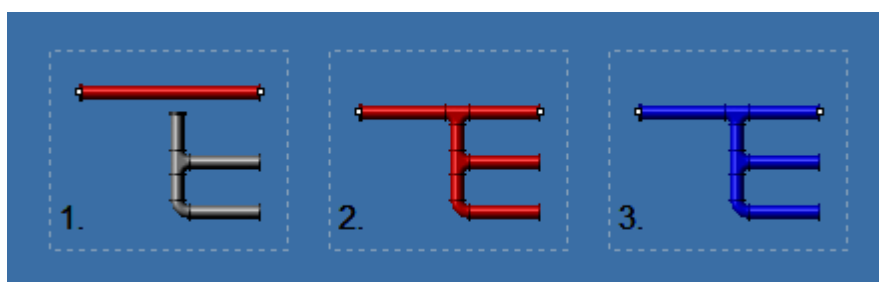
ProCop verze 3.3 disponuje možností nastavit automatickou barvu potrubí (i vzduchotechnického). Potrubí se vykresluje šedě, pokud není napojeno na potrubí jiné, než automatické barvy.

Nastavení automatické barvy potrubí

Vlastnosti potrubí	
Barva	<Automatická>
Šířka	7 bodů

Následující obrázek ve třech krocích zobrazuje, k čemu je možné použít automatické barvy potrubí. V celé síti trubek stačí jediná s danou barvou, například přívodní. Po připojení na ostatní potrubí, všechny navázané s automatickou barvou kopírují barvu připojeného potrubí. Změníme-li barvu jediného potrubí, změní se barva i ostatních připojených.

Označená trubka s pevnou barvou, ostatní automatické, napojení a změna barvy

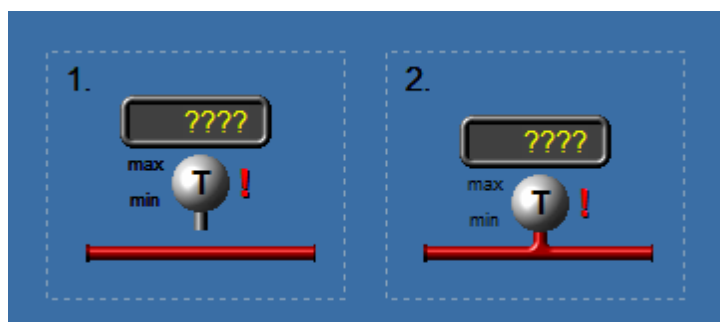
Napojování potrubí do skupin a knihovních bloků

Výše popsaná vlastnost se hlavně uplatní v kombinaci s knihovními bloky a skupinami. Vložíme-li knihovní blok, nebo vytvoříme-li skupinu s příznakem **Spojovat automaticky**, potrubí se napojí i v rámci knihovního bloku a skupiny, případně přebere barvu potrubí.

Knihovní blok, nebo skupina s příznakem automatického spojování

Příznaky	
Zmrazit entitu	☐ <Ne>
Zakázat výběr myši	☐ <Ne>
Netisknout	☐ <Ne>
Zakázat rotaci	☐ <Ne>
Zakázat export	☐ <Ne>
Spojovat automaticky	☒ <Ano>
Úroveň přístupu	Trivial
Perioda obnovy [ms]	1000

Podmínkou je automatická barva potrubí v knihovním bloku či skupině a příznak **Spojovat automaticky**. Posuneme-li knihovní blok, či skupinu do blízkosti potrubí, automaticky se napojí a změní svou barvu.

Napojení knihovního bloku na potrubí

3 Atributy knihovních bloků

Knihovní bloky jsou již od ProCop verze 3.2 vybaveny funkcí pro definici atributů. Ve verzi 3.3 byly tyto vlastnosti dle zkušeností dále upraveny, aby se lépe a jednodušeji používaly.

K čemu atributy slouží

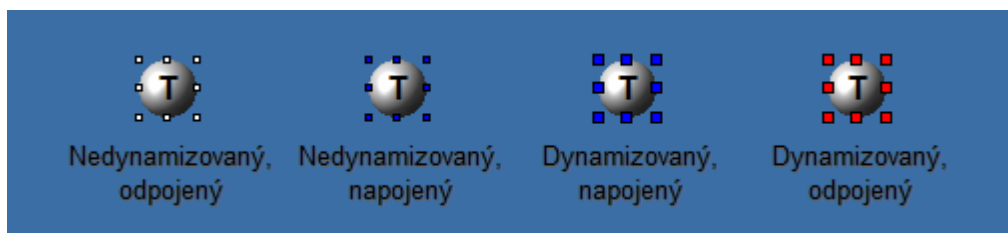
Knihovní bloky po vložení do displeje bylo nutné obvykle oddělit a jednotlivé dynamizované části napojit na požadované proměnné. Nevýhodou je pracnost a odpojení od knihovny. Při úpravě takového bloku v knihovně se změny neprojeví v displejích, jelikož jsou bloky od knihovny odpojeny.

Atributy se snaží tento problém vyřešit. Bloku v knihovně se nadefinují virtuální proměnné - atributy - které se pak v editoru pouze napojí. Nedojde tak k odpojení z knihovny a případné úpravy bloku v knihovně se projeví ve všech instancích v displejích. Navíc je možné atributy vyrobit tak, aby svými jmény přispěly k automatickému napojení ostatních proměnných. K tomuto napojení v displeji slouží [Průvodce napojení atributů](#) **Ctrl+Q**.

Barevné významy úchopových bodů

Pro informaci o napojení bloků do knihovny se úchopové body body vykreslují modře. Zvětšení úchopových bodů, případně červená barva znázorňuje, že je entita dynamizována a obsahuje odkazy na technologické proměnné.

Možné barvy a velikosti úchopových bodů: modrá = napojený knihovní blok, zvětšení = dynamizovaná entita

3.1 Výroba bloku s atributy

Pro snadné pochopení bude nejlepší vyrobit knihovní blok s atributy a pak jej použít v displeji.

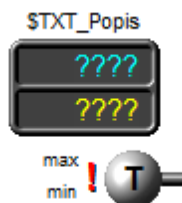
Vybereme nějaký kus z existujícího projektu, nejlépe takový, který se více krát opakuje, ale je pokaždé napojen na různé proměnné. Jako příklad bude použita měřená a žádaná teplota náběhu ve směšovací okruhu MxCrt v regulátoru PX. Nakopírujeme si jej do schránky **Ctrl+C**.

Nejprve otevřeme ve stromu **Knihovník** projektovou knihovnu **Project Library**. Přidáme knihovní blok například tlačítkem **Insert**, pojmenujeme jej a otevřeme.

Definice atributů

Vložíme obsah schránky do knihovního bloku a zvolíme **Úpravy/Převod na atributy**. Nezapomeneme vybrat případná napojovaná potrubí a změníme jim barvu na automatickou. Celému knihovnímu bloku ve stromu knihovníka nastavíme příznak **Spojovat automaticky**, je-li to potřeba.

Knihovní blok po převodu na atributy s automatickou barvou trubky

V nástrojové liště **Vlastnosti** zvolíme **Upravit vlastnosti displeje** (symbol modrého klíče) a ve vlastnostech a dynamizacích zobrazíme **Tabulku atributů**. V tabulce atributů nyní vidíme seznam jednotlivých automaticky vytvořených atributů.

Každý atribut má tyto vlastnosti:

- **Název** - jméno atributu, v dynamizacích bloku se použije místo proměnné, na začátku doplněný o znak \$
- **Popis** - textový popis atributu, zobrazovaný při napojování knihovního bloku v průvodci a vlastnostech, měl by přesně definovat význam proměnné
- **Typ** - požadovaný významový typ atributu - pro výběr a zadání slouží tlačítko se třemi tečkami - atributu smí být přiřazena jen:
 - **Proměnná/Hodnota** - technologická proměnná, nebo konstantní hodnota
 - **Proměnná** - technologická proměnná, sufix
 - **Výraz** - libovolný výraz
 - **Text** - libovolný text - průvodce vždy vyžaduje nové vyplnění, nebo potvrzení stávajícího textu
 - **Text implicitní** - libovolný text - průvodce nevyžaduje vyplnění, vždy použije předvolbu, ale je text možno změnit
 - **Text skládaný** - libovolný text - průvodce vždy vyžaduje vyplnění, ale jen jednou pro všechny vnořené bloky s atributem stejného jména
 - **Hodnota** - lze zadat jen konstantu
 - **Seznam** - v editoru zadáme seznam zobrazovaných názvů a reálných hodnot atributu, vhodné pro výběr z entit
 - **Zaškrťovací políčko** - v editoru zadáme popis a hodnotu pro zaškrtnuté a prázdné políčko, vhodné např. pro viditelnost entity
- **Datový typ** - konkrétní datový typ atributu, tedy přiřazené proměnné, výrazu, textu, nebo jakýkoliv typ
- **Předvolba** - implicitně nabízená předvolba hodnoty atributu, prázdná u hlavního atributu, odkazy na příznaky jiných atributů, implicitní text...
- **Hodnota nepoužití** - pokud může být atribut napojen, zde se uvede hodnota, která daný atribut vyřadí tak, aby se v bloku neprojevoval

Tabulka atributů po automatickém převodu atributů

Název	Popis	Typ	Datový typ	Předvolba	Hodnota nepoužití
\$TXT_Popis	Popis Teplota náběhu	Text impli...	Text	Teplota náběhu	...
HysFrPrt	Hystereze protizamrazu	Proměnná...	Analog		0
HysFrPrt_Ack	Hystereze protizamrazu - Ack	Proměnná...	Binary	\$HysFrPrt.Ack	0
HysFrPrt_Status	Hystereze protizamrazu - Status	Proměnná...	Discrete	\$HysFrPrt.Status	0
SpDtr	Určení žádané hodnoty	Proměnná	Analog		
TFl	Teplota náběhu	Proměnná	Analog		
TFl_Ack	Teplota náběhu - Ack	Proměnná...	Binary	\$TFl.Ack	0
TFl_Reliability	Teplota náběhu - Reliability	Proměnná...	Discrete	\$TFl.Reliability	0
TFl_Status	Teplota náběhu - Status	Proměnná...	Discrete	\$TFl.Status	0

Názvy atributů se používají místo proměnných, nebo jejich sufixů v dynamizacích, hodnotách či textech entit. Název uživatelského atributu se uvozuje znakem \$ na začátku, například \$TXT_Popis.

Systémové atributy

Vyjma uživatelských atributů jsou k dispozici **předdefinované systémové atributy**. Tyto atributy se mohou použít přímo v dynamizacích, či textech knihovních bloků, nebo rovněž v předvolbách definice uživatelských atributů. Tyto atributy jsou nabízeny v rozbalovacích seznamech (při vkládání proměnné, předvolby atributu příslušného typu) a jsou z obou stran uvozeny znaky `$sys.att$`.

V současnosti jsou k dispozici tyto systémové atributy:

- **\$Display.Name\$** - jméno technologického displeje, ve kterém je blok vložen
- **\$Display.Descr\$** - popis technologického displeje, ve kterém je blok vložen
- **\$Display.Title\$** - popis, nebo jméno technologického displeje, je-li popis prázdný
- **\$Visual.Name\$** - jméno vizuálního projektu
- **\$Visual.Descr\$** - popis vizuálního projektu
- **\$Visual.Title\$** - popis, nebo jméno vizuálního projektu, je-li popis prázdný
- **\$Project.Name\$** - jméno datového projektu
- **\$Project.Descr\$** - popis datového projektu
- **\$Project.Title\$** - popis, nebo jméno datového projektu, je-li popis prázdný

Poznámka

Je vhodné používat systémové proměnné `$.Title$`, neboť máme zaručeno, že není-li zadán popis, bude doplněno jméno dle daného atributu.

Použití atributů v dynamizacích knihovního bloku

Máme-li nadefinovány atributy knihovního bloku, nebo automaticky vygenerovány příkazem **Úpravy/Převod na atributy**, můžeme přejít k tvorbě a úpravám dynamizací jednotlivých entit. Převod na atributy automaticky provede nejen vytvoření atributů, ale i úpravy dynamizací všech entit knihovního bloku. Dynamizace je však vhodné zkontrolovat.

Pokud vytváříme dynamizace nové, používáme atributy, či systémové atributy shodně, jako by se jednalo o proměnné. V dialogovém okně pro **Výběr proměnné, funkce a výrazu** lze v rozbalovacím seznamu **Proměnná nebo výraz vybrat** příslušný atribut.

Pro použití atributů zejména typu Proměnná/Hodnota byly definovány dvě nové funkce jazyka Bára:

<i>Funkce</i>	<i>Popis</i>
VarExist(variable) of binary	Vrací TRUE, pokud proměnná existuje
VarOrConst(ident) of binary	Vrací TRUE, je-li parametr proměnná či konstanta

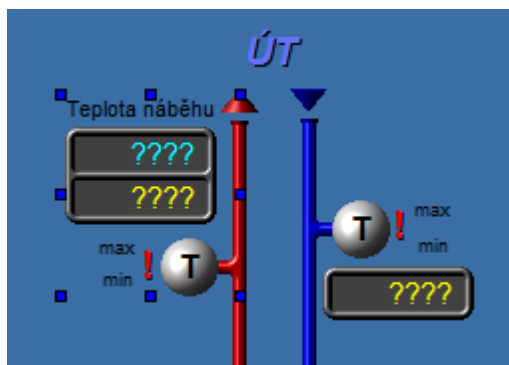
Funkce VarExist vrací logickou hodnotu existence proměnné. Pokud byla do atributu typu Proměnná/Hodnota zadána hodnota (konstanta, např. z parametru hodnota nepoužití), je možné tuto skutečnost v dynamizacích ošetřit, například v lokální nabídce podmínkou viditelnosti daného řádku, v přiřazení hodnoty podmínkou pro provedení přiřazení a podobně, dynamizovat na viditelnost entity dle výsledku funkce a podobně. Obdobně lze využít i funkci VarOrConst pro otestování, zda byla proměnná, nebo hodnota vůbec do atributu zadána.

3.2 Použití bloku s atributy

Máme-li vyroben knihovní blok s atributy, můžeme jej zkusit použít v projektu a napojit. Případně zvolíme blok dodávaný v knihovně monitorovacího systému ProCop.

Otevřeme příslušný technologický displej a zvolíme **Kreslení/Vložit blok z knihovny** klávesa **⌘**. Vybereme námi vyrobené nebo dodávaný knihovní blok. Vložíme jej, umístíme jej kam potřebujeme a zkontrolujeme, že se nám potrubí propojilo a má správnou barvu. Pokud ne, blok nemá v knihovně nastaven příznak **Spojovat automaticky**, nebo vnořený blok knihovního bloku nemá tento parametr nastaven. Případně nemá potrubí nastavenou **automatickou barvu**.

Knihovní blok s atributy po vložení a napojení na technologii

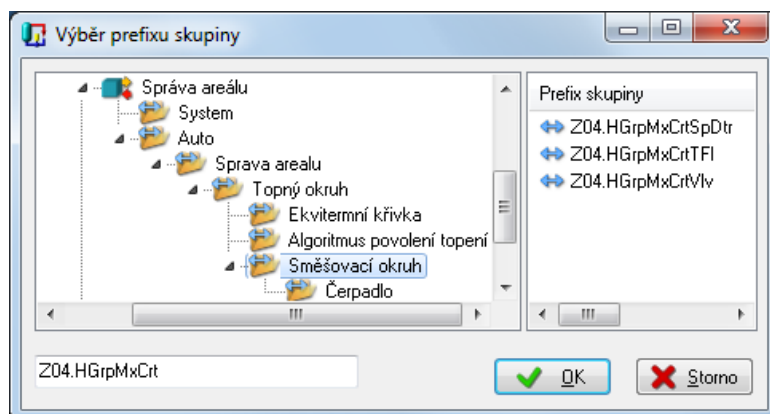

Průvodce napojení atributů

Po vložení máme dvě možnosti, jak s knihovním blokem s atributy pracovat. Jednodušší je spustit z nabídky [Úpravy/ Průvodce napojení atributů](#) **Ctrl+Q**.

Pokud je knihovní blok nově vložen, nejprve se objeví dotaz na [Výběr prefixu a skupiny](#).

Výběr prefixu skupiny proměnných pro napojení atributu

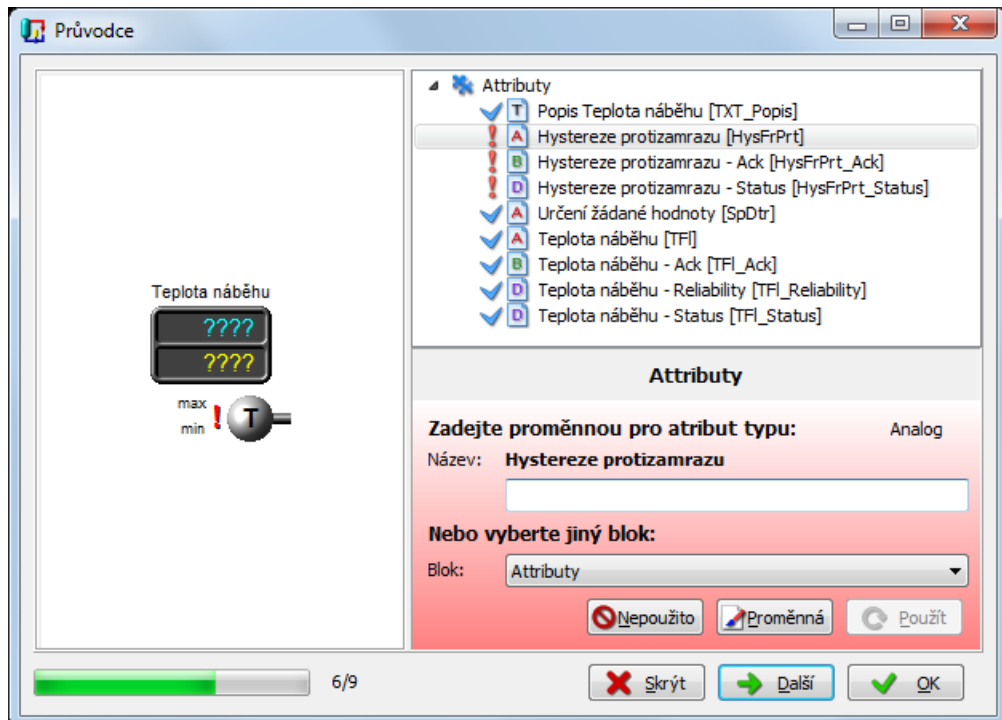
Po regulátoru a skupiny proměnných, na které budeme dále atributy napojovat se automaticky spustí propojování atributů. K zadanému **prefixu** skupiny se připojí postupně **jméno** všech atributů, které byly zadány v knihovním bloku. **Existuje-li proměnná**, vzniklá **spojením vybraného prefixu a jména atributu** (bez znaku \$), **automaticky se proměnná napojí na atribut** a pokračuje se dalším atributem.

Pokud není proměnná nalezena, automatické napojování se zastaví a čeká se na zásah obsluhy.

Jsou k dispozici tyto možnosti:

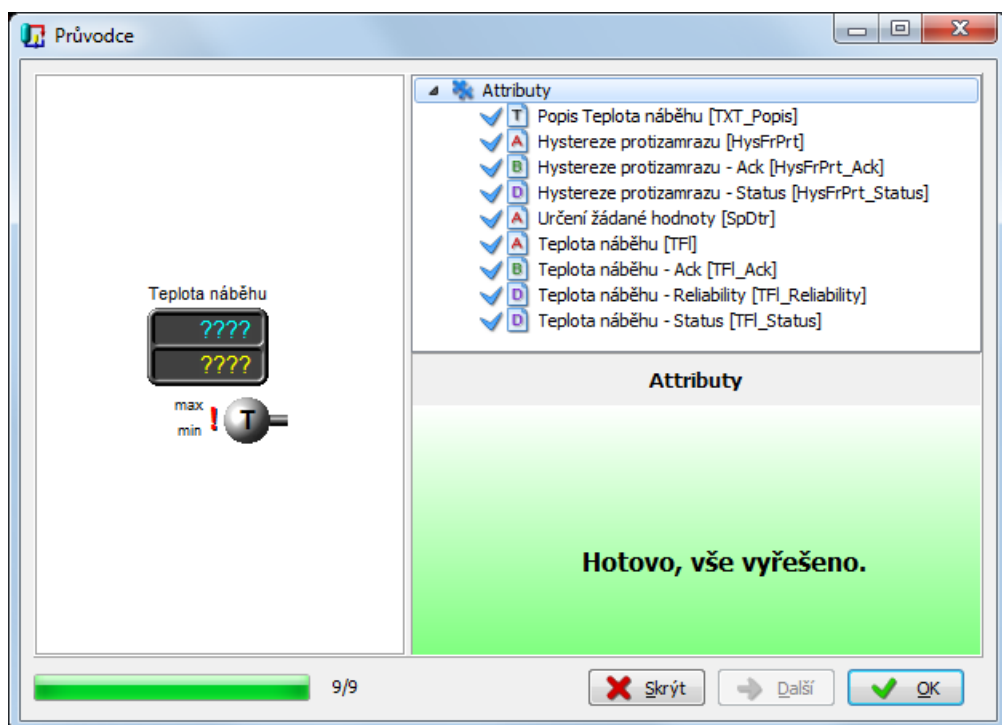
- požadovaná proměnná se jmenuje jinak, nebo je z jiné skupiny - je potřeba zadat či vybrat správnou proměnnou
- daný vložený blok je jiného typu, je možné [Vybrat jiný blok](#), byl-li definován (např. 1 či 2 stupňový ventilátor, ...)
- daný podblok není implementován, můžeme jej celý **Skrýt**
- daná proměnná neexistuje, tlačítkem **Nepoužito** vložíme [Hodnotu nepoužití](#)
- pokud nic nevyhovuje, musím ukončit průvodce, blok oddělit a upravit dynamizovat pole potřeb, již napojené atributy se přepíší proměnnými

V dané implementaci nepoužitá proměnná, problém vyřešíme tlačítkem nepoužito

Pokud byly napojeny všechny proměnné, přepsány všechno požadované texty a vyřešeny všechny problémy, průvodce úspěšně napojení ohlásí. Procházením po stromu atributů můžeme zkontrolovat jejich napojení, v nejvyšší úrovni lze **změnit celý prefix** napojování bloku.

Všechny atributy byly napojeny, nebo ošetřeny, knihovní blok je napojen

Ruční úpravy napojení atributů

Druhou variantou úprav je ruční napojení jednotlivých atributů ve **Vlastnostech a dynamizacích** klávesy **Ctrl + Enter** daného knihovního bloku. Napojíme-li jeden atribut, všechny ostatní nenapojené se stejným algoritmem jako v průvodci pokusí napojit na proměnné.

4 Export do SQL databáze

Export do SQL databáze

ProCop od verze 3.4 disponuje možností automatického exportu dat do SQL databází, XLS, XLSX, CSV a jiných formátů, dostupných přes ODBC ovladače Windows. Pro tyto exporty je v monitorovacím systému služba ProSQL, která v naplánovaných časech spouští definované skripty, které vytvářejí, doplňují, nebo modifikují databázi, nebo soubory. Tento návod popisuje definici exportu dat Microsoft SQL databáze.

Požadavky před realizací

Předpokládáme fungující, běžící monitorovací systém ProCop verze 3.4 a vyšší, který sbírá data z regulátorů, či měřičů spotřeb po libovolných komunikačních cestách. Tato data, nebo některá z nich je potřeba exportovat do SQL databáze, například pro nadřazené systémy jako jsou vyhodnocovací, fakturační či firemní informační systémy. Tyto systémy obvykle pracují nad SQL databází, do které bude potřebné v definovaném formátu dodávat data z monitorovacího systému. Může být také vytvořena specializovaná SQL databáze, která bude sloužit pouze pro výměnu dat mezi monitorovacím systémem ProCop a informačním systémem.

Co je potřeba před realizací exportu:

- **Funkční SQL databáze**
- **Název SQL databáze**, případně instance
- **IP adresa**, nebo **doménové jméno počítače**, na kterém SQL databáze běží
- **Uživatelské jméno a heslo** pro čtení i zápis do SQL databáze
- **Monitorovací systém ProCop** v. 3.4 a vyšší, sbírající data z technologie
- **Funkční síťové spojení mezi oběma počítači**, běží-li SQL databáze na jiném počítači
- **Struktura**, definice tabulek a formát dat, v jaké podobě mají být data ukládána

Instalace Microsoft SQL Server 2008 R2

Instalaci databázového serveru, pokud nepoužíváme existující provedeme podle dokumentace výrobce. V případě použití Microsoft SQL Server 2008 R2 Express Edition je instalace velmi snadná. Stačí stáhnout (v současnosti ze stránek www.microsoft.com/sqlserver/) příslušný softwarový balík a nainstalovat do Windows Server 2008 R2, případně Windows 7 Professional. Podle současných licenčních podmínek je možné využívat databázový server ve verzi Express do 10GB dat zcela zdarma.

Důležité upozornění!

Licence SQL databází nejsou součástí monitorovacího systému ProCop a řídí se licenčními podmínkami a pravidly konkrétního výrobce.

Uveďme krátký přehled a stručné vysvětlení dále používaného názvosloví, které se při instalaci SQL serveru a při realizaci projektu ProSQL využívá:

- **SQL server (SW)** - softwarový balík, který umožňuje zpracovávat a uchovávat data, přístupný přes SQL (Structured Query Language = strukturovaný dotazovací jazyk), někdy se také hovoří o SQL databázi
- **SQL server (HW)** - počítač, na kterém je provozována SQL databáze
- **Instance** (SQL serveru) - na jednom počítači může být nainstalováno více SQL serverů, tedy více instancí tohoto softwaru, rozlišují se jménem instance
- **Databáze** - v SQL serveru může být více databází, nezávislých úložišť dat, každá s vlastní strukturou a oprávněními

- **Tabulka** - databáze se mimo jiné skládá z tabulek, které mají definovány sloupce a v řádcích se pak ukládají data
- **Sloupec** - vertikální část tabulky, definovaná jménem a datovým typem (případně dalšími parametry), jméno sloupce musí být v rámci tabulky unikátní, nikoliv v rámci databáze; v řádcích se pak v daném sloupci ukládají data definovaného jména a typu
- **Řádek** - horizontální část tabulky, kde jsou ukládána data všech, nebo některých sloupců
- **Buňka** - průnik řádku a sloupce tabulky, hodnota dat daného řádku sloupce
- **Index** - podpůrný mechanismus pro rychlé třídění a vyhledávání v tabulce, obvykle pro daný sloupec
- **Primární index** - index sloupce, kde všechna data musí být vyplněna a musí být unikátní (např. pořadové číslo)
- **Složený index** - index, který je vytvořen nad více sloupci
- **Struktura databáze** - definice struktur všech tabulek, jejich jmen a struktur v dané databázi
- **Struktura tabulky** - definice všech sloupců tabulky, jejich jmen, datových typů a dalších parametrů, indexů a vazeb a omezení
- **Struktura dat** - definice obsahu řádků, jejich identifikace

Tip!

Pro správu Microsoft SQL databází je dodáván produkt SQL Server Management Studio, což je velice silný nástroj pro veškerou správu databází a to i vzdáleně.

Struktura databáze

Ve stručnosti uvedme, že se jedná o definici tabulek, jejich sloupců, indexů, formátů dat, časů a period ukládání ve kterém mají být data z monitorovacího systému ProCop exportována. Samotnou strukturu tabulek bude nutné nadefinovat v monitorovacím systému ProCop, který ji sám vytvoří v SQL databázi po spuštění exportních úloh. Je potřeba zvážit, zda je vhodné data ukládat do jedné, či více tabulek, zda mají být data v SQL přepisována, nebo přidávána, také množství dat, které bude zpracováváno a tedy i zatížení monitorovacího systému, SQL databáze a její velikost v dlouhodobém měřítku.

Jaká data je potřeba exportovat do SQL databáze:

- Veškerá nasbíraná data (pozor na obrovský objem dat)
- Jen některá data jako:
 - Teploty a tlaky systémů
 - Provozní hodiny zařízení
 - Hlavní hodnoty měřičů spotřeb

V jakém formátu mají být data do SQL zapisována a jak často:

- Jedna, nebo více tabulek, například pro každý modul zvlášť
- Struktura tabulek
 - Názvy a SQL typy sloupců
 - Primární indexy
 - Obsah sloupců vkládaných exportem, unikátnost identifikátorů a primárního indexu
- Perioda zápisu dat do SQL, přepisování dat v součinnosti s primárními indexy

Poznámka:

Návrh struktury SQL databáze bývá primárním problémem při zprovoznění výměny dat mezi různými informačními systémy. Na návrhu by se měly účastnit společně všechny dotčené strany, které budou data zpracovávat. Při nevhodném návrhu databáze může v dlouhodobém měřítku docházet k velké zátěži SQL databáze, k pomalému přístupu k datům a může být nasbírán obrovský objem špatně zpracovatelných dat.

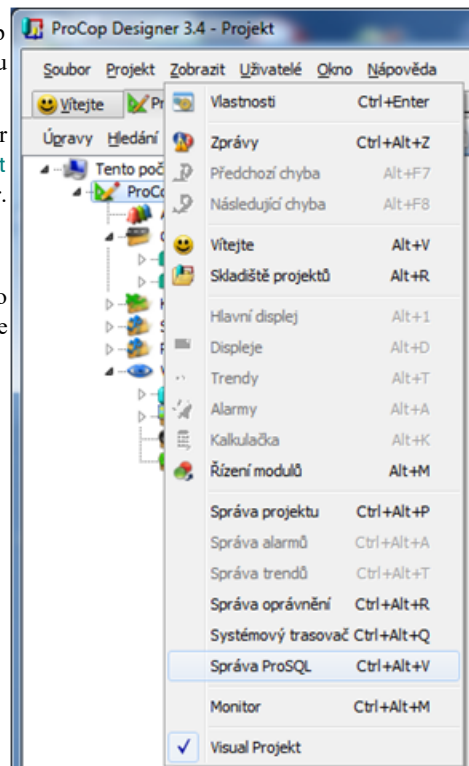
4.1 Konzola správy ProSQL

Konzola správy ProSQL projektu

Samotná realizace exportu je v monitorovacím systému ProCop realizována službou ProSQL, která je součástí monitorovacího systému ProCop od verze 3.4.

Správa projektu ProSQL je součástí návrhové části Designer monitorovacího systému ProCop. Otevřeme ji volbou **Zobrazit \ Správa ProSQL**, nebo kombinací **Ctrl+Alt+V** v režimu designer. Prostředí konzoly je obdobou základního monitorovacího projektu datového serveru, stejně jako jeho obsluha.

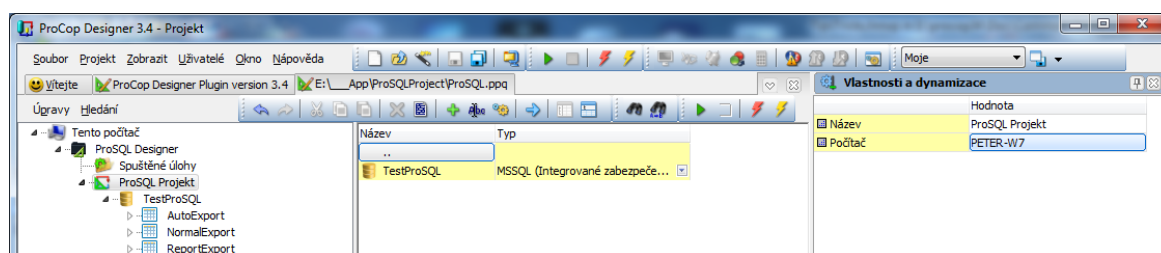
Počítač, na kterém služba ProSQL běží (téměř vždy stejný, jako monitorovací, nejedná se o počítač SQL serveru) a projektu exportu je nastavitelné v designeru.

Spuštění správy ProSQL

Projekt ProSQL

Projektem ProSQL je soubor, obvykle s příponou ".ppq", ve kterém jsou uloženy veškeré potřebné informace k připojení k monitorovacímu systému (datovému serveru ProDat), k SQL databázi, včetně definice struktur tabulek a jejich exportovaných dat. Soubor je možné uložit kdekoliv, nejlépe však do adresáře monitorovacího projektu. Implicitně je projekt ProSQL umístěn v adresáři projektu.

Správa ProSQL s otevřeným projektem a zobrazenými vlastnostmi připojení k datovému serveru

Práce s projektem v ProSQL je obdobná, jako s monitorovacím projektem. V levé části okna je zobrazen strom projektu, v pravé tabulkové zobrazení obsahu větve. Projekt lze rozčlenit na více částí, kdyby bylo potřeba data získávat z více datových serverů. Obvykle však stačí vložit jediný projekt a nastavit jeho parametry, viz následující podkapitola. Vlastnosti dané větve či řádku je možné zobrazit pomocí kláves **F4** a **Ctrl+Enter**, v nabídce pak volbou **Zobrazit/Vlastnosti**.

Parametry připojení k datovému serveru

Pro připojení k datovému serveru je potřeba zadat ve vlastnostech **Počítač** pouze jméno počítače, na kterém běží datový server monitorovacího systému ProDat. Pro lokální počítač ponecháme jméno prázdné. Oprávnění k přístupu je řešeno na úrovni DCOM práv operačního systému Windows.

Dále je možno zadat jméno projektu, které bude zobrazeno ve stromu ProSQL.

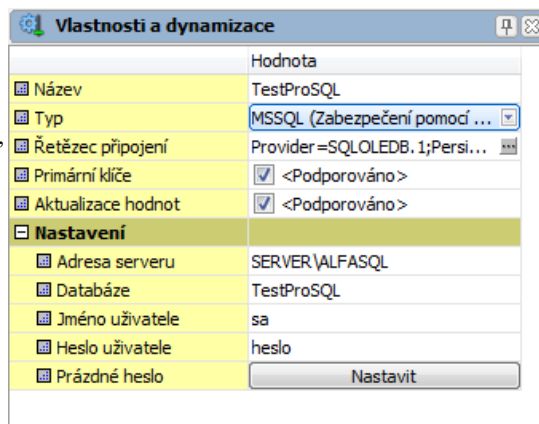
Parametry připojení k SQL databázi

V projektu je možno přidat SQL databáze, do kterých budou data exportována například klávesou **Insert**. Zrušit připojení je možné např. klávesou **Delete**. Obě operace jsou dostupné i v nástrojové liště.

Parametry připojení k SQL serveru lze definovat ve vlastnostech (a **Ctrl+Enter**).

Nastavení parametry připojení k SQL databázi:

- **Název** - pojmenování databáze, implicitně shodné se jménem databáze
- **Typ** - výběr typu databáze, Microsoft SQL, MySQL, typ souboru a podobně
- **Řetězec připojení** - konfigurace připojení databáze, je možné jej vytvořit pomocí systémového dialogu, který se otevře tlačítkem u řádku
- **Primární klíče** - definuje, zda databáze podporuje primární klíče (indexaci), soubory indexaci obvykle nepodporují, předvyplní se při přepnutí typu databáze
- **Aktualizace hodnot** - definuje, zda databáze podporuje aktualizaci (přepisování) hodnot, soubory aktualizaci obvykle nepodporují, předvyplní se při přepnutí typu databáze
- **Adresa serveru** - IP adresa, nebo doménové jméno SQL serveru, instance - definuje a sdělí správce SQL databáze
- **Jméno databáze** - jméno SQL databáze - vytvoří a sdělí správce SQL databáze
- **Jméno uživatele** - uživatel SQL databáze s oprávněním pro čtení i zápis - definuje a sdělí správce SQL databáze
- **Heslo uživatele** - heslo uživatele SQL databáze - definuje a sdělí správce SQL databáze

Vlastnosti databáze - připojení k MS SQL databázi

Poznámka:

Parametry se mohou dle zvoleného typu databáze lišit, jednotlivé parametry je možné zadat i v řetězci připojení, který lze upravit pomocí systémového dialogu.

4.2 Definice tabulek

Definice exportních tabulek

V projektu ProSQL je možné nadefinovat strukturu SQL databáze, jednotlivých tabulek a jejich sloupců. Tyto tabulky jsou zároveň i naplánovanými úlohami, které se dle svých vlastností spouštějí a zapisují data dle potřeby do SQL databáze.

Vytvoření tabulky - úlohy

Ve stromu v definované databázi je možné vytvořit jednotlivé tabulky se strukturou a vkládanými daty - řádky. Tato tabulka je zároveň naplánovaná úloha, která dle vlastností umožňuje automaticky exportovat data do databáze. Spuštěné exportní úlohy a jejich průběh se zobrazuje ve větvi **Spuštěné úlohy**, je-li projekt spuštěn a naplánovaná úloha běží.

Přidání tabulky možno provést například klávesou **Insert**, zrušit tabulku např. klávesou **Delete**. Obě operace jsou dostupné i v nástrojové liště. Zobrazí se výběr typu tabulky.

Typy exportních tabulek - úloh:

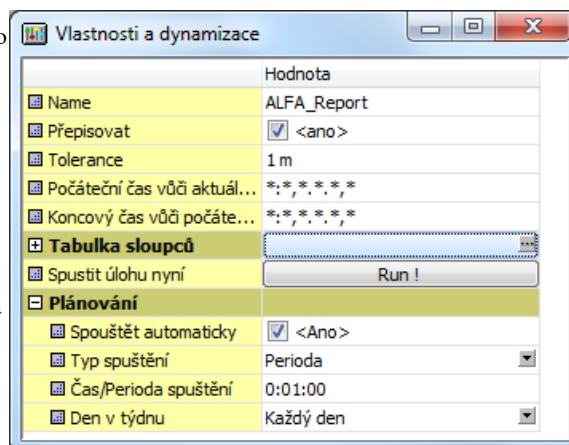
- **Automatická** - zadáním indexu modulu budou exportována automaticky všechna dostupná aktuální data daného modulu projektu monitorovacího systému (vždy jedna proměnná na řádek), dle definice sloupců tabulky v naplánovaných časech
- **Normal** - lze vytvořit kompletní seznam proměnných modulu, který je možné dále upravovat a promazat, vybraná aktuální data daného modulu projektu monitorovacího systému (vždy jedna proměnná na řádek), dle definice sloupců tabulky v naplánovaných časech
- **Report** - uživatelsky ručně definovaná tabulka s různými proměnnými v řádku, vhodná například pro export dat jednoho modulu v jediném řádku (měřiče spotřeb, provozní hodiny, teploty a tlaky, atp.)

Vlastnosti tabulky - plánování úlohy

Tabulce lze měnit vlastnosti (a **Ctrl+Enter**) exportu do SQL databáze a naplánování.

Vlastnosti tabulky:

- **Jméno** - pevné jméno tabulky v SQL databázi
- **Prefix modulu** - prefix modulu monitorovacího projektu (pouze u typu Auto) - definuje modul, jehož data budou kompletně automaticky exportována
- **Přepisovat** - definuje, zda budou již dříve zapsaná data, která byla nalezena dle primárního indexu, opakovaně přepisována v SQL databázi - obraz modulu, tabulka se nebude v čase zvětšovat
- **Pouze změny** - řádek se zapisuje pouze při změně hlavní hodnoty proměnné, nebo její validitě - pouze u tabulek typu Auto a Normal
- **Počáteční čas vůči aktuálnímu** - jen u tabulky typu Report, podrobněji bude rozebráno dále u tabulky sloupců
- **Koncový čas vůči počátečnímu** - jen u tabulky typu Report, podrobněji bude rozebráno dále u tabulky sloupců
- **Tabulka sloupců** - definuje strukturu tabulky v SQL databázi - podrobněji bude rozebráno dále

Vlastnosti tabulky - plánování úlohy

Plánování úlohy:

- **Spustit úlohu nyní** - umožní uživatelské okamžité spuštění úlohy - pro vývoj a testování
- **Spouštět úlohu automaticky** - povoluje automatické spuštění dle plánu
- **Typ spuštění** - definuje, zda je úloha spuštěna jen v definovaný čas, nebo pravidelně s níže definovanou periodou
- **Čas/Perioda spuštění** - definuje, nebo jak často, má být úloha automaticky spouštěna
- **Den v týdnu** - definuje, které dny v týdnu má být úloha automaticky spouštěna

4.2.1 Definice struktury tabulky

Definice struktury tabulky

Tabulka v SQL serveru musí mít definovanou pevnou datovou strukturu, tedy jednotlivé sloupce, jejich názvy a typy, primární index. Dále je nutné definovat, jaká data budou z monitorovacího systému exportována do jakých sloupců SQL tabulky. Strukturu a typy dat definujeme ve vlastnostech tabulky v tabulce sloupců.

Vlastnosti tabulky

Ve vlastnostech tabulky (a **Ctrl+Enter**) je nutné nejprve nastavit strukturu tabulky v SQL databázi. Dle této struktury budou data exportována do SQL databáze.

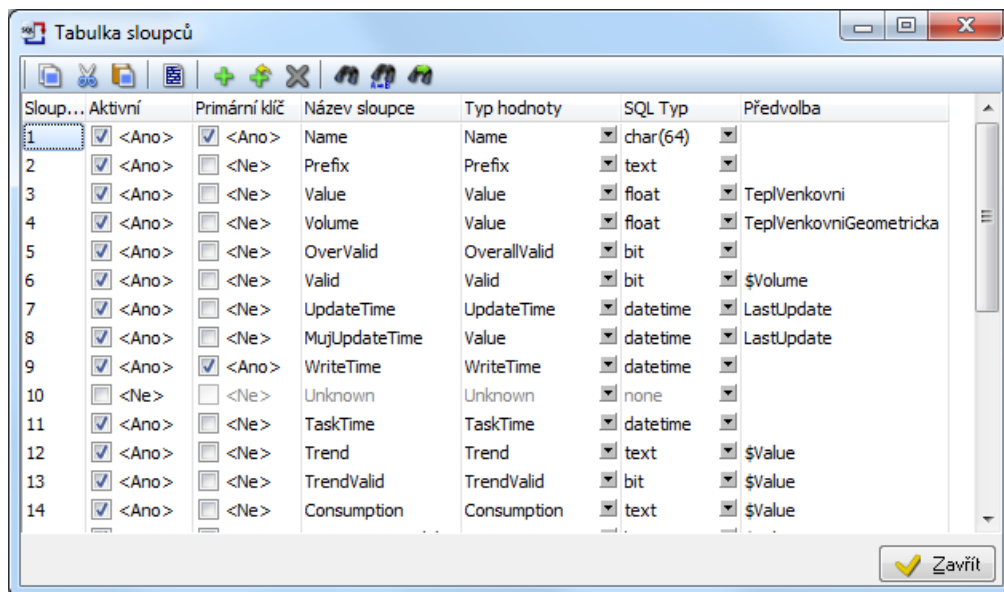
Důležité upozornění!

Pokud je provedena významnější změna ve struktuře tabulky a tabulka je již v SQL databázi vytvořena, dojde k jejímu zrušení včetně exportovaných dat! Pro restrukturalizaci existující tabulky je nutné použít nástroje SQL serveru, aby bylo zabráněno ztrátě dat! Druhou možností je změnit jméno tabulky, data s novou strukturou budou ukládána do nové tabulky.

Tabulka sloupců

V tabulce sloupců reprezentuje jeden řádek právě jeden sloupec v definici řádků tabulky. Ne všechny definované sloupce jsou exportovány do SQL databáze, záleží to na jejich typu. Vytváření, kopírování a mazání sloupců (tedy řádků) lze provádět standardně v nástrojové liště, lokální nabídce, nebo klávesami **Insert** a **Delete**. Úpravy je možné provádět

myší, přímým psaním, nebo zahájit úpravy klávesou **F2**.

Definice sloupců tabulky

Změnu pořadí řádků (sloupců budoucí SQL tabulky) lze provádět pouze změnou pořadového čísla sloupce. Tabulka se okamžitě znovu uspořádá podle zadaného pořadí.

Každý řádek v tabulce (SQL sloupec) má následující vlastnosti:

- **Sloupec** - pořadové číslo sloupce - slouží jen pro přesun v tabulce sloupců, který se provede ihned po zadání číselné hodnoty pořadí
- **Aktivní** - definuje, zda je sloupec exportován do SQL databáze - pokud není aktivní, nebude dále zpracováván a kontrolován
- **Primární index** - definuje, zda daný sloupec je součástí primárního indexu SQL tabulky, každá SQL tabulka musí mít alespoň jeden sloupec (nebo kombinaci sloupců) unikátní pro jednoznačné vyhledání, prioritizace sloupců při složeném primárním indexu je definována pořadím
- **Unikátní** - zapíná kontrolu definice sloupce, zda musí být unikátní, kontrola se provádí pouze při překladu projektu
- **Název sloupce** - jméno sloupce v SQL databázi (nesmí obvykle obsahovat jiné, než alfanumerické znaky, bez mezer, dle implementace SQL databáze)
- **Typ hodnoty** - typ hodnoty, která bude z monitorovacího systému ProCop exportována
- **SQL Typ** - SQL datový typ sloupce - data z monitorovacího systému budou konvertována a uložena v tomto typu do tabulky
- **Předvolba** - pokud v definici řádků nebude zadána žádná hodnota, bude použita tato předvolená

4.2.2 Typy hodnot pro export

Typy hodnot pro export

Pro definici sloupce je potřeba zadat způsob, jakým bude zadání buňky v řádku interpretováno při exportu do SQL. Tento způsob je potřeba vybrat ve sloupci **Typ hodnot** u každého sloupce při definici tabulky sloupců.

Typy hodnot pro export z monitorovacího systému ProCop

Jednotlivé sloupce v SQL databázi musí mít nastaven typ hodnoty, který je exportován z monitorovacího systému.

Typy hodnot exportovaných z monitorovacího systému:

- **Unknown** - neznámý, není definován, sloupec se neexportuje do SQL databáze
- **Value** - hlavní hodnota v řádku zadané proměnné
- **Valid** - validita v řádku zadané proměnné - znamená, že proměnná byla obcerstvena v intervalu zadaném v monitorovacím projektu
- **OverallValid** - logický součin všech validit proměnných, zadaných v daném řádku (je-li kterákoliv z hodnot v řádku nevalidní, bude nevalidní)

- **UpdateTime** - příznak poslední obnovy hodnoty proměnné v mon. systému (.LastUpdate)
- **TaskTime** - čas spuštění exportní úlohy
- **WriteTime** - čas zápisu řádku do SQL databáze
- **Prefix** - prefix všech použitých proměnných v řádku (sloupec není exportován do SQL databáze, slouží jen aby nebylo nutné definovat stejné prefixy u všech sloupců v daném řádku, bývá zobrazen jako znak @)
- **Trend** - hodnota z trendu proměnné v čase definovaném v parametru úlohy
- **TrendValid** - validita z trendu proměnné v čase definovaném v parametru úlohy
- **Consumption** - rozdíl hodnot trendů v časech definovaném v parametrech úlohy
- **ConsumptionValid** - validita hodnot trendů v časech definovaném v parametrech úlohy
- **TrendBeginTime** - počáteční čas definovaný v parametru úlohy
- **TrendEndTime** - koncový čas definovaný v parametru úlohy
- **UserData** - uživatelská data - libovolná data (text) zapsaná v řádku tabulky exportovaná do SQL databáze, nebere se z monitorovacího systému
- **Time** - definovaná proměnná převedená na čas (datum se nepoužije)
- **Date** - definovaná proměnná převedená na datum (čas je nulový)
- **DateOrNow** - definovaná proměnná převedená na datum (čas je nulový), pokud je datum nedefinováno, zapíše se aktuální datum systému
- **DateTime** - definovaná proměnná převedená na datum a čas
- **DateTimeOrNow** - definovaná proměnná převedená na datum a čas, pokud je datum a čas nedefinováno, zapíše se aktuální datum a čas systému
- **Note** - poznámka - libovolná data (text), zaznamenaný jen v projektu exportu, sloupec se neexportuje do SQL databáze

4.2.3 Datové typy sloupců v SQL

Každý sloupec tabulky v SQL databázi musí mít definován typ záznamu (datové reprezentace) hodnot. Tento typ je potřeba vybrat ve sloupci **SQL Typ** u každého sloupce při definici tabulky sloupců.

Datové typy sloupců v SQL databázi

Data v jednotlivých sloupcích získaná z monitorovacího systému dle sloupce "Typ hodnot", nebo definovaná v exportním projektu, jsou zaznamenávána v SQL databázi do sloupce zvoleného typu. Data jsou konvertována, je-li to možné do zvoleného SQL datového typu.

Typy sloupců v SQL databázi:

- **none** - není definován, data se neexportují do SQL databáze
- **bit** - logický typ, hodnoty 0 a 1 (false, true)
- **tinyint** - 1 bajt, bez znaménka 0-255
- **smallint** - 2 bajty, se znaménkem
- **int** - 4 bajty se znaménkem
- **bigint** - 8 bajtů se znaménkem
- **float** - 4 nebo 8 bajtů dle velikosti, reálné číslo s plovoucí desetinnou čárkou
- **real** - 4 bajty, reálné číslo s plovoucí desetinnou čárkou
- **text** - text libovolné délky
- **char(64)** - text maximálně 64 znaků dlouhý
- **datetime** - datum a čas

Důležité upozornění!

Datové typy v SQL databázi se mohou lišit dle konkrétní implementace SQL serveru.

4.3 Report tabulka

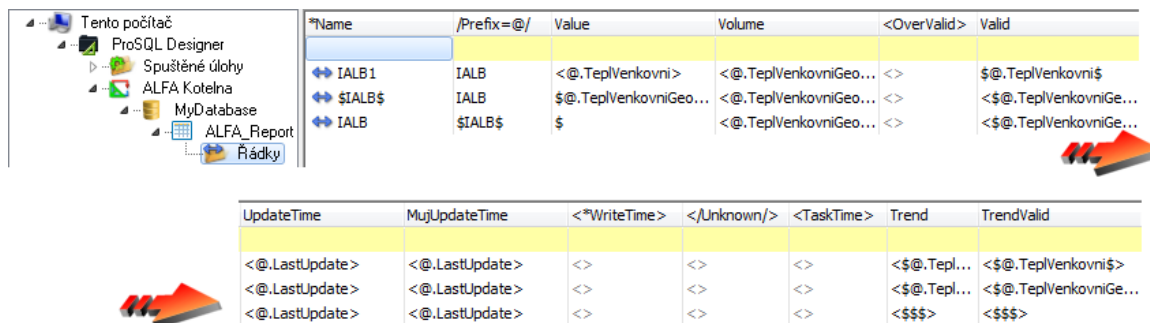
Report Tabulka

V tabulka typu Report je především určena pro export dat z více modulů současně, kde modul má přiřazen jeden či

několik řádků a proměnné daného modulu jsou organizovány ve sloupcích. Z tohoto důvodu byl do definice sloupců tabulky doplněn typ sloupce "Prefix, který se neexportuje do SQL databáze, ale slouží jen jako prefix proměnných definovaných na daném řádku. Není tedy nutné vypisovat do jednotlivých buněk celé jméno proměnné, stačí zadat jméno proměnné bez prefixu a ve sloupci prefix zadat konkrétní prefix řádku. Při exportu je prefix z daného řádku ke všem proměnným na řádku automaticky doplněn. Existují i další metody, jak si ušetřit práci s opisováním stejných textů, ty budou popsány dále.

Názvy sloupců v definici řádků tabulky

Ve stromu exportního projektu se v tabulce typu Report nachází větve řádky. Ta obsahuje předpis všech řádků, které se pokusí systém exportovat při každém spuštění úlohy. V záhlaví řádků jsou zobrazeny sloupce tak, jak jsou definovány v tabulce sloupců dané SQL tabulky. Jejich názvy jsou však v některých případech označeny znakem '*' a někdy různě uvozeny.

*Name	/Prefix=@/	Value	Volume	<OverValid>	Valid
IALB1	IALB	<@.TeplVenkovni>	<@.TeplVenkovniGeo...	<>	\$@.TeplVenkovni\$
\$IALB\$	IALB	\$@.TeplVenkovniGeo...	<@.TeplVenkovniGeo...	<>	<\$@.TeplVenkovniGeo...
IALB	\$IALB\$	\$	<@.TeplVenkovniGeo...	<>	<\$@.TeplVenkovniGeo...

UpdateTime	MujUpdateTime	<*WriteTime>	</Unknown/>	<TaskTime>	Trend	TrendValid
<@.LastUpdate>	<@.LastUpdate>	<>	<>	<>	<\$@.Tepl...	<\$@.TeplVenkovni\$
<@.LastUpdate>	<@.LastUpdate>	<>	<>	<>	<\$@.Tepl...	<\$@.TeplVenkovniGeo...
<@.LastUpdate>	<@.LastUpdate>	<>	<>	<>	<\$\$\$>	<\$\$\$>

Ukázka definice řádků tabulky typu Report s využitím předvoleb a odkazů

Doplňky k názvu sloupce mají přispět ke snadnější orientaci v tabulce a jsou tyto:

- '*' - označuje sloupce, které jsou součástí primárního indexu, priorita sloupců je určena pořadím definice v tabulce sloupců
- /Název sloupce/ - takto označený sloupec nebude exportován do SQL databáze, slouží jen k účelům exportu (prefix, poznámka, neznámý typ hodnot)
- /Název sloupce=@/ - Název sloupce=@ poukazuje na to, že sloupec je typu prefix a zobrazení znaku '@' v buňkách znamená, že zde bude automaticky při exportu doplněn obsah sloupce typu Prefix v daném řádku
- <Název sloupce> - uvození jména sloupce do špičatých závorek poukazuje na to, že hodnoty jsou vždy předvolené a do sloupce se při definici řádků nic nezadá (sloupec typu WriteTime - čas zápisu řádku do SQL, TaskTime - čas spuštění úlohy, atp.)

Vkládání, kopírování a mazání definic řádků

Jednotlivé řádky lze do tabulky přidávat **Insert**, v tabulce posouvat **Alt+Up** **Alt+Down**, kopírovat **Ctrl+C** **Ctrl+V** i mazat **Delete**. Operace jsou rovněž dostupné přes hlavní i lokální nabídku a nástrojovou lištu. Nechtěně provedené operace je možné vrátit zpět **Ctrl+Z**.

Jednotlivé sloupce v řádku je potřeba vyplnit požadovanou hodnotou dle typu sloupce, která bude sloužit k exportu dat do SQL databáze. Pokud je v definici sloupců zadán i sloupec typu **Prefix**, není potřeba ve sloupcích, které vyžadují zadání proměnné, prefix zadávat.

Předvolené hodnoty v definici řádků

V definici sloupců tabulky je možné zadat ve sloupci **Předvolba** libovolný text. Pokud definujeme nový řádek a ponecháme některé sloupce nevyplněné, použije se tato předvolba pro daný sloupec a zobrazí se ve špičatých závorkách, např. <@.TeplVenkovni>. Takto zobrazená hodnota v buňce říká, že daný sloupec nebyl zadán a byla použita předvolba z definice sloupců tabulky a znak '@' nahrazuje text ve sloupci typu Prefix daného řádku.

Tip!
Pokud budou exportována data z více modulů stejného typu, je vhodné definovat sloupec typu prefix, do kterého se budou uvádět jen prefixy konkrétních modulů pro daný řádek. Sloupce pak mohou být definovány jako jednotlivé proměnné modulu, jejichž jméno bude u jednotlivých modulů stejného typu pravděpodobně shodné. Proto je vhodné jméno proměnné zadat jako předvolbu při definici sloupců. Při vkládání definic řádků do tabulky tak bude potřeba zadat pouze prefix modulu, ostatní sloupce se doplní přednastavenou hodnotou.

Odkazy mezi sloupci při definici řádků

Při definici řádků může nastat potřeba, aby se dva či více sloupců odkazovaly na stejnou proměnnou. Typický například při použití typu sloupců Value, Valid a UpdateTime, kde z jedné proměnné lze získat hodnotu, její validitu a čas, kdy byla naposledy obcerstvena. Takto definované tři sloupce vyžadují zadání u každého řádku totožně třikrát tutéž proměnnou.

Aby se předešlo zbytečným duplicitám při zadávání, byl zaveden odkaz na hodnotu jiného sloupce ve stejném řádku. Do buňky stačí zadat text **\$Název sloupce** a při zadání či změně hodnoty v odkazovaném sloupci se změna automaticky promítne do sloupce s odkazem. Odkazované hodnoty jsou pak uvozeny znaky **\$:@.TepIVenkovni\$**.

Odkaz na hodnotu jiného sloupce stejného řádku lze použít i v předvolbě. Takováto hodnota bude pro přehlednost zobrazena takto: **<\$:@.TepIVenkovni\$>**.

Zadání prázdné proměnné

Při kontrole (kompilaci) se kontroluje existence všech proměnných a zadání všech sloupců. Pokud není proměnná, nebo hodnota v buňce zadána, je vyhlášena chyba, aby nedošlo omylem k opomenutí zadání. Pokud však nemá být hodnota daného sloupce a řádku do SQL skutečně exportována (nemá být například použita předvolba), je potřeba zadat namísto prázdné buňky znak **'\$'**, nebo text **'\$EMPTY'**. Takto vyplněná buňka nebude kontrolována a do SQL databáze nebude zapisována.

Tip!

Odkazy na sloupce, lze provádět při definici řádků i v předvolbách při definici sloupců. Pokud je však potřeba do konkrétní buňky zadat jinou proměnnou, než je předvolená, stačí její jméno zadat do buňky. Prefix modulu se doplní automaticky ze sloupce typu **Prefix**, pokud je zadán.

4.4 Příklad exportu měřičů spotřeb

Příklad exportu měřičů spotřeb

Typickým příkladem exportu dat do nadřazených informačních a fakturačních systémů přes SQL databázi jsou odečty měřičů spotřeb, jako jsou měřiče tepla, chladu, elektřiny, plynu, vodoměry a mnohé další. Následující příklad uvádí jednu z mnoha možností, jak poskytovat odečtené hodnoty z monitorovacího systému do SQL databáze. Z této databáze může informační systém třetí strany získávat potřebná data.

Poznámka:

Konkrétní definice struktury databáze záleží na domluvě s administrátory informačního či fakturačního systému a je velice variabilní.

Popis exportu měřičů spotřeb

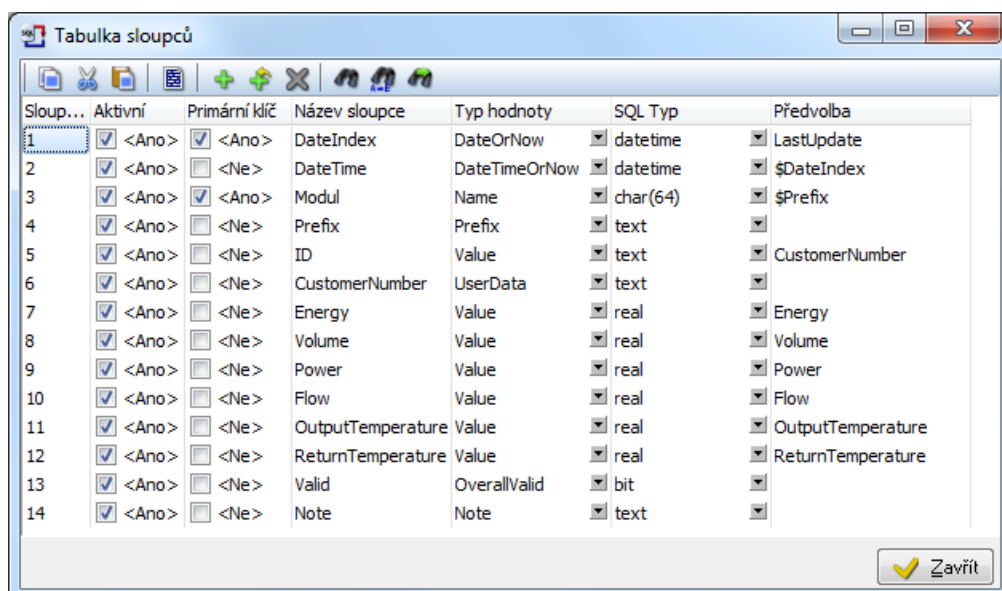
Měřiče spotřeb i různých výrobců a typů měří veličiny jako množství spotřebované energie, objemu média, okamžité veličiny, napětí, teploty a podobně. Pro náš příklad se zaměříme na měřiče tepla (chladu) a vodoměry. Zadefinujeme strukturu databáze, která sloučí rozdílné vlastnosti různých měřičů do jediné tabulky. Tato tabulka - úloha, která jí vyplňuje pak může být periodicky naplánována, například každý den v 6 hodin ráno.

Pro strukturu tabulky tak budeme potřebovat znát exportované veličiny, identifikátor měřiče spotřeb a datum exportovaných hodnot.

V novém projektu si nejprve vytvoříme novou databázi, zadáme jméno počítače SQL serveru, instanci a přihlašovací údaje do databáze. Vyzkoušíme funkčnost připojení v lokální nabídce ve stromu na větví databáze. Zobrazí se jednoduchý prohlížeč SQL databáze, případně chybové hlášení s popisem chyby.

Struktura tabulky

Do databáze si přidáme definici tabulky typu Report, které zadáme jméno, zadefinujeme čas spuštění na 6 hodin každý den a otevřeme Tabulku sloupců.

Ukázka definice struktury SQL tabulky, jednotlivých sloupců

Vytvoříme jednotlivé sloupce tabulky (zobrazují se jako řádky) a zadefinujeme jim parametry dle následujícího obrázku.

Strukturu tabulky a význam sloupců se pokusíme rozebrat důkladněji, sloupec po sloupci:

- **DateIndex** - sloupec je součástí primárního indexu, do kterého se запиše datum, zadané proměnné, předvolba je LastUpdate, tedy poslední obnova proměnné (modulu)
- **DateTime** - datum a čas poslední obnova proměnné (modulu), předvolba je definována jako odkaz na hodnotu ve sloupci DateIndex
- **Modul** - libovolný text jednoznačně identifikující konkrétní měřič tepla - je součástí primárního indexu - předvolba je reference na sloupec prefix
- **Prefix** - sloupec, který nebude v SQL databázi a uvede se do něj prefix příslušného modulu pro ostatní proměnné v řádku, bez předvolby, musí se vždy zadat
- **ID** - hodnota z měřiče - sériové číslo - předvolba proměnná CustomerNumber
- **CustomerNumber** - hodnota zadaná ručně při exportu - kontrolní zákaznické číslo měřicího místa
- **Energy** - hodnota z měřiče - kumulovaná energie - předvolba: proměnná Energy
- **Volume** - hodnota z měřiče - kumulovaný objem - předvolba: proměnná Volume
- **Power** - hodnota z měřiče - okamžitý výkon - předvolba: proměnná Power
- **Flow** - hodnota z měřiče - okamžitý průtok - předvolba: proměnná Flow
- **OutputTemperature** - hodnota z měřiče - teplota přívodu - předvolba: proměnná OutputTemperature
- **ReturnTemperature** - hodnota z měřiče - teplota zpátečky - předvolba: proměnná ReturnTemperature
- **OverAllValid** - validita všech hodnot z měřiče - vypočtená hodnota ze všech validit hodnot proměnných na řádku
- **Note** - pouze poznámka u každého řádku v definici řádků, neexportuje se do SQL databáze

K primárnímu indexu uvedme, že se skládá ze dvou sloupců - DateIndex a Modul. Při spuštění úlohy se projdou všechny řádky, vyhodnotí se sloupce dle definice typů a zapíše se do SQL databáze. Takto navržený primární index nám zaručí, že pro každý měřič se k danému datu запиše jen jediný řádek. Pokud jsou již data k danému datu pro daný modul v databázi zaznamenána, záleží pak na příznaku "Přepisovat" v parametrech úlohy, zda se řádek přepíše novějšími daty, či nikoliv. V případě odečtů měřičů není důvod při vícenásobném spuštění úlohy ve stejném dni data přepisovat.

Definice řádků tabulky - měřičů

Máme-li definovanou strukturu databáze, můžeme přejít k definici řádků - měřičů. Každý řádek nám bude reprezentovat jedním měřičem, sloupce pak hodnoty z konkrétního měřiče. Následující obrázek ukazuje zadání řádků - měřičů.

*DateIndex	DateTime	*Modul	/Prefix=@/	ID	CustomerNumber	Energy
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$DK10M124\$>	DK10M124	<@.CustomerNumber>	998124	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$IOS967M024\$>	IOS967M024	<@.CustomerNumber>	998824	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$OS616M068\$>	OS616M068	@.MeasureId	9686	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	OS616M068A	OS616M068	<@.CustomerNumber>	6825100	\$
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	OS616M068B	OS616M068	<@.CustomerNumber>	7982395	\$
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$DK5BV110\$>	DK5BV110	<@.CustomerNumber>	9960327	\$
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$IOS967M002\$>	IOS967M002	<@.CustomerNumber>	998821	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$IOS967M031\$>	IOS967M031	<@.CustomerNumber>	998631	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$IOS967M027\$>	IOS967M027	<@.CustomerNumber>	998627	<@.Energy>
<@.LastUpdate>	<\$@.LastUpdate\$>	<\$IOS967M076\$>	IOS967M076	<@.CustomerNumber>	998626	<@.Energy>

Volume	Power	Flow	OutputTemperature	ReturnTemperature	<Valid>	/Note/
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	1.
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	2.
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	@.InputTemperature	@.OutputTemperature	<>	3.
@.A	\$	\$	\$	\$	<>	4.
@.B	\$	\$	\$	\$	<>	5.
@.Inputs	\$	\$	\$	\$	<>	6.
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	7.
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	<>
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	<>
<@.Volume>	<@.Power>	<@.Flow>	<@.OutputTemperature>	<@.ReturnTemperature>	<>	<>

Ukázka definice exportu měřičů do SQL databáze, definice jednotlivých řádků - měřičů

Ve sloupci poznámka **/Note/** jsou záměrně zapsány čísla řádků pro snazší popis. V tomto sloupci může být uvedeno cokoliv, dále se nezpracovává a do SQL databáze se neexportuje.

V prvním a druhém řádku pro měřič DK10M124 a IOS967M04 stačilo zadat do sloupce prefix uvedené prefixy modulů a kontrolní zákaznické číslo. Jak je ze špičatých závorek a referencí (\$) patrné, ostatní sloupce nebylo potřeba vyplnit, byly použity předvolby.

Na třetím řádku je uveden měřič tepla, který má jiný název proměnné pro výrobní číslo. Proto bylo nutné zadat ještě MeasureId do sloupce **ID**. Dále má rozdílné názvy teplot, proto i tyto bylo potřeba zadat ručně. Ostatní hodnoty jsou nevyplněné (z předvoleb).

Na čtvrtém a pátém řádku jsou ve skutečnosti údaje z měřiče, který je uveden na třetím řádku. Na jeho dva impulsní vstupy A a B jsou připojeny vodoměry. Tyto jsou však měřidla s vlastní identifikací, proto musí být na různých řádcích. Měří pouze objem. Ostatní veličiny nejsou zadány. Při kontrole by však vznikla chyba, že proměnná nebyla zadána. Proto na místo prázdných proměnných musíme uvést znak '\$', nebo text '\$EMPTY'. Všechny tři řádky mají shodný prefix, ale modul musí být unikátní z důvodu primárního indexu. Proto do sloupce Modul je v tomto případě zapsán název modulu s rozšířením a písmeno impulsního vstupu.

Na šestém řádku je umístěn nezávislý měřič s impulsním vstupem a připojeným vodoměrem. Hodnota objemu je v proměnné Inputs, nikoliv Volume, proto je nutné jméno proměnné explicitně do buňky zadat. Ostatní proměnné mají zůstat prázdné, proto je použit znak '\$'.

Od sedmého řádku jsou zase uvedeny standardní měřiče tepla, kde není potřeba zadat nic jiného, než prefix modulu a zákaznické číslo měřiče, jako u prvních dvou.

Spuštění a kontrola výsledku

Naplánovanou úlohu spustíme. Ta otevře databázi a začne dle definice procházet každý řádek - měřič, jeden po druhém. Hodnoty proměnných získá z monitorovacího systému ProCop dle jména v buňce, předvolené hodnoty či odkazu a prefixu v daném řádku. Pokusí se dle primárního indexu nalézt řádek v databázi se stejným datem a názvem modulu. Pokud jej nenajde, celý řádek do databáze přidá, pokud ano, dle příznaku "**Přepisovat**" zadaném ve vlastnostech úlohy řádek přepíše, nebo vynechá a jde zpracovávat další řádek v definici. Takto postupuje, až projde všechny definované řádky - měřiče.

Průběh exportu můžeme sledovat ve stromu projektu ve větvi "**Spuštěné úlohy**". Až je úloha dokončena, je možné zkontrolovat data v SQL databázi, například jednoduchým prohlížečem, který lze otevřít volbou z lokální nabídky databáze ve stromu projektu.

Důležité upozornění!

Případné chyby vzniklé při běhu úlohy se zapisují do systémového zápisníku Windows, do sekce AlfaLog pod názvem

aplikace ProSQL.

5 Provoz v doméně bez lokálního uživ.

Komponenty systému ProCop jsou standardně provozovány pod identitou lokálního uživatele ProCop, který je obvykle lokálním administrátorem počítače. Oprávnění tohoto uživatele mohou být snížena až na úroveň skupiny Users (popis konfiguračních kroků není součástí tohoto dokumentu). V případě restriktivních doménových politik je v některých případech požadován provoz bez tohoto uživatele. Změnu konfigurace je nutno v tomto případě provést ručně.

Podmínky pro úspěšnou konfiguraci

- pro změnu konfigurací jsou nutná administrátorská oprávnění k počítačům
- je provedena instalace systému ProCop typu "Standardní monitorování" na počítači dále označovaném jako server
- volitelně instalace systému ProCop typu "Síťové pracoviště" na počítači označovaném dále jako klient
- na obou počítačích provoz pod stejným nebo různým účtem s oprávněními Domain User
- instalován systém ProCop verze 3.3.8.6 a novější na všech strojích

Podporované kombinace operačních systémů

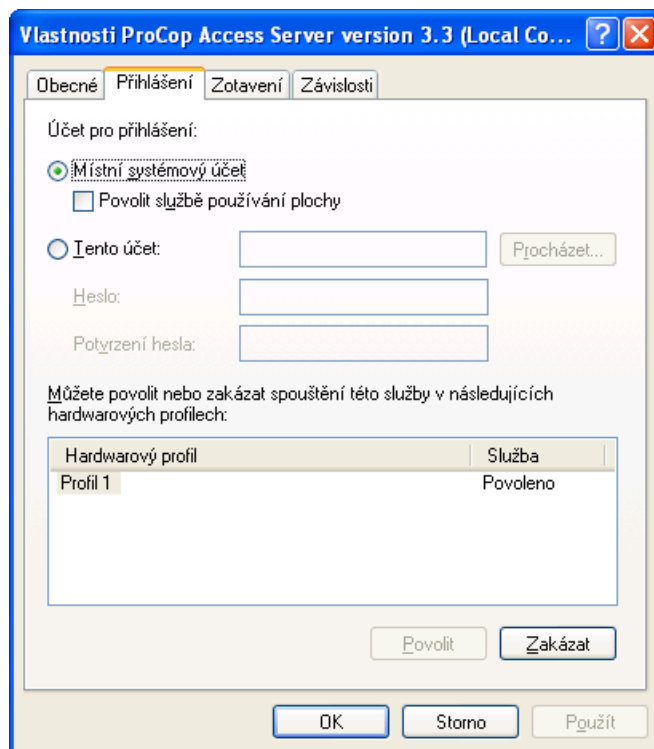
Operační systémy	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
Server	Windows XP Pro SP 3	Windows 7 Pro a novější	Windows 7 Pro a novější
Klient	Windows XP Pro SP 3	Windows XP Pro SP 3	Windows 7 Pro a novější

5.1 Úpravy serveru pro provoz bez uživatele ProCop

Změna identity služeb systému ProCop

Identita služeb je standardně nastavena na lokálního uživatele ProCop. Pro změnu je nutno kliknout [Start Menu/ Tento počítač](#) pravým tlačítkem myši volba [Spravovat](#). V konzole Správa počítače v položce Služby a aplikace otevřete Služby. Na pravé straně v seznamu služeb najdete ProCop Access Server a volbou v menu [Akce/ Zastavit](#) zastavíte všechny služby systému ProCop. Volbou [Vlastnosti](#) pravým tlačítkem myši na kartě [Přihlášení](#) změníte účet pro přihlášení na Místní systémový účet.

Nastavení identity služeb:

Nastavení je nutné provést pro všechny služby systému ProCop. Po konfiguraci je možné spustit služby obvykle spuštěním služby ProCop Data Server, která díky vazbám spustí i ostatní služby systému ProCop.

Úpravy zástupců Panelu nástrojů ProCop

Na ploše systému Windows je standardně nainstalován zástupce pro spouštění Panelu nástrojů. Kliknutím pravým tlačítkem myši na zástupci volbou **Vlastnosti** se otevře dialog pro konfiguraci tohoto zástupce. Změníme položku **Cíl** na novou hodnotu (i s uvozovkami) a potvrdíme tlačítkem **OK**:

```
"C:\ProCop 3.3\ProCop.exe" /connect
```

Obdobně v nabídce **Start** podnabídka **Po spuštění** položka **Panel nástrojů ProCop** stiskem pravého tlačítka myši otevřeme lokální nabídku. Volbou **Vlastnosti** upravíme cíl odkazu stejně jako v předchozím případě.

Posledním je zástupce v nabídce **Start** je podnabídka **Monitorovací systém ProCop** položka **Panel nástrojů ProCop**. Cíl změníme stejně jako v předchozích případech. Odkoušíme funkčnost všech odkazů.

Úprava spuštění ohlašování stavu projektu ProTray

Spustím editor registru `regedit.exe` například zadáním tohoto příkazu do příkazové řádky. Najdeme klíč:

```
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run
```

Na pravé straně najdete textovou hodnotu **ProCop Tray**. Dvojitým klikem myši otevřeme editor a nastavíme hodnotu na (bez uvozovek):

```
C:\ProCop 3.3\ProTray.exe
```

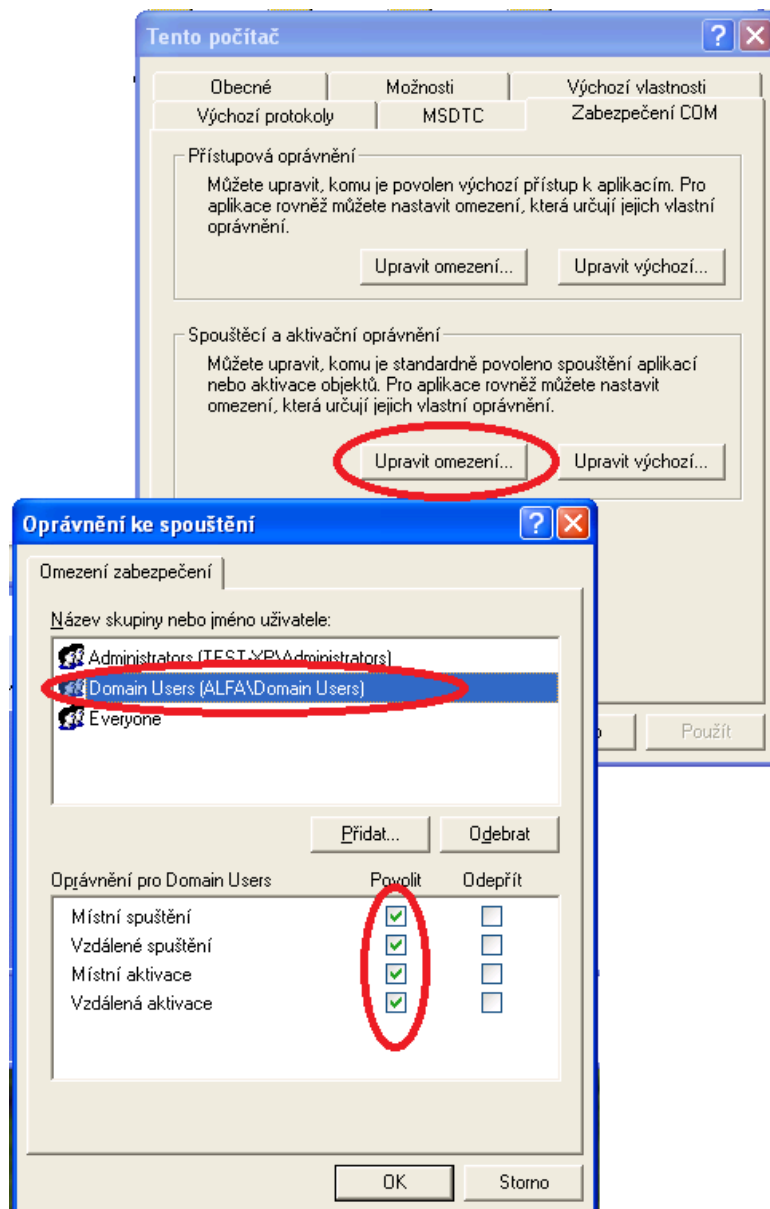
Tím jsou všechny úpravy pro lokální monitorování hotovy. Po restartu počítače by mělo všechno fungovat správně. Následně je možno odstranit lokálního uživatele ProCop ze systému Windows.

Konfigurace DCOM pro provoz síťového pracoviště

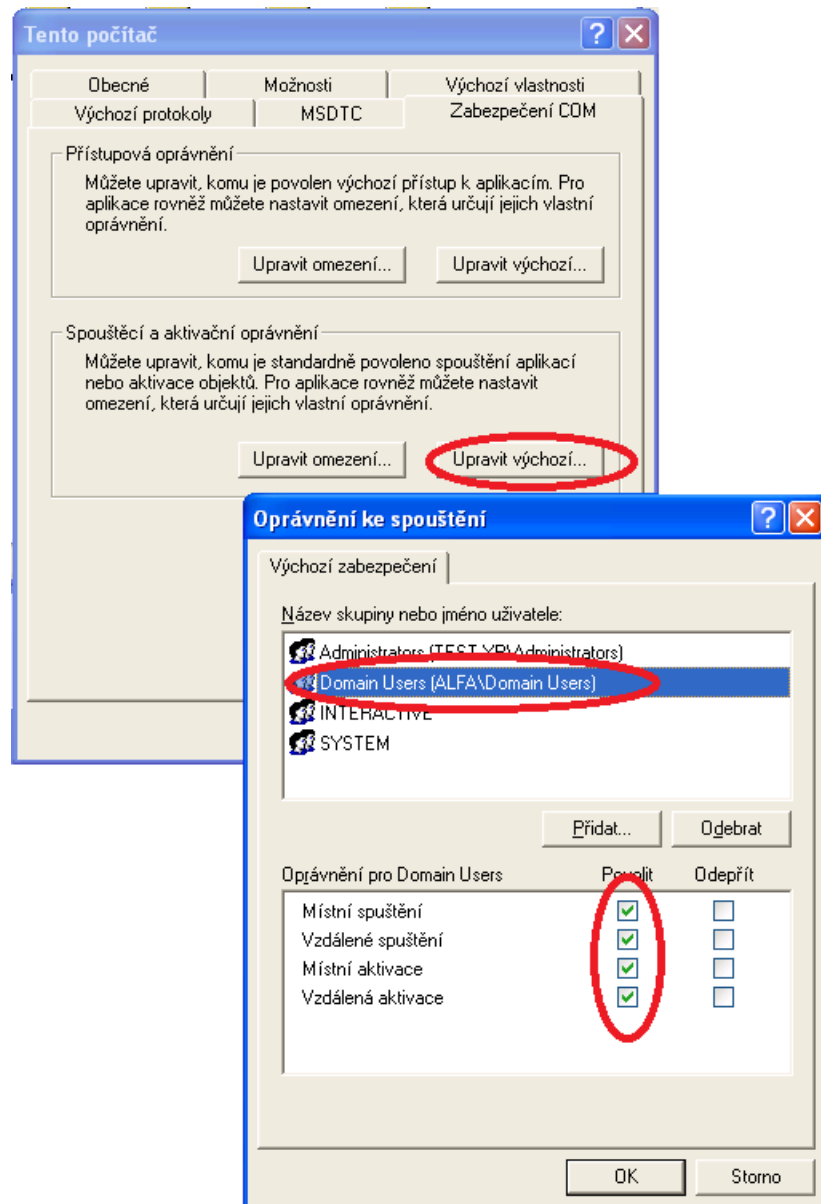
V případě požadavku na provoz se síťovým pracovištěm je nutno nakonfigurovat přístupová oprávnění pro přístup službami DCOM na tento server. Spustíme ovládací konzolu `dcomcnfg.exe` například zadáním příkazu do příkazové řádky Windows. Najdeme ve stromu **Službu komponent** větev **Počítače** položka **Tento počítač**. Pravým tlačítkem otevřeme nabídku a volbou **Vlastnosti** otevřeme dialogové okno. V záložce zabezpečení COM jsou k dispozici tlačítka **Upravit omezení** a **Upravit výchozí**. Provedeme konfiguraci shodně v dialogích pod oběma tlačítky:

- stiskem tlačítka **Přidat** přidáme skupinu uživatelů Domain Users
- následně vybereme přidanou položku v prvním seznamu
- ve sloupci **Povolit** ve druhém seznamu zatrhneme všechny dostupné volby (Místní i vzdálená aktivace i spouštění)
- po restartu je server připraven na připojení síťových pracovišť

Nastavení omezení pro spouštěcí a aktivační oprávnění:

Nastavení výchozí pro spouštěcí a aktivační oprávnění:

5.2 Úpravy klienta pro provoz bez uživatele ProCop

Úpravy zástupců Panelu nástrojů ProCop

Na ploše systému Windows je nainstalován zástupce pro spouštění Panelu nástrojů. Kliknutím pravým tlačítkem myši na zástupci volbou **Vlastnosti** se otevře dialog pro konfiguraci tohoto zástupce. Změníme položku **Cíl** na novou hodnotu a potvrdíme tlačítkem **OK**:

```
"C:\ProCop 3.3\ProCop.exe" /remote=NAZEV_POCITACE
```

kde NAZEV_POCITACE je doménové jméno počítače serveru.

Obdobně v nabídce **Start** podnabídka **Po spuštění** položka **Panel nástrojů ProCop** stiskem pravého tlačítka myši otevřeme lokální nabídku. Volbou **Vlastnosti** upravíme cíl odkazu stejně jako v předchozím případě.

Posledním je zástupce v nabídce **Start** podnabídka **Monitorovací systém ProCop** položka **Panel nástrojů ProCop**. Cíl změníme jako v předchozích případech. Odkoušíme funkčnost všech odkazů.

6 Data v SQL

ProCop od verze 3.5 disponuje možností ukládat data nejen v BDE databázi, ale také s využitím Microsoft SQL Serveru.

Podporované SQL servery

V současnosti je možné použít SQL servery společnosti Microsoft a to verze 2008, 2012, 2014 a 2016. V případě využití volné edice Express je nutno počítat s omezením velikosti databáze a rychlostí. Pro udržování konstantní velikosti databáze SQL je možné použít archivaci trendů⁵³ do dalších databází.

Podporované SQL Servery:

- **Microsoft SQL Server 2012/2014/2016 Standard** (případně vyšší verze)
 - limitováno pouze velikostí úložiště, velikostí paměti a počtem licencovaných jader
- **Microsoft SQL Server 2012/2014/2016 Express** (zdarma)
 - limit 10GB velikost databáze, 1GB RAM

Důležité upozornění!

Licence SQL databází nejsou součástí monitorovacího systému ProCop a řídí se licenčními podmínkami a pravidly výrobce. SQL databáze Standard je v současnosti licencována na uživatele, nebo na jádra procesoru. Licencování na uživatele nelze použít v případě publikování na webu (ProWeb), případně je neekonomické, jelikož se do uživatelů počítají veškeré zdroje dat (stanice, AlfaBoxy, importy) plus uživatelé.

Tip!

Pro zjištění velikosti databáze (trendů), postačí provést kompilaci celého projektu a na konci překladač modulů se od verze 3.6 zobrazuje statistika period trendů a velikosti dat v SQL za 1 rok.

Scénáře nasazení

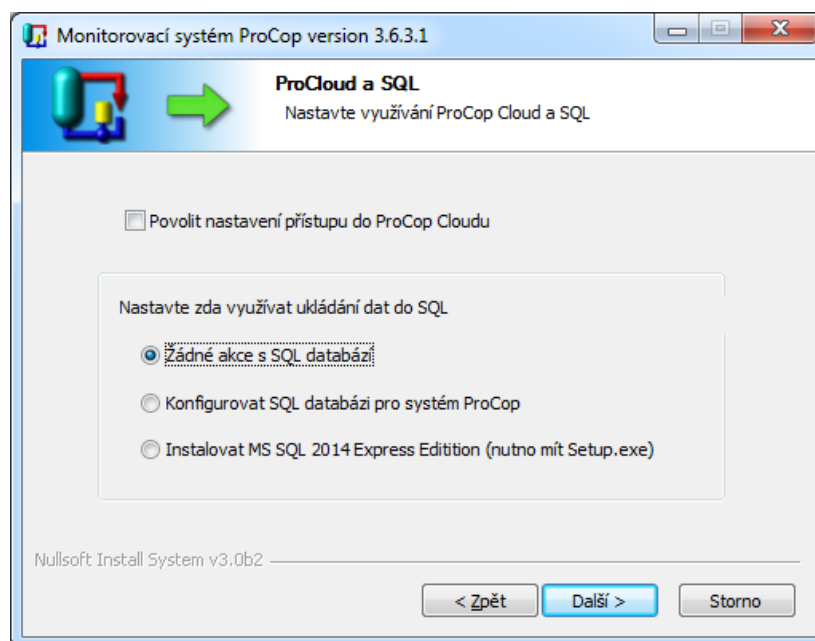
Využití SQL databáze Monitorovacím systémem ProCop lze v různých variantách:

- **MS SQL je nainstalována lokálně nebo na jiném serveru, je k dispozici oprávnění správce (sa)**
 - ProCop je správcem serveru (sa), umožňuje vytvářet databáze s archivy trendů
 - instalační program vytvoří databázi ProCopDB v SQL serveru a také ji připraví k použití
- **MS SQL je nainstalována lokálně nebo na jiném serveru, není k dispozici oprávnění správce**
 - nejjednodušší je požádat správce SQL serveru o vytvoření databáze skriptem "**Create ProCop Database.sql**"
 - nebude možné vytvářet archivy trendů, ProCop nemá oprávnění vytvářet další databáze v SQL serveru
 - pokud to správce umožní, postačuje nastavit TRUSTWORTHY ON na celém SQL serveru a archivace bude možná
 - ALTER DATABASE ProCopDB SET TRUSTWORTHY ON
- **Lokální Microsoft SQL Server 2012/2014/2016 Express instaluje monitorovací systém ProCop**
 - je nutné mít k dispozici instalační soubory (setup.exe) a ten odkázat při instalaci
 - ProCop je správcem serveru (sa), umožňuje vytvářet databáze s archivy trendů
 - instalační program nainstaluje SQL Server, instanci ProCop, vytvoří databázi ProCopDB a tu také připraví k použití

6.1 Instalace SQL databáze

Instalační program umožňuje nastavit (nainstalovat) a připravit SQL databázi:

- **Povolit nastavení přístupu do ProCop Cloudu**
 - umožní volit v designeru na tomto počítači, zda exportovat data do cloudu (procloud.alfamik.cz), či nikoliv
 - pokud není tato volba zatržena, nebude možné projekt z tohoto počítače exportovat do cloudu, lze změnit pouze v registry
- **Žádná akce s SQL databází**
 - nic nedělá, vše bude nutné provést z designeru, pokud bude potřeba nastavit SQL
- **Konfigurovat SQL databázi pro systém ProCop**
 - nakonfiguruje již existující SQL server, je potřeba oprávnění správce (sa)
 - následně bude potřeba zadat:
 - SQL Server - jméno (IP adresa) počítače, na kterém je nainstalován SQL server (localhost = tento počítač)
 - Jméno instance - SQL serverů může být na jednom počítači instalováno více - pak jsou pojmenovány, pokud je jen jeden (Default)
 - Heslo správce (sa) - heslo nejvyššího správce celé instance SQL serveru, pokud jej nemáme musíme požádat správce, aby nám vytvořil databázi ručně
 - Název databáze - volitelný, obvykle ProCopDB, nebo jakýkoliv jiný
 - Heslo uživatele ProCop - při přípravě se vytváří uživatel ProCop, vlastník a kompletní správce databáze (nikoliv instance), můžeme ponechat prázdné, bude shodné s heslem správce (sa)
- **Instalovat MS SQL 2014 Express Edition (nutno mít Setup.exe)**
 - nainstaluje a nakonfiguruje bezobslužně MS SQL Express
 - následně bude potřeba zadat:
 - SQL Server - jméno (IP adresa) počítače, na který se má nainstalován SQL server (obvykle localhost = tento počítač)
 - Jméno instance - jméno této instalace SQL serveru, nejlépe ponecháme ProCop, nebo prázdné
 - Heslo správce (sa) - heslo nejvyššího správce celé instance SQL serveru
 - Název databáze - volitelný, obvykle ProCopDB, nebo jakýkoliv jiný
 - Heslo uživatele ProCop - při přípravě se vytváří uživatel ProCop, vlastník a kompletní správce databáze (nikoliv instance), můžeme ponechat prázdné, bude shodné s heslem správce (sa)
 - Cestu k instalačním souborům (Setup.exe)
 - Adresář pro SQL Data - zde budou umístěny databáze
 - Lze povolit zobrazení uživatelského rozhraní a ručně provést instalaci SQL serveru

Instalace ProCop - volba operace s SQL databází

★ Tip!

Instalaci a konfiguraci SQL serveru lze také provést dávkovými soubory `sqlInstall.bat` a `sqlPrepare.bat` v podadresáři `Register` po instalaci.

6.2 Nastavení projektu pro ukládání dat do SQL

ProCop umožňuje ukládat data paralelně až do dvou SQL serverů, do cloudového a firemního (lokálního).

Cloud režim

Monitorovací systém ProCop umožňuje ukládat data do SQL databáze v cloudu přes TCP protocol HTTPS, konkrétně na server `procloud.alfamik.cz` port 443. Volba exportu do cloudu nemá vliv na volbu databáze pro lokální ukládání dat.

Export do cloudu má tři možnosti:

- **Not Used**
 - zcela vypnuto, žádná data nejsou exportována
- **Show**
 - exportovat data, ale neumožnit žádné nastavování hodnot
- **Show and Control**
 - exportovat data, umožnit nastavování hodnot a ovládání dle oprávnění

Poznámka:

Provoz cloudového přístupu je licencován a je potřeba poptat u provozovatele (ALFA Mikrosystémy, spol. s r. o.)

Přepnutím volby v projektu dojde k internímu nastavení ukládání dat SQL serveru `procloud.alfamik.cz` a po spuštění jsou veškerá data, trendy a alarmy synchronizovány do cloudového SQL serveru.

Důležité upozornění!

V případě povolení cloudového režimu jsou data dostupná uživatelům definovaným v lokálním monitorovacím projektu s příslušnými oprávněními. Pokud je povoleno i nastavení hodnot z cloudu, rovněž se i nastavování řídí oprávněními přihlášených uživatelů. Je nezbytné mít nastavena silná hesla pro přístup do systému.

Tip!

Cloudový režim lze na ukázkou na omezenou dobu po dohodě spustit pro malé a střední dispečinky. K zprovoznění postačuje libovolné připojení k Internetu.

SQL nastavení

V Designeru, ve Vlastnostech a dynamizacích je možné jednoduše nastavit kompletní export dat do SQL serveru stisknutím jediného tlačítka **Používat lokální SQL** **Nastav**.

Toto tlačítko nastaví následující vlastnosti, které je možné podle potřeby upravit [v hranatých závorkách předvolby]:

- **Šablona řetězce připojení [Provider=SQLOLEDB.1; ...]**
 - přednastavená šablona připojení - ODBC, HTTP, HTTPS, podle přístupu k SQL serveru
- **Adresa serveru [localhost\procop]**
 - DNS jméno nebo IP adresa serveru
 - za lomítkem může být uvedeno jméno instance, prázdné pro default instanci
- **Název databáze [ProCopDB]**
 - Název databáze, pokud se bude teprve vytvářet lze změnit
- **Jméno uživatele [ProCop]**
 - Implicitní jméno uživatele, pokud se bude vytvářet databáze, lze změnit
- **Heslo uživatele [m.....35]**
 - Heslo uživatele ProCop, pokud se vytvářet databáze, lze zvolit libovolně
- **Zobrazovat [Pouze tento projekt]**
 - Pokud více dispečinků ProCop ukládá data do stejné databáze (SQL serveru, instance), pak lze zvolit zda klienti vidí i alarmy a trendy ze všech projektů

Poznámka:

Zobrazení všech projektů - nadřazený dispečink - lze plně zobrazit pouze přes webové rozhraní ProWeb. Panel nástrojů ProCop po volbě "Zobrazovat všechny projekty" zobrazuje alarmy a trendy ze všech projektů, ale displeje pouze z aktuálního projektu. V budoucnu se plánuje i zobrazení všech displejů a dynamizací.

Oprávnění

Server oprávnění má tato nastavení:

- **Počítač**
 - počítač se serverem přístupových oprávnění (DCOM), ponechat prázdné pro lokální
- **Typ databáze**
 - No Export - neexportovat - nebude možné používat žádná oprávnění v SQL serveru
 - SQL - je nutno zvolit, pokud jsou ukládány displeje, alarmy, nebo trendy do SQL, oprávnění jsou exportována do výše nastavené SQL databáze

Displeje

Nastavení displejů:

- **Počítač**
 - počítač s datovým serverem (DCOM), ponechat prázdné pro lokální
- **Identifikátor systému**
 - textový název systému pro rozlišení displejů ve více projektovém prostředí SQL databáze
- **Typ databáze**
 - No Export - neexportovat - nebude možné zobrazovat displeje a nastavovat hodnot z SQL serveru (nyní pouze pro ProWeb)
 - SQL - displeje a živé hodnoty jsou exportovány do SQL databáze, v současnosti slouží pro ProWeb
 - SQL Control - předchozí volba rozšířená o nastavení hodnot z ProWebu, řízeno přístupovými oprávněními

Alarmy

Nastavení alarmů:

- **Počítač**
 - počítač s alarmním serverem (DCOM), ponechat prázdné pro lokální
- **Projekt**
 - soubor s projektem pro alarmní server
- **Identifikátor systému**
 - textový název systému pro rozlišení alarmů ve více projektovém prostředí SQL databáze
- **Typ databáze**
 - DB - alarmy postaru v BDE databázi, lze zobrazit z BDE Panelem nástrojů ProCop, ale nelze zobrazovat na webu - ProWeb
 - DB + SQL - alarmy v BDE databázi, současně kopie v SQL, lze zobrazit z BDE Panelem nástrojů ProCop a zároveň z SQL pomocí ProWeb, oddělená kvitace alarmů
 - SQL - alarmy pouze v SQL, Panel nástrojů ProCop i ProWeb zobrazují stejné záznamy - společná kvitace
 - DB + SQL View - alarmy se ukládají do BDE, ale Panel nástrojů ProCop i ProWeb zobrazují alarmy z jiných projektů v SQL - společná kvitace cizích alarmů

Trendy

Nastavení alarmů:

- **Počítač**
 - počítač s trendovým serverem (DCOM), ponechat prázdné pro lokální
- **Projekt**
 - soubor s projektem pro trendový server
- **Identifikátor systému**
 - textový název systému pro rozlišení trendů ve více projektovém prostředí SQL databáze
- **Typ databáze**
 - DB - trendy postaru v BDE databázi, lze zobrazit z BDE Panelem nástrojů ProCop, ale nelze zobrazovat na webu - ProWeb
 - DB + SQL - trendy v BDE databázi, současně kopie v SQL, lze zobrazit z BDE Panelem nástrojů ProCop a zároveň z SQL pomocí ProWeb (duplicita všech trendů)
 - SQL trendy pouze v SQL, Panel nástrojů ProCop i ProWeb zobrazují stejné trendy z SQL
 - DB + SQL View - trendy se ukládají do BDE, ale Panel nástrojů ProCop i ProWeb zobrazují trendy z jiných projektů v SQL

Poznámka:

Režim DB + SQL View slouží zejména pro klientské pracoviště, které nahlíží do SQL databáze na alarmy a trendy, ale vlastní tam vůbec nekládá.

6.3 Správa serveru SQL

Tato část vlastností a dynamizací je určena ke spravování SQL serveru, pokud databáze nebyla vytvořena při instalaci, SQL server byl nainstalován ručně a třeba později než Monitorovací systém ProCop a je potřeba vytvořit či zrušit příslušnou databázi. Všechny vlastnosti a tlačítka této části slouží pro interaktivní práci s SQL serverem, žádný parametr se neukládá. Ke správě SQL serveru potřebujeme jméno a heslo uživatele s oprávněními systémového administrátora (sa), nebo musí mít tato oprávnění aktuální uživatel Windows, pak jméno a heslo systémového administrátora nevyplňujeme.

Popis funkcí:

- **Sys. Administrátor [sa]**
 - jméno systémového administrátora serveru (obvykle sa, nebo uživatel se stejnými oprávněními)
- **Sys. Heslo**
 - heslo systémového administrátora SQL serveru, obvykle zadané při instalaci instance SQL serveru
- **Vytvoření databáze**

- tlačítko **Vytvoř DB!** vytvoří databázi v SQL serveru dle SQL nastavení a s vlastníkem z tohoto nastavení
- uživatel (sa) musí mít oprávnění k vytváření databází, jinak operace skončí chybou
- v řádku označeném **Výsledek operace** se zobrazí, jak operace dopadla
- **Důvěryhodná instance (SET TRUSTWORTHY ON)**
 - stisknutím tlačítka **Nastav** se instance SQL serveru nastaví do režimu, kdy vlastník jedné databáze může vytvářet nové, další databáze
 - toto nastavení je nezbytné pro vytváření archivů trendů v dalších SQL databázích
- **Opravení databáze**
 - stisknutím tlačítka **Oprav DB!** se zkontrolují některé vnitřní parametry databáze a přihlašovací účty a provede se jejich oprava.
- **Odstranění databáze**
 - tlačítko odstraní databázi dle SQL nastavení
 - pro správnou funkci je nutné nejprve povolit odstranění
 - v tabulce označené **Výsledek operace** se zobrazí, jak operace dopadla
- **Zobraz stavy databází**
 - stisknutím tlačítka **Zobraz!** se do tabulky označené **Výsledek operace** vypíší všechny databáze nacházející se v dané SQL instanci, s jejich datem vytvoření, umístění na disku počítače a stavem.

Důležité upozornění!

Pozor, operace odstranění databáze je nevratná, SQL databáze, včetně datových souborů je ze serveru a počítače bezzbytku odstraněna!

Tip!

*V tabulce v řádku označeném **Výsledek operace** se zobrazují výsledky jednotlivých operací.*

6.3.1 Obnovení, Odstranění, Změna stavu databáze

Tato část vlastností a dynamizací je logicky oddělena od Správy serveru SQL, protože jsou zde operace pro obnovení, odstranění nebo změnu stavu databáze.

Popis funkcí:

- **Povolit operaci**
 - předvolba, která musí být zatržena, aby stisk dalších tlačítek provedl danou operaci (ochrana před náhodným zmáčknutím).
- **Soubor pro obnovení databáze, Obnov databázi ze zálohy, Změň stav databáze**
 - Funkce a práce s těmito parametry jsou popsány v následujícím odstavci Obnovení databáze.
- **Odstranění databáze**
 - tlačítko odstraní databázi dle SQL nastavení
 - pro správnou funkci je nutné nejprve povolit odstranění
 - v řádku označeném **Výsledek operace** se zobrazí, jak operace dopadla

Důležité upozornění!

Pozor, operace odstranění databáze je nevratná, SQL databáze, včetně datových souborů je ze serveru a počítače bezzbytku odstraněna!

Tip!

*V tabulce v řádku označeném **Výsledek operace** se zobrazují výsledky jednotlivých operací.*

Obnovení databáze

Tento nástroj slouží pro přenos databáze z jiného SQL serveru nebo obnovení stávající databáze.

Poznámka

Každá SQL databáze se skládá ze dvou souborů na disku. Jeden soubor pro data s příponou .mdf a druhý soubor pro logování operací s příponou .ldf V návodu se bude jako příklad názvu databáze vyskytovat ProCopDB.

Databáze se může nacházet v několika stavech. Příklad tří stavů se kterými se setkáme při obnovení databáze.

- **offline** - Databáze je vypnuta a její LDF a MDF soubor jsou odpojeny od SQL. Lze s nimi libovolně manipulovat. Databáze není přístupná pro SQL operace.
- **online** - Databáze je zapnuta a její LDF a MDF soubor jsou připojeny do SQL. Nelze s nimi libovolně manipulovat. Databáze je přístupná pro SQL operace.
- **restoring** - Databáze se obnovuje ze zálohy, musí se vyčkat změny tohoto stavu do stavu **online** nebo **offline**.

Nástroj pro obnovení databáze se nachází v **SQL nastavení/Správa serveru SQL/Obnovení, odstranění, změna stavu databáze**.

1. V menu **SQL nastavení/Správa serveru SQL** vyplníme údaje účtu sysadmina do SQL.
2. Do pole **soubor pro obnovení databáze** vložíme cestu k souboru se zálohou databáze s příponou .BAK. Pokud necháme cestu prázdnou, obnoví se automaticky z poslední zálohy provedené v databázi s názvem z pole **SQL nastavení/ Název databáze**.
3. Databáze se obnoví s názvem z pole **SQL nastavení/ Název databáze**. Pokud tento název databáze již existuje v SQL, připojí se k názvu **_restored** např.: ProCopDB_restored.
4. Povolíme operaci v poli **Povolit operaci**. Toto zaškrtnutí tlačítka je ochrana proti náhodnému spuštění některé z operací.
5. Stiskneme tlačítko **Obnov!**.
6. Kontrolu běžícího obnovení databáze můžeme provést v menu **SQL nastavení/Správa serveru SQL/ Zobraz stavy databází** tlačítkem **Zobraz!**. V poli **Výsledek operace** můžeme vidět všechny databáze v dané SQL instanci a jejich stavy (online, offline, restoring, atd.). Zde zároveň vidíme, jestli databáze již existovala a obnovuje se do např.: ProCopDB nebo ProCopDB_restored.
7. Pokud databáze neexistuje nebo obnovujeme databázi s archivními trendy, přeskočíme tento bod. V případě že se databáze obnovila do např.: ProCopDB_restored musíme pokračovat tímto postupem.
 - a) Databáze se obnovila do stavu offline. Do stejného stavu musíme přepnout aktuální databázi v položce **Změň stav databáze** tlačítkem **Nastav offline!**
 - b) Po úspěšném přepnutí se změní text tlačítka na **Nastav online!**.
 - c) Stavby všech databází se dají zkontrolovat tlačítkem **Zobraz!** v poli **Zobraz stavy databází**.
 - d) Po uvedení obou databází do stavu offline, následuje prohození fyzických souborů (datový a logovací) mezi původní a obnovenou databází. V průzkumníku v umístění fyzických souborů databází, přejmenujeme aktuální soubory *ProCopDB.mdf* na například *puvodni_ProCopDB.mdf* a *ProCopDB_log.ldf* na *puvodni_ProCopDB_log.ldf*. Dále přejmenujeme obnovené databázové soubory *ProCopDB_restored.mdf* na původní *ProCopDB.mdf* a *ProCopDB_log_restored.ldf* na původní *ProCopDB_log.ldf*.
 - e) V panelu nástrojů ProCop přepneme zpátky do stavu online tlačítkem **Nastav online!** v menu **Správa serveru SQL**. Tlačítko po přepnutí do online režimu změní svůj text na **Nastav offline!**.
8. Po obnovení databáze klikneme na tlačítko **Oprav DB!** pro kontrolu a případné opravení databáze po obnovení.
9. Funkčnost databáze si ověříme tlačítkem **Zkontroluj!**.

6.4 Správa databáze ProCop

Správa databáze ProCop v SQL serveru umožňuje připravit a nastavit prázdnou SQL databázi pro využití monitorovacím systémem ProCop. Automatické odstraňování alarmů⁵¹, ředění⁵² a archivace trendů⁵³ jsou popsány v samostatných podkapitolách.

Popis funkcí:

- **Očekávaná verze:**

- zobrazuje očekávanou verzi SQL databáze - více monitorovacích projektů může využívat jednu SQL databázi
- **SQL Info - Info**
 - tlačítko načte základní informace o SQL serveru, výsledek a verzi serveru zobrazí v poli **Výsledek operace**
- **Test připojení - Zkontroluj!**
 - toto tlačítko se pokusí načíst veškeré informace o nastavené databázi a verzi ProCop SQL databáze
 - v poli **Výsledek operace** se zobrazí aktuální a minimálně požadovaná verze
 - vyčte se nastavení všech úloh, jako zálohování, mazání, ředění a archivace
- **Povolit odstranění/vyčištění**
 - touto předvolbou se jednorázově povolí stisknutí tlačítek Odebrat, nebo Vyčistit, jedná se o pojistku před náhodným stisknutím
- **Odebrat tento projekt**
 - pokud je předvolba Povolit odstranění/vyčištění projektu zatržena, odstraní veškerá data o tomto projektu z databáze ProCop
- **Vymazat tabulky trendů při čištění**
 - předvolba umožňuje zvolit, zda se při čištění odstraňují i historické trendy
- **Vyčistit všechny tabulky**
 - volba vyčistí obsah všech tabulek, struktura databáze je zachována
 - předvolba Vymazat tabulky trendů při čištění volí, zda se vymažou i historická data

Nastavení databáze ProCop

Následující volby jsou načteny stiskem tlačítka Zkontroluj! přímo z databáze ProCop a jsou společné pro všechny projekty v této databázi.

Tip!

*Jestliže jsou následující volby neaktivní (šedé), je potřeba vyčist jejich stav z SQL stisknutím tlačítka **Zkontroluj!***

- **Odstranění tabulek trendů s proměnnými [Ne]**
 - při odstranění (přejmenování) proměnné z projektu je při synchronizaci odstraněna i z SQL databáze
 - tato volba definuje, se zánikem (přejmenováním) proměnné zrušena i tabulka s historickými hodnotami
- **Odstranění tabulek displejů s proměnnými [Ano]**
 - při odstranění displeje se zruší i tabulka odpovídající displeji
- **Alarmy: použití zákazů [Ne]**
 - globální vypínač funkce použití zákazů alarmů, společné pro všechny projekty
- **Alarmy: použití kódu [Ne]**
 - globální vypínač funkce použití kódů alarmů, společné pro všechny projekty
- **Alarmy: použití tříd [Ne]**
 - globální vypínač funkce použití tříd alarmů, společné pro všechny projekty
- **Alarmy: Automaticky kvitovat [Ne]**
 - povolení denní naplánované úlohy pro automatickou kvitaci alarmů
 - **v čase [1:30:00]**
 - určuje čas automatického kvitování alarmů
 - **starší než [dny = 14]**
 - po kolika dnech se mají alarmy automaticky kvitovat
- **Alarmy: Přepočet nekvitovaných [Ne]**
 - povolení denní naplánované úlohy pro automatický přepočet počtu nekvitovaných alarmů
 - **v čase [1:50:00]**
 - určuje čas automatického přepočtu nekvitovaných alarmů
- **Povolit denní zálohování [Ne]**
 - povolení denního zálohování SQL databáze, interní naplánovaná úloha SQL databáze ProCop, vytváří dvě plné zálohy, které se střídavě přepisují

- **v čase [0:10:00]**
 - určuje čas automatického denního zálohování, pokud je úloha povolena
- **počet záloh [2]**
 - možnost zvolení počtu (1 až 7) záloh, které se začnou poté postupně přepisovat. Pří.: Pokud zvolíme 2 zálohy, tak se uchová pondělní a úterní záloha a ve středu se přepíše pondělní záloha středeční atd...
- **do cesty [prázdné, nebo končící s \]**
 - umístění záloh, standardně do podsložky Backup, nebo kam je potřeba

★ **Tip!**

Pokud se zálohuje do síťové cesty, je nutné aby uživatel, pod kterým běží instance SQL serveru, měl na síťové úložiště přístup. To většinou znamená, že je nutné změnit identitu instance SQL serveru ve službách.

⚠ **Upozornění!**

Jednotlivé naplánované úlohy se nemohou překrývat a provádějí se postupně. Proto je vhodné rovnou naplánovat rozdílné časy spuštění úloh a to z dostatečným odstupem.

⚠ **Upozornění!**

Pozor na dostatečné místo na disku při nastavování počtu záloh.

6.4.1 Automatické odstraňování alarmů

Automatické odstraňování alarmů provádí interní naplánovaná úloha. Umožňuje odstraňovat staré záznamy dle typu a stáří podle nastavených parametrů.

★ **Tip!**

*Jestliže jsou následující volby neaktivní (šedé), je potřeba vyčistit jejich stav z SQL stisknutím tlačítka **Zkontroluj!***

Nastavení automatického odstraňování alarmů:

- **Povolit denní odstraňování alarmů [Ne]:**
 - naplánuje interní úlohu SQL databáze ProCop pro mazání alarmů dle nastavení
 - **v čase [1:10:00]**
 - určuje čas spuštění naplánované úlohy, pokud je úloha povolena
- **Alarmy: Automaticky odstraňovat [Ne]:**
 - povolí naplánované úloze nenávratně odstraňovat alarmy všech projektů z databáze ProCop
 - **starší než [dny = 1826]**
 - počet dnů, které zůstanou v databázi
- **Události: Automaticky odstraňovat [Ne]:**
 - povolí naplánované úloze nenávratně odstraňovat události všech projektů z databáze ProCop
 - **starší než [dny = 92]**
 - počet dnů, které zůstanou v databázi
- **Logy: Automaticky odstraňovat [Ne]:**
 - povolí naplánované úloze nenávratně odstraňovat systémové logy všech projektů z databáze ProCop
 - **starší než [dny = 366]**
 - počet dnů, které zůstanou v databázi
- **Poznámky: Automaticky odstraňovat [Ne]:**
 - povolí naplánované úloze nenávratně odstraňovat poznámky všech projektů z databáze ProCop
 - **starší než [dny = 3652]**
 - počet dnů, které zůstanou v databázi
- **Comm Logs: Odfiltrovat [Ne]**
 - přímo při příchodu odfiltruje komunikační záznamy
 - vhodné zapnout jen pro opravdu rozsáhlé projekty s řádově několika sty, až tisíci stanic
 - komunikační záznamy se vůbec v SQL databázi nezaznamenávají => zrychlení práce s alarmy

 Upozornění!

Jednou odstraněné alarmy, události, systémové události i poznámky jsou nenávratně ztraceny, pokud nebyla databáze dříve zazálohována a záloha archivována.

6.4.2 Automatické ředění trendů

Historické trendy v SQL databázi jsou ukládány v samostatných tabulkách bez omezení počtu vzorků. Limitem může být Express edice SQL databáze, nebo velikost diskového prostoru. Pokud je v tabulce vzorků hodně, například při krátké periodě vzorkování, přehledy vývoje v délce let pak mohou být velmi pomalé. Z těchto důvodů je implementován mechanismus víceetapového ředění a mazání vzorků trendů.

Popis mechanismu

Mechanismus funguje tak, že naplánovaná úloha v SQL databázi nezávisle na funkci monitorovacího systému ProCop prochází jednotlivé trendy a podle nastavení vzorky starší než definovaný počet dní (obvykle jeden den, nebo od posledního spuštění) průměruje na zadanou periodu, vymazává původní vzorky a vkládá menší počet vzorků na jejich místo s delší periodou a průměrnou hodnotou. Pokud je nastaveno i odstraňování vzorků, hodnoty starší než definovaný počet dní zpětně budou nenávratně vymazány ze všech trendů.

 Tip!

Jestliže jsou následující volby neaktivní (šedé), je potřeba vyčistit jejich stav z SQL stisknutím tlačítka **Zkontroluj!**

Nastavení automatického ředění/odstraňování trendů:

- **Povolit denní rozředování trendů [Ne]:**
 - naplňuje interní úlohu SQL databáze ProCop pro ředění/odstraňování trendů dle nastavení
 - **v čase [2:10:00]**
 - určuje čas spuštění naplánované úlohy, pokud je úloha povolena
- **1. Povolit rozředění [Ne]:**
 - **na periodu [min = 10 minut]**
 - požadovaná minimální perioda trendů po prvním rozředění, trendy s touto a delší periodou se neředí
 - **starší než [dny = 31]**
 - počet dnů od současnosti, které nebudou prvním ředěním dotčeny = zůstanou v původních periodách
- **2. Povolit rozředění [Ne]:**
 - **na periodu [min = 30 minut]**
 - požadovaná minimální perioda trendů po druhém rozředění, trendy s touto a delší periodou se neředí
 - **starší než [dny = 92]**
 - počet dnů od současnosti, které nebudou druhým ředěním dotčeny = zůstanou v původních periodách
- **3. Povolit rozředění [Ne]:**
 - **na periodu [min = 1 h]**
 - požadovaná minimální perioda trendů po rozředění, trendy s touto a delší periodou se neředí
 - **starší než [dny = 366]**
 - počet dnů od současnosti, které nebudou třetím ředěním dotčeny = zůstanou v původních periodách
- **4. Povolit rozředění [Ne]:**
 - **na periodu [min = 6 h]**
 - požadovaná minimální perioda trendů po čtvrtém rozředění, trendy s touto a delší periodou se neředí
 - **starší než [dny = 731]**
 - počet dnů od současnosti, které nebudou čtvrtým ředěním dotčeny = zůstanou v původních periodách
- **Povolit odstranění [Ne]:**
 - **pro všechny vzorky starší než [dny = 1826]**

- počet dnů od současnosti, které zůstanou v databázi nedotčeny, starší vzorky budou nenávratně odstraněny
- **Rychlé ředění [Ne]:**
 - pro velké databáze s řádově desítkami tisíc trendů je možné zapnout rychlé ředění, které nezkoumá skutečné periody trendů
 - používá se k ředění nastavená perioda, algoritmus ředění je pak výrazně rychlejší, ale nedokonale ředí trendy se změnou periody

Upozornění!

Jednou rozředěné či odstraněné vzorky trendů jsou nenávratně ztraceny, pokud nebyla databáze dříve archivována, nebo zálohována. Z rozředěných vzorků tak vzniká aritmetický průměr odstraněných, který má dobrou vypovídací hodnotu o stavu technologie, potírá však krátkodobé extrémy (špičky).

6.4.3 Archivace trendů

Mechanismus archivace trendů má několik důvodů, proč byl vyvinut a může být užitečné jej využít. Historické trendy v SQL databázi jsou ukládány v samostatných tabulkách bez omezení počtu vzorků. Limitem může být Express edice SQL serveru, nebo velikost diskového prostoru. Pokud je v tabulce vzorků hodně, například při krátké periodě vzorkování, přehledy vývoje v délce let pak mohou být velmi pomalé. Využití mechanismu ředění trendů může být nežádoucí, nebo nedostatečně omezovat velikost. Pro tyto případy je vhodné použít archivaci trendů do dalších SQL databází.

Jak archivace funguje

Naplánovaná úloha v čase spuštění vyhodnocuje podle nastavených parametrů, které vzorky za kolik dní přesune z průběžné databáze do archivní.

- K vytváření archivních databází **musí být instance SQL databáze důvěryhodná** (SET TRUSTWORTHY ON)
- Archivační úloha po spuštění vyhodnotí, zda jsou v průběžné databázi **vzorky starší než zadaný limit** (x měsíců)
- Ověří existenci archivní databáze, nebo vytvoří novou, pojmenuje stejně jako **původní s připojením _HTyyyymmdd**
- Vytváří jednotlivé tabulky trendů v databázi, **plní je hodnotami z průběžné databáze, kde je současně odmazává**
- **Kontroluje maximální velikost databáze**, pokud je omezena a přepíná archivy (12 -> 6 -> 3 -> 1 měsíců), pokud se data nevejdou
- Může vytvořit databázi i časem mimo nastavený rozsah, pokud velikost překročí omezení a následně přepne rozsah na kratší
- Prohlížeč trendů v Panelu nástrojů ProCop **zobrazuje hodnoty ze všech databází současně**, pokud je to potřeba
- Zálohování databáze ProCop **zálohuje průběžnou databázi i archivní databáze**, pokud v nich byla provedena změna (nemají příznak jen pro čtení)
- Archivní databáze jsou po zálohování **nastaveny jen pro čtení**, pouze archivační úloha může povolit i zápis, pokud je potřeba
- Archivní databáze lze ze serveru kdykoliv odstranit, případně znovu doplnit, či obnovit ze záloh, v monitorování budou opět k dispozici

Tip!

Jestliže jsou následující volby neaktivní (šedé), je potřeba vyčistit jejich stav z SQL stisknutím tlačítka **Zkontroluj!**

Nastavení automatické archivace trendů:

- **Povolit denní archivaci trendů [Ne]:**
 - naplňuje interní úlohu SQL databáze ProCop pro archivaci trendů dle nastavení
 - **v čase [3:10:00]**
 - určuje čas spuštění naplánované úlohy, pokud je úloha povolena
- **Rozsah archivu [12 měsíců]:**
 - určuje délku archivů (databází), do kterých budou přesouvány starší vzorky
 - rozsah lze nastavit na 1 měsíc, 3 měsíce, 6 měsíců a 12 měsíců

- **Archivovat vzorky starší než (0=auto) [měsíc]:**
 - v průběžné databázi bude udržován nastavený počet měsíců vzorků trendů zpětně od současnost
 - volba 0=auto znamená automaticky stejný počet měsíců, jako je rozsah archivu, tedy 1 měsíc, 3 měsíce, 6 měsíců a 12 měsíců, dle nastavení druhého parametru
 - význam volby 0=auto je zřejmý z omezení velikosti databáze
- **Max. velikost (0=vyp) [MB=8000]**
 - volba udává maximální velikost databází (archivů i průběžné databáze), je vhodné ji z bezpečnostních důvodů kontrolovat při použití edice SQL Express (max. 10GB)
 - pokud je velikost archivu překročena, je dojde k automatickému zkrácení Rozsahu archivu na kratší, pokud je volba Archivovat vzorky starší než = 0 auto, dojde k přepnutí i velikosti průběžné databáze
 - pokud je překročena velikost průběžné databáze (po archivaci), zkrátí se ještě o měsíc
 - 0 = vyp. znamená, že se velikost vůbec nekontroluje - obvykle pro SQL servery Standard
- **Max. čas běhu (0=vyp):**
 - kontroluje se maximální doba běhu archivace, pokud překročí nastavenou dobu, tak se přeruší a pokračuje se další den
 - slouží hlavně k omezení zatížení SQL serveru po změně (zapnutí) nastavení archivace
- **Archivovat po [den = 7]**
 - limit archivace vzorků na jeden průchod
 - pokud se archivuje pravidelně každý den, pak se toto omezení neprojeví (archivuje se právě jeden den)
 - pokud dojde ke zapnutí / změně archivace, pak se současně zpracovává nastavený počet dnů vzorků v postupně ve všech trendech
 - po dokončení posledního trendu, se zkontroluje maximální doba běhu a archivuje se další nastavený počet dní v každém trendu

6.4.4 Reindexace a Shrink

Reindexace

V tabulkách v SQL databázi dochází vlivem ředění trendů, archivování databází a dalších operací k mezerám ve fyzických datech na disku. Do těchto mezer jsou pak vkládána nová data a jejich logické pořadí se neshoduje s jejich fyzickým uspořádáním na disku. Z tohoto důvodu mohou být operace nad těmito tabulkami pomalejší.

Reindexace je operace nad SQL tabulkami, která přeskládá všechny záznamy v tabulce tak, aby fyzické uspořádání na disku odpovídalo jejich logickému pořadí v SQL tabulce. Tím se stanou jednotlivé operace jako např.: hledání trendů, přepínání displejů rychlejšími. Touto operací nedojde ke zmenšení databáze, ale naopak může dojít k jejímu zvětšení. Reindexace nemaže, ani nijak neupravuje uložená data, pouze jejich vnitřní uspořádání.

Shrink

Pokud je potřeba zmenšit fyzickou velikost databáze na disku, je možné použít operaci shrink. Pomocí této operace se přeskládají vnitřní data databáze tak, aby zabírala co nejmenší prostor na disku. Shrink data seřadí stylem přesunu posledního záznamu na první volné místo. Po tomhle seřazení dochází ke zhoršení výkonu operací nad databází, proto je vhodné provádět shrink jen ve výjimečných případech, například po smazání velkého množství dat, odsunu dat do archivních databází nebo nedostatečného místa na disku.

★ Tip!

Jestliže jsou následující volby neaktivní (šedé), je potřeba vyčíst jejich stav z SQL stisknutím tlačítka **Zkontroluj!**

Reindexace a shrink

- **Povolit reindexaci a operaci shrink** - povolení automatické naplánované úlohy
 - Ano: naplánuje interní úlohu SQL databáze ProCop pro reindexaci a operaci shrink dle nastavení
 - Ne: úloha nebude naplánována
- **Typ úlohy**
 - Shrink: úloha provede pouze operaci shrink
 - Reindexace: úloha provede pouze reindexaci
 - Shrink a Reindexace: bude provedeno obojí
- **Den v týdnu**
 - volba naplánované úlohy jednou týdně (volba dne v týdnu), každý den nebo jednou měsíčně
- **Den v měsíci**
 - v případě volby jednou měsíčně je možnost zvolit den v měsíci
- **V čase**
 - čas provedení naplánované úlohy

Reindexace a shrink	
☒ Povolit reindexaci a operaci shrink	Ano
☒ Typ úlohy	Shrink a Reindexace
☒ Den v týdnu	Jednou měsíčně
☒ Den v měsíci	1
☒ V čase	22:10:00
Nastavení minim reindexace	
☒ Počet stránek tabulky	1000
☒ % fragmentace pro přestavení	30
☒ % fragmentace pro reorganizaci	5

Reindexace a shrink

V dalším podmenu se nachází podrobnější nastavení minimálních hodnot pro provedení reindexace nad tabulkou.

Nastavení minim reindexace

- **Počet stránek tabulky**
 - minimum počtu stránek tabulky, aby byla nad ní provedena operace reindexování. Doporučené minimum je 1000 stránek tabulky
- **% fragmentace pro přestavení**
 - přestavení indexu spočívá ve smazání tabulky a vytvoření úplně nové. Fragmentace v procentech udává míru mezer ve fyzických datech na disku. Doporučené minimum je 30%.
- **% fragmentace pro reorganizaci**
 - reorganizace indexu pouze upravuje stávající uspořádání dat bez mazání a znovuvytváření tabulky. Doporučené minimum je 5%.

Poznámka

Reindexace ani operace shrink nijak nemění ani nemaže data uložená v databázi, pouze mění jejich uspořádání na disku počítače. Výchozí nastavení je provádění operace shrink a reindexace jednou měsíčně v prvním dni měsíce v 22 hodin a 10 minut.

6.4.5 Nástroje

Nástroje

V tomto podmenu je k dispozici několik databázových úloh pro práci s databází. Názvy úloh i jejich výsledky jsou uvedeny pouze v anglickém jazyce. Úlohy jsou rozděleny na synchronní a asynchronní a dále se dělí do několika kategorií podle jejich zaměření.

Synchronní úlohy

Tyto úlohy okamžitě vrátí výsledek operace do tabulky v řádku **Výsledek operace**.

KILL:

- **Running task**
 - ukončí probíhající naplánovanou úlohu

RUN:

- **Null UCID**
 - pokud nastane alarm: *Nemohu se připojit: unikátní ID počítače se změnil nebo se připojujete z jiného počítače!* Je možno toto unikátní číslo počítače (UCID) vynulovat, systém si pak sám vytvoří UCID nový

SHOW:

- **Backup or Restore progress**
 - pokud probíhá zálohování nebo obnovení databáze zobrazí jeho stav a odhadovaný čas dokončení
- **Database size**
 - zobrazí velikost ProCop databáze
- **Databases info**
 - zobrazí v SQL instanci název, datum vytvoření a stav všech databází
- **Scheduler log**
 - zobrazí log naplánovaných úloh
- **Scheduler tasks**
 - zobrazí časy naplánovaných úloh a název probíhající úlohy

Asynchronní úlohy

Tyto úlohy mají delší dobu trvání, proto jsou spuštěny v plánovači úloh. Jejich spuštění a průběh lze sledovat pomocí nástroje **SHOW: Scheduler log**. Jejich časy naplánování lze zjistit pomocí **SHOW: Scheduler tasks**.

DELETE: slouží pro uvolnění místa v SQL databázi

- **Logs older than year**
 - smaže z databáze logy starší než jeden rok
- **Not used trend tables**
 - smaže nepoužívané tabulky historických trendů, které nejsou navázané na proměnné

RUN: spouští okamžitě naplánované úlohy popsané v předchozích kapitolách. Pokud je úloha zároveň nastavena jako naplánovaná, tak se její naplánování nijak nezruší ani nezmění.

- **Alarm auto accept**
 - spustí úlohu denního automatického kvitování alarmů popsanou v kapitole Správa databáze ProCop [49]
- **Alarm auto recalculation unaccept**
 - spustí úlohu automatického přepočtu nekvitovaných alarmů popsanou v kapitole Správa databáze ProCop [49]
- **Backup**
 - spustí úlohu zálohování SQL databáze popsanou v kapitole Správa databáze ProCop [49]
- **Restore DB to *_restored**
 - obnoví zálohu databáze *ProCop* do *ProCop_restored* popsanou v kapitole Obnovení, Odstranění, Změna stavu databáze [48]
- **Shrink and Reindex**
 - spustí úlohu reindexace a operace shrink popsanou v kapitole Reindexace a shrink [54]
- **Trends rarefy**
 - spustí úlohu ředění trendů popsanou v kapitole Automatické ředění trendů [52]

7 Diagnostika zařízení

V této části jsou uvedeny návody, jak zjistit příčinu poruchy komunikace zařízení, jako jsou AlfaBox⁵⁷, či AlfaMeter⁵⁸.

7.1 AlfaBox

AlfaBox připojen externím modemem přes GPRS

Základní kroky diagnostiky:

1. V monitorovacím systému ProCop otevřeme **Řízení modulů**, nebo také kombinací kláves **ALT+M** a spustíme komunikaci tlačítkem **Start**
 - AlfaBox komunikuje, zvyšují se přenesená data a v některém okamžiku, např. při přenosu alarmu, nebo trendů vyhlásí poruchu
 - provedeme vzdálený reboot koncentrátoru (cca 2 - 3 minuty) a zkusíme znovu
 - pokud nelze reboot provést, nebo se situace nezlepší, kontaktujeme servis
 - AlfaBox píše "Přihlašuji se...", načítá se čas vypisuje Opakuji <X> a nakonec se objeví stav "Porucha!"
 - pro komunikaci po síti (Ethernet UDP, APN) zjistíme IP adresu a ze serveru ověříme konektivitu nástrojem PING IPAdresa
 - pokud není na PING odezva, a jiné AlfaBoxy se stejným způsobem připojení komunikují, budeme nutná diagnostika na místě
 - nekomunikují-li všechny zařízení se stejným způsobem připojení, prověříme síťově připojení, kontaktujeme servis
 - při jiné, např. sériové komunikaci s koncentrátorem prověříme komunikační cestu, ovladače sériového portu PC, kartu, převodník a kabeláž
2. AlfaBox s GPRS modemem namontován v technologii
 - **prověříme napájení AlfaBoxu**, zelená LED PWR pod displejem musí trvale svítit
 - pokud nesvítí, prověříme, že je zdroj v zásuvce, zásuvka pod napětím, můžeme změřit voltmetrem napětí na konektoru jack 5V DC
 - pokud zelená PWR LED nesvítí vyměníme zdroj AlfaBoxu za nový
 - pokud zelená LED PWR svítí, zkontrolujeme červenou LED a displej
 - cca do 1 minuty po připojení napájení / resetu AlfaBoxu **svítí trvale červená LED a píše AlfaBox 3.x OS Booting...**
 - **pokud červená LED svítí trvale i po 1 minutě**, nápis OS Booting nezmizel, nebo se zařízení samo rebootuje
 - vyměňte napájecí zdroj za nový a opakujte postup diagnostiky, pokud toto nepomohlo demontujte zařízení a s původním zdrojem zašlete na opravu
 - umíte-li nakonfigurovat náhradní AlfaBox, přesuňte komunikační modulu (nezměnit pozici!), přepojte kabely do stejných portů a znovu vyzkoušejte
 - **na displeji se zobrazuje nápis ProBox 3.X.Y.Z, zelená PWR svítí, žlutá led WDT pravidelně bliká**
 - červená LED může pravidelně blikat, nesmí trvale svítit (blikání indikuje nějaké alarm, který neodeslal ještě na dispečink)
 - tlačítka (modré šipky) nahoru a dolů lze procházet alarmy a události
 - Alarm: Chyba při práci s modemem indikuje chybu modemu, nebo chybně nastavenou komunikační rychlost modemu
 - prověříme napájení externího modemu, obvykle modrá LED externího modemu musí

blikat

- **externí modem** nijak nesvítí, neblinká a je připojen do funkční zásuvky
 - provedeme funkčnost zásuvky, provedeme připojení sériové linky modemu Cannon DB9 do konektoru RJ45 AlfaBoxu
 - změříme napájení na konektoru modemu dle štítku zdroje
 - vyměníme zdroj modemu
 - vyměníme modem (přesuneme SIM)
- **interní modem** by měl být umístěn v COM4 AlfaBoxu, přes otvor v čelním krytu by měl být vyveden kabel antény
 - má dvě LED u levého RJ45 konektoru COM4, zelená LED indikuje napájení modemu, oranžová LED indikuje stav a chování stejně, jako LED externího modemu
 - pokud zelená LED nesvítí (cca po 1 minutě od resetu zařízení), vyměníme modemový modul AlfaBoxu, přesuneme SIM
- následující **chování indikační LED modemu** (modré, oranžové) modemu je obdobné u externího i interního modemu
 - **pravidelně bliká 50%**   (cca 0,5s nesvítí, pak cca 0,5s svítí) - indikuje nemožnost modem přihlásit do GSM sítě operátora
 - přechodový jev, cca max 1 m po startu by se měl stav změnit
 - vadná, špatně vložená, neaktivní, zablokovaná SIM karta - ověříme funkčnost SIM karty v jiném zařízení
 - odpojená / utržená anténa, zcela nedostatečný GSM signál - provedeme jiným zařízením se SIM stejného operátora sílu signálu, vyměníme anténu
 - **pravidelně bliká 10%**   (tzv jednou krátce, cca 0,9s nesvítí, pak cca 0,1s blikne) - indikuje přihlášení do sítě GSM, není však připojení do datové sítě GPRS
 - přechodový jev, cca max 1 m po přihlášení do GSM sítě by se měl modem přihlásit do sítě GPRS a změnit blikání
 - trvale bliká jednou krátce, na SIM není aktivován přístup do požadovaného APN, špatná, nebo nedokončená konfigurace tarifu SIM u operátora
 - **pravidelně bliká dvakrát krátce**   (cca 0,9s nesvítí, pak dvakrát krátce blikne), nebo nahodile   - indikuje správné přihlášení do GPRS sítě
 - přenos dat rozbíká při komunikaci LED zcela nahodile, v klidovém stavu, když se data nepřenášejí bliká 2x krátce s delší mezerou
 - toto je požadovaný stav, na displeji AlfaBoxu by neměl být alarm, nebo i jeho odhlášení "OK: Chyba při práci s modemem"
 - z dispečinku by mělo být možné z řízení modulů navázat komunikaci
 - pokud nelze navázat komunikaci, ověřte konektivitu pomocí PING, kontaktujte servis

7.2 AlfaMeter

AlfaMeter - připojen přes GSM/SMS

Základní kroky diagnostiky:

1. V monitorovacím systému ProCop otevřeme **Řízení modulů**, nebo také kombinací kláves **ALT+M**
 - Najdeme příslušnou GSM cestu a ověříme, že modem je v pořádku - nevypisuje žádnou chybu
 - pokud modem vypisuje chyby, např. Modem Error, Baud Rate, provedeme připojení k modemu a modem
 - následující **chování indikační LED modemu** (modré, oranžové) modemu je obdobné u externího modemu i interního modemu v AlfaPortu
 - **pravidelně bliká 50%**   (cca 0,5s nesvítí, pak cca 0,5s svítí) - indikuje nemožnost modem přihlásit do GSM sítě operátora
 - přechodový jev, cca max 1 m po startu by se měl stav změnit
 - vadná, špatně vložená, neaktivní, zablokovaná SIM karta - ověříme funkčnost SIM karty v jiném zařízení
 - odpojená / utržená anténa, zcela nedostatečný GSM signál - provedeme jiným zařízením se SIM stejného operátora sílu signálu, vyměníme anténu

- **pravidelně bliká 10%** (tzv jednou krátce, cca 0,9s nesvítí, pak cca 0,1s blikne) - indikuje přihlášení do sítě GSM
 - tento stav by měl být až na konfigurační spojení s AlfaMeterem trvalý, modem je připraven ke spojení, přijímá SMS
 - **trvale svítí 100%** - indikuje datový hovor (obdoba telefonního hovoru), probíhá přenos dat s jiným modemem v síti GSM 2G
 - spojení s AlfaMeterem je pouze pro konfiguraci a probíhá v čase, kdy je protistrana napájena (nespí) a připojena do GSM sítě
 - u bateriových verzí probíhá dle konfigurace, trvale napájené verze kdykoliv pozměně konfigurace
 - modem je v pořádku module Meter (AlfaMeter) by měl vypisovat "Pauza" a datum / čas poslední komunikace
 - pokud byla provedena změna konfigurace a zařízení je dostupné, může probíhat komunikace = datový hovor
 - AlfaBox píše "Přihlašuji se...", načítá se čas vypisuje Opakuji <X> a nakonec se objeví stav "Porucha!"
 - pro komunikaci po síti (Ethernet UDP, APN) zjistíme IP adresu a ze serveru ověříme konektivitu nástrojem PING IPAdresa
 - pokud není na PING odezva, a jiné AlfaBoxy se stejným způsobem připojení komunikují, budeme nutná diagnostika na místě
 - nekomunikují li všechny zařízení se stejným způsobem připojení, prověříme síťově připojení, kontaktujeme servis
 - při jiné, např. sériové komunikaci s koncentrátorem prověříme komunikační cestu, ovladače sériového portu PC, kartu, převodník a kabeláž
2. **V monitorovacím systému ProCop otevřeme Displeje**, nebo také kombinací kláves **ALT+D** a dále displej s přehledem AlfaMeterů - měřičů
- v řádku měřiče jsou postupně následující informace
 - stav komunikace, vyřazení z komunikace
 - AlfaMeter je právě vzhůru - možnost navázání spojení a vyčtení dat
 - Chyba komunikace s měřičem M-Bus - Měřič neodpovídá AlfaMeteru na dotazy - chyba v kabeláži, měřič nemá nastavenou žádnou primární adresu (stačí jakákoliv nenulová)
 - Poslední SMS dorazila - indikace, že v poslední naplánované době SMS dorazila
 - AlfaMeter neposílá SMS - poslední SMS nedorazila i když byla očekávána - je potřeba zkusit navázat spojení a pokud to není možné, prověřit AlfaMeter na místě
 - stav GSM signálu v procentech, pokud je menší než 20% je nutné lépe umístit anténu pro spolehlivý přenos
 - potřeba volání na AlfaMeter - indikuje, že bude v příští možné době navázáno datové spojení s AlfaMeterem
 - potřeba inicializace AlfaMeteru - indikuje, že byla provedena změna konfigurace, ale ještě nebyla nahrána do AlfaMeteru (nebo navázáno spojení)
 - síťový AlfaMeter na baterii - výpadek napájení AlfaMeteru, je napájen baterií - nefunkční, nebo odpojený zdroj, výpadek fáze
 - baterie je vybitá - je nutné vyměnit baterii
 - napájení z baterie / ze sítě - zobrazuje typ napájení při první inicializaci
 - napětí baterie - přesné napětí baterie v AlfaMeteru
 - parametry, nastavení, posílání SMS
 - pokud AlfaMeter vykazuje nějakou chybu, jako nekomunikuje, měřič nekomunikuje, slabá baterie, bude nutné AlfaMeter prověřit na místě
3. **Kontrola AlfaMeteru na místě**
- **má-li AlfaMeter připojen napájecí zdroj, svítí nepřetržitě zelená LED**
 - pokud nesvítí, prověříme, že je zdroj v zásuvce, zásuvka pod napětím, můžeme změřit voltmetrem napětí na konektoru jack 5V DC
 - pokud zelená LED stále a zdroj je připojený, vyměníme zdroj AlfaMeteru za nový
 - **bateriový AlfaMeter z důvodu úspory energie LED vypíná**, svítí pouze v době, kdy je vzhůru (odečítá měřič, odesílá SMS, čeká na konfiguraci)
 - stiskem delšího tlačítka Function probudíme AlfaMeter, zelená LED by měla blikat

- významy LED a funkce tlačítek jsou vyobrazeny na nálepce a popsány v montážním letáku, počet bliknutí indikuje stav dle dokumentace
- nelze-li AlfaMeter tlačítkem Function zapnout, napětí baterie je vyšší, než 4 V a baterie je správně připojená, kontaktujte servis
- pokud LED blikají, spočítejte **počet bliknutí červené LED**
 - 0 = vše v pořádku
 - 1 = chyba modemu, kontaktujte servis
 - 2 = SIM, ověřte funkčnost SIM v jiném zařízení, u operátora
 - 3 = PIN, zrušte na SIM kartě požadavek na PIN v jiném zařízení
 - 4 = nelze se registrovat v síti, ověřte signál (počet bliknutí modré LED alespoň 2), přesuňte anténu, ověřte funkčnost SIM v jiném zařízení, u operátora
 - 5 = SMS - nelze odesílat / přijímat SMS, ověřte posílání SMS s touto SIM v jiném zařízení, u operátora
- prověřte spojení s dispečinkem, nechte navázat spojení a vyčíst data
 - pokud toto nelze, nebo zařízení vyměňujete:
 - vložte do nového AlfaMeteru původní SIM, která identifikuje konkrétní umístění / měřič / AlfaMeter
 - současně stiskněte tlačítko Function a Reset
 - AlfaMeter provede test GSM modemu, SIM karty, síly signálu, připojeného M-Bus zařízení, napájecího zdroje a připraví se na přijetí konfigurační SMS
 - zašlete z dispečinku konfigurační SMS
 - pokud je konfigurace úspěšná, zařízení zašle zpět vyčtená data z M-Bus zařízení a stavové informace (napětí baterie, sílu signálu)
- **Výměna baterie AlfaMeteru**
 - pokud je signalizováno na dispečinku, že je baterie vybitá, je nutné provést její výměnu
 - výměnu baterie je možné provádět i se zapojeným síťovým zdrojem
 - životnost baterie je závislá na četnosti odečtu, datového spojení a síle signálu, typicky delší než jeden rok
 - nový stav napětí baterie se zobrazí na dispečinku až po navázání komunikace a vyčtení dat, nebo zaslání SMS

8 Bezpečné nastavení hodnoty

Bezpečné hromadné nastavení hodnot do technologie se může jevit jako jednoduchý problém. Jednoduchá řešení mohou být funkční, nic méně může za jistých okolností dojít hromadnému nastavení i v době, kdy toto nepožadoval uživatel. Následující odstavce budou věnovány složitějšímu, ale bezpečnému řešení pro případy, kdy tato nastavení smí být prováděny **pouze na pokyn uživatele**.

Tento postup zabezpečuje, aby nedošlo nechtěnému odeslání hodnoty do cílové proměnné bez vědomí uživatele v případech kdy:

- nastavení nebylo na povel uživatele
- zdrojová proměnná nebyla nastavena
- zdrojová a cílová proměnná se shodují (zabrání dvojímu nastavení stejnou hodnotou)

K tomuto účelu je potřeba využít modulu paměťové databáze Memory Database^[77], dynamizace [OnCommand](#) uživatelsky odeslané z technologického displeje

Důležité upozornění!

Pro hromadná nastavení může postačovat řešení, kdy uživatel nastavuje přímo hodnotu pomocné proměnné například z paměťové databáze a ta je synchronizována dynamizací např. při změně [If Changed](#), nebo cyklicky [Cyclic](#) dynamizací násobným přiřazením hodnoty [SetValue](#), nebo skriptem do technologických proměnných.

Pokud však dojde ke změně proměnné bez zásahu uživatele (po restartu, upgradu, nekorektním vypnutí systému, sloučením projektu, obnovením ze zálohy, atp.) může dojít k návratu do staršího, nebo iniciálního stavu proměnné a jejímu automatickému nastavení do všech cílových technologických proměnných ihned po spuštění monitorovacího projektu a to bez vědomí uživatele. Pokud je potřeba tomuto zabránit, je nutné použít v těchto kapitolách popisovaný postup.

Koncepce bezpečného hromadného nastavení hodnoty

Aby nedošlo k nepotvrzené změně cílových hodnot, nelze použít dynamizace globální dynamizace datového serveru jako [Cyclic](#), [If Changed](#), [If True](#), [If False](#), [If Changed](#), kterou systém vyhodnocuje automaticky 1x za sekundu mohou být závislé na stavu nějaké proměnné.

K nastavení hodnoty použijeme dynamizaci [OnCommand](#). Tato dynamizace funguje tak, že uživatel z technologického displeje po stisku příslušné volby odešla z klienta na datový server zprávu, označenou příslušným textovým identifikátorem.

Dynamizace [OnCommand](#) v datovém serveru (v dynamizacích některého modulu) se tedy provede jedině tehdy, pokud uživatel příkaz se stejným textovým identifikátorem odeslal.

Abychom předešli náhodnému odeslání příkazu uživatelem, zdvojíme bezpečnost tak, že hodnotu, kterou budeme hromadně nastavovat do cílových technologických proměnných nastavíme po startu systému a po každém hromadném nastavení na zakázanou hodnotu např. *<Nezadáno>*. K tomuto účelu použijeme modul paměťové databáze^[77], kde si zadefinujeme diskretní paměťovou proměnnou. Pomocí skriptu pak ověříme, že zdrojová proměnná není v nezadaném stavu, provedeme příslušná nastavení a ihned ji do nezadaného stavu z bezpečnostních důvodů opět vrátíme. Umožníme také uživateli kdykoliv nastavit nezadaný stav, pokud si hromadné nastavení rozmyslí.

Tip!

Příklad bezpečného hromadného nastavení hodnot naleznete v následující podkapitole a ukázkovém projektu na v sekci ke stažení, ProCop 3.7 pod názvem [Tips and Tricks Sample 1](#).

8.1 Příklad hromadného nastavení

Na jednoduchém příkladu budou uvedeny postupy pro nastavení hodnoty zdrojové proměnné, její kontroly a následného odeslání do cílové proměnné.

Tip!

Příklad bezpečného hromadného nastavení hodnot naleznete v sekci ke stažení, ProCop 3.7 pod názvem `Tips and Tricks Sample 1`.

Vložení modulu, proměnné a její nastavení

V Panelu nástrojů ProCop otevřeme v režimu Designer Správu projektu, vybereme Cesty a moduly vložíme modul **Memory Database**.

V položce **Proměnné** právě vytvořeného modulu vytvoříme zdrojovou proměnnou.

Ve vlastnostech a dynamizacích proměnné nastavíme parametry podle obrázku.

Poznámka:

Význam jednotlivých parametrů je uveden v kapitole `Memory Database` [77]

	Hodnota
Název	MD.SourceValue
Typ	Discrete
Popis	Zdrojová hodnota
Pole	1
Použito	☒ <Ano>
Inicializace	0
Ukládat poslední hodnotu	Ne
Ukládat do inicializace (pio)	Ne
Limity, přepočty	
Dolní mez	0
Horní mez	2
Násobitel	1
Posun	0
Jednotka	
Formát výpisu	<User Table>
Tabulka textů	0: <Nezadáno> 1: Vypnuto 2: Zapnuto
Styl záznamu	Set Value
Alarm	
Trend	

Vlastnosti a dynamizace zdrojové proměnné

V sekci **Limity a přepočty** v položce **Formát výpisu** zvolíme **<User Table>**

V položce **Tabulka textů** klikneme na tři tečky a vložíme tabulku stavů, například:

- **<Nezadáno>** (0)
- **Vypnuto** (1)
- **Zapnuto** (2)

V příkladu `Tips and Tricks Sample 1` jsou vytvořeny tři cílové binární proměnné se stavy:

- **Vypnuto** (0)
- **Zapnuto** (1)

Poznámka:

Cílových proměnných může být libovolný počet. Také se nemusí jednat jen o binární proměnné. Stavů v pomocné

zdrojové proměnné bude vždy o jeden navíc, iniciální.

Vytvoření dynamizace pro zadání zdrojové a kopírování do cílových proměnných

Pro nastavení, resetování a odeslání proměnné si vytvoříme dynamizaci lokální nabídka na libovolné entitě, například na tlačítku při stisknutí levého tlačítka myši. V lokální nabídce umožníme nastavit hodnotu paměťové proměnné, resetovat tuto hodnotu do stavu *<Nezadáno>* a pokud je tato proměnná zadána, pak odeslat příkaz se shodným textem na datový server a spustit tak dynamizaci OnCommand.

Další obrázek je displej z ukázkového projektu *Tips and Tricks Sample 1*.

Tips and Tricks Sample 1, Display 1 - Odeslání hodnoty

Ve vlastnostech a dynamizacích tlačítka vložíme v *dynamizace na akci myši* novou položku s těmito parametry:

Typ podmínky: On Mouse
Podmínka: Left Down
Typ akce: Floating Menu

V lokální nabídce přidáme např. tři řádky nové řádky (případně s oddělovačem pro přehlednost), jak je vidět na obrázku. Tyto umožní nastavení a resetování zdrojové hodnoty a odeslání příkazu pro spuštění skriptu hromadného nastavení. Pro přehlednost jednotlivé řádky zneviditelnujeme dle toho, jak jsou potřeba. Pokud není zadána zdrojová hodnota, žádné další řádky nemají smysl a jsou neviditelné. Jakmile je hodnota zadána, zobrazuje se možnost jejího resetování, nebo zaslání do technologie.

Typ podmínky	Podmínka	Typ akce
Vlastnosti entity		
Dynamizace vlastností		
Dynamizace animační		
Dynamizace na akci myši		
On Mouse	Left Down	Floating Menu
Menu	-	-
Resetuj zdrojovo...	Řádek	Set Value
Nastav zdrojovo...	Řádek	Set Value Dialog
-	Oddělovač	-
Odešli zdrojovou...	Řádek	Send Command

	Hodnota
Název položky	Nastav zdrojovou hodnotu
Typ položky	Řádek
Aktivní (výraz)	true
Viditelný (výraz)	MD.SourceValue = 0
Test správnosti zadání	Kompilovat!
Výsledek kompilace	
Typ akce	Set Value Dialog
Parametry akce	
Text dialogu	<Zdrojová hodnota>
Proměnná. Vlastnost[x]	MD.SourceValue
Typ	Discrete
Min	0
Max	2
Načíst předvolby	Načíst
Předvolby	1:Vypnuto 2:Zapnuto
Řádek00	
Popis	Vypnuto
Přiřadit hodnotu	1
Řádek01	
Popis	Zapnuto
Přiřadit hodnotu	2

Dynamizace tlačítka Set Value Dialog

Tlačítkem **Načíst** lze z formátu výpisu proměnné v databázi načíst a upravit předvolby v nastavovacím dialogovém okně. Můžeme odstranit volbu <Nezadáno>, jelikož ji umožňujeme resetovat zvláštní dynamizací.

Poslední řádek odešle dynamizací **Send Command** textový identifikátor na server, kde se provede dynamizace **OnCommand** se stejným identifikátorem. Tento postup zajistí, že se nikdy neodešle příkaz a nespustí nastavovací skript bez vědomí uživatele, pouze po stisknutí tohoto tlačítka a výběru **"Odešli zdrojovou hodnotu"**.

V položce **Aktivní výraz** můžeme zadat podmínku zdrojové hodnoty větší než nula, která pokud nebude splněna, zneaktivní volbu odeslat hodnotu. Tímto zamezíme odeslání nezadané zdrojové hodnoty do cílové.

Na obrázku vidíme, jak vypadá nesplněná podmínka v akci.

★ Tip!

Pokud podmínky u jednotlivých řádků namísto do vlastnosti **Viditelný (výraz)** zadáme do vlastnosti **Aktivní (výraz)**, a do **Viditelný (výraz)** zadáme hodnotu **true**, všechny řádky budou vždy viditelné a ty neplatné budou šedé a bez možnosti je stisknout. Tento přístup může být pro některé uživatele přehlednější.

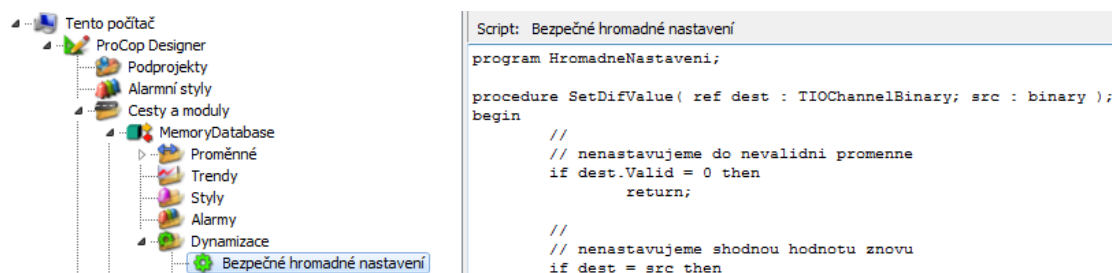
Upozornění!

Parametr **Command** v akci **Send Command** musí být shodný s parametrem **Command** v globální dynamizaci **OnCommand**, aby se akce na serveru spustila.

8.2 Skript hromadného nastavení hodnoty

Hromadné nastavení hodnoty na základě příkazu OnCommand

Ve stromové struktuře projektu v dynamizacích některého modulu, nejlépe do modulu příslušné paměťové databáze, vložíme dynamizaci **OnCommand**.

Dynamizace u modulu paměťové databáze

Ve vlastnostech a dynamizacích nastavíme:

Typ podmínky: On Command

Command: **CMD_COPY**

Typ akce: Bara Script

Poznámka:

Dynamizace **OnCommand** se nespustí za žádných jiných okolností, než bezprostředně po odeslání stejného příkazu dynamizací **Send Command**. Nemůže tak dojít k náhodnému, či nechtěnému, provedení dynamizace, například po restartu systému.

Upravíme cílový skript tlačítkem **Editovat**. Následuje příklad skriptu pro bezpečné hromadné nastavení, z kontrolou zdrojové hodnoty pro nastavení a jejím resetováním po provedení.

```
program HromadneNastaveni;

procedure SetDifValue( ref dest : TIOChannelBinary; src : binary );
begin
    //
    // nenastavujeme do nevalidni promenne
    if dest.Valid = 0 then
        return;

    //
    // nenastavujeme shodnou hodnotu znovu
    if dest = src then
        return;

    //
    // samotne nastaveni cilove hodnoty
    dest := src;
end;

global
value : binary;

begin
    //
    // zdrojova hodnota ma hodnotu <Nezadano>, niz nenastavujeme, konec
    if ( MD.SourceValue = 0 ) then
        return;

    //
```

```
// cilovou hodnotu budeme nastavovat na hodnotu FALSE (VYPNUTO)
if MD.SourceValue = 1 then
    value := false;

//
// cilovou hodnotu budeme nastavovat na hodnotu TRUE (ZAPNUTO)
if MD.SourceValue = 2 then
    value := true;

SetDifValue( MD.TargetValue1, value );
SetDifValue( MD.TargetValue2, value );
SetDifValue( MD.TargetValue3, value );

//
// nastaveni zdrojove hodnoty do bezpecneho stavu <Nezadano>
MD.SourceValue := 0;

end.
```

Ukázkový skript je přímo ve zdrojovém textu komentován. Principem je, že je ošetřeno, aby se cílové technologické hodnoty zadávaly jen jednou. Jsou uvedeny jako první parametr procedury SetDifValue, která kontroluje validitu cílové proměnné a různost její hodnoty od zadávané - druhého parametru. Před samotným spuštěním jednotlivých nastavení se kontroluje, zda zdrojová hodnota byla zadána uživatelem a připravuje se proměnná s požadovaným stavem pro nastavení do všech cílových technologických proměnných. Po provedení všech nastavení proměnných se okamžitě resetuje zdrojová proměnná do nezadaného stavu, aby nemohlo dojít k vícenásobnému náhodnému provedení tohoto přiřazovacího skriptu.

★ Tip!

Pomocí příkazu #include "soubor.bal" můžeme na místo jednotlivých řádků vložit textově volání funkcí pro nastavení hodnot. Externí soubor připravíme v podadresáři Scripts projektu a bude obsahovat pouze právě tato volání SetDifValue(...) pro jednotlivé proměnné. Systém pak při provádění skriptu na místo #include obsah dočasně textově vloží.

9 Alarmy, dynamizace

Tato kapitola bude věnována popisu alarmů, alarmních stylů, dynamizací a příkladů s tímto tématem, zejména pak:

- popis a význam alarmních stylů
- zpoždění odesílání alarmů - například pro snížení počtu odesílaných SMS a e-mailů
- Hromadná, bezpečná nastavování hodnot s potvrzením a kontrolou
- Změna stylu alarmů, zpoždění alarmů
- Odeslání hodnot a alarmů emailem

Poznámka:

Kapitoly na sebe navazují, projděte si je postupně a zkuste si uvedené příklady sami zrealizovat.

9.1 Alarmní styly

Alarmy v Monitorovacím systému ProCop mají přiřazen globální, modulový, či uživatelský styl. Standardně je nejlepší používat globální styly, změna chování se pak provádí na jednom místě a projeví se ve všech místech použití.

Název	Popis	Typ	Priorita	Text	Barva...	S...	Tisk P...	S...	Zpoždění	Text	Barva...	S...	Tisk P...	S...	Zpoždění
Alarm	Styl pro kanálový alarm	Alarm	Vysoká	Normál:					0 s	Porucha:					0 s
Alarm Reset	styl pro reset alarmů	Alarm	Nízká	Reset OK:					0 s	Reset nutný:					0 s
Fault	Styl pro alarm bez pageru	Alarm	Vysoká	Normál:					0 s	Porucha:					0 s
Fault Reset	Styl pro reset alarmů	Alarm	Nízká	Reset OK:					0 s	Reset nutný:					0 s
Warning	Styl pro kanálovou výstrahu	Alarm	Normální	Normál:					0 s	Výstraha:					0 s
Sensor Error	Styl alarmů poruch čidel	Alarm	Normální	Čidlo normál:					0 s	Čidlo porucha:					0 s
Set Value	Styl nastavení hodnoty kanálu	Událost	Vysoká	Nastaveno:					0 s	Porucha:					0 s
No Log Value	Styl pro vypnutí logování kanálů	Vypnuto	Nejnižší	Normál:					0 s	Porucha:					0 s
Comm Alarm	Styl pro komunikační alarm	Alarm	Nejvyšší	OK:					0 s	Alarm:					0 s
Comm Event	Styl pro komunikační událost	Událost	Vysoká	OK:					0 s	Událost:					0 s
Comm Log	Styl pro komunikační logování	Log	Vysoká	Modul:					0 s	Porucha:					0 s
Way Alarm	Styl alarmů z komunikačních cest	Alarm	Nejvyšší	OK:					0 s	Cesta:					0 s
Bara Script Alarm	Styl alarmů BáraSkriptů	Alarm	Vysoká	OK:					0 s	Bára:					0 s
System Alarm	Styl systémových alarmů	Alarm	Nejvyšší	OK:					0 s	SysAlarm:					0 s
System Event	Styl systémových událostí	Událost	Nejvyšší	SysEvent:					0 s	SysEvent:					0 s
System Log	Styl systémových logování	Log	Nejvyšší	SysLog:					0 s	SysLog:					0 s
ProSQL Alarm	Styl pro ProSQL alarm	Alarm	Nejvyšší	OK:					0 s	Alarm:					0 s
ProSQL Event	Styl pro ProSQL událost	Událost	Vysoká	OK:					0 s	Událost:					0 s
Note	Styl pro poznámky	Alarm	Normální	Zrušeno:					0 s	Poznámka:					0 s
Alarm Hidden	Styl pro kanálový alarm	Skrytý	Vysoká	Normál:					5 s	Porucha:					5 s

Globální alarmní styly

Každý styl alarmu má společné vlastnosti a také vlastnosti pro úroveň 0 = zánik a 1 = vznik.

Styl alarmů má tyto společné vlastnosti :

- Název - používá se pro identifikaci stylu v systému
- Popis - pouze informativní pro snazší orientaci a určení
- Typ - přiřazuje jeden z následujících typů hlášení:
 - Vypnuto - hlášení se vůbec neodesílá, nezaznamenává
 - Alarm - alarmní hlášení, červený zvoneček
 - Událost - události, zelený zvoneček, obvykle nastavení hodnot, nebo logování komunikačních modulů
 - Log - systémový zápisník, modrý zvoneček, systémové události, zápisy stavy a poruchy
 - Poznámka - pouze poznámky k displejům, žlutý zvoneček (jen s alarmy v SQL)
 - Skrytý - nikde se nezobrazuje, slouží k přeposílání alarmů se zpožděním (jen s alarmy v SQL)
- Priorita - pro filtr v prohlížeči alarmů

Pro úroveň zániku a vzniku se nastavují ve stylu následující vlastnosti :

- Text - tento text se přidá pro na začátek alarmního textu pro danou úroveň
- Barva - touto barvou se v prohlížeči alarmů bude zobrazovat text celého řádku daného hlášení pro danou úroveň
- Příznaky - Ano/Ne pro rozlišení různých vlastností zpracování hlášení, mohou, ale nemusí být implementovány v projektu
 - Sírěna - pro hlášení (Alarmy) s tímto příznakem při dosažení dané úrovně se spouští zvuková signalizace
 - Tisk - hlášení s příznakem tisku mohou být zasílány k tisku
 - Pager - pro rozlišení hlášení, která je třeba odesílat jako SMS, E-mail, atp.
 - Speciál - univerzální příznak, například pro druhý cíl SMS, e-mail, atp.
- Zpoždění - časový úsek, kdy alarm čeká, zda se nevrátí do původní úrovně; pokud ano, vůbec nikde se neobjeví, v opačném případě se zahlásí s původním časem

Poznámka:

Zpoždění se definuje pro každou úroveň zvlášť, jelikož může být požadavek na různou hodnotu zpoždění pro vznik a zánik hlášení. Obvykle se však do obou časů uvádí shodná hodnota.

Uživatelsky definovaný globální alarmní styl

Při potřebě většího rozlišení alarmů například pro více cílů zobrazení, SMS a e-mailů, nebo při potřebě odesílání SMS, e-mailů a ž po nastavené době, kdy alarm trvá, definujeme uživatelské globální alarmní styly. Tyto obvykle zakládáme na již existujícím alarmním stylu, při vložení nového se systém zeptá, ze kterého stylu se bude vycházet.

Alarmům v komunikačních modulech pak přiřazujeme styly tak, abychom je dle potřeby dalšího zpracování a filtrování rozlišili, například podle jména stylu, nebo některého z příznaků.

Modulové a uživatelské alarmní styl

Pokud nechceme, aby různé moduly používaly stejné alarmní styly, můžeme definovat alarmní styly přímo u každého modulu. Takto definované styly lze použít jen u alarmů, které jsou definovány u tohoto modulu. Další možností je výchozí alarmní styl modifikovat přímo u každé proměnné. Takováto úprava však má za následek, že jakoukoliv změnu je nutné udělat přímo u konkrétní proměnné.

Tip!

Používejte co nejvíce globální, nebo modulové alarmní styly. Uživatelská modifikace stylů u konkrétních proměnných může vést ke zvýšení pracnosti při údržbě a budoucích změnách v projektu.

Tip!

V přehledu alarmů u každého modulu je vidět veškeré použité styly jednotlivých alarmů a lze je hromadně upravovat.

9.2 Dynamizace OnAlarm

Dynamizace **OnAlarm** se provádí na základě vzniku jakéhokoliv hlášení v systému. Podle nastavení filtrů ve vlastnostech a dynamizacích se rozhodne o provedení dynamizační akce. Dynamizaci OnAlarm lze vložit v datovém serveru u libovolného modulu do dynamizací, nebo ve vizuálním projektu do vizuálních dynamizací.

Příklady použití dynamizace OnAlarm dle umístění:

- v dynamizacích modulu, v datovém serveru
 - nastavení technologické hodnoty jako reakce na alarm
 - přeposlání alarmu s jiným stylem, pro zpoždění odeslání SMS, e-mailu
 - odeslání SMS, e-mailu
- ve vizuálních dynamizacích, na klientovi ve vizuálním projektu
 - spuštění sirény, zobrazení hlášení v oznamovací oblasti
 - přepnutí obrazovky na základě alarmu

	Hodnota
Název dynamizace	Ukázka OnAlarm
Typ podmínky	On Alarm
Parametry podmínky	
Zakázáno	Ne
Systém	
Zdroj	
Zařízení	
Styl	Alarm
Alarm	☒ <Ano>
Událost	☐ <Ne>
Logování	☐ <Ne>
Skrytý	☐ <Ne>
Úrovně	
Pro úrovně:	Všechny
Úroveň (0=normál;...	0
Priority	
Pro priority:	Všechny
Priorita	Normální
Siréna	Cokoliv
Tisk	Cokoliv
Pager	Cokoliv
Speciál	Cokoliv
Typ akce	Bara Script
Provést pokud 0 <> pro...	
Zpoždění	0 s
Parametry akce	
Název skriptu	
Maximální doba běhu	500 ms
Příznaky	
Řetězcové operace	☐ <Ne>
Zásobník parametrů [...]	256
Max. alokovaných řet...	64
BaraScript	Editovat!
Zakázán běh nebo lad...	☐ <Povolen>
Kompilovat	Kompilovat!
Výsledek kompilace	

Ukázka dynamizace OnAlarm

Zakázáno

Dynamizaci lze zcela jednoduše zakázat, aby se neprováděl

Systém, zdroj, zařízení

Pokud chceme filtrovat zachycený alarm například podle zdroje, napíšeme do parametru **Zdroj** jeho název. Stejně to platí i pro **Systém** a **Zařízení**. Tyto položky se dají kombinovat. Pokud všechny tři položky ponecháme prázdné, na Systém, Zdroj i Zařízení alarmu může být libovolný.

⚠ Důležité upozornění!

Pokud vyplníme nějaký z parametrů systém, zdroj, zařízení, musíme zbylé parametry vyplnit znakem hvězdička '' (zástupný symbol s významem "všechny"), pokud nemusí být ostatní parametry alarmu skutečně prázdné.*

Styl

Filtrování reakce na alarm můžeme provést také podle přesného názvu stylu. Při prázdném zadání může být název stylu libovolný.

Alarm, událost, logování, skrytý

Zaškrtnutí políčka alarm, událost, logování a skrytý slouží pro další filtrování zachyceného alarmu dle typu. Pokud zatrhne více položek současně, akce se provede, pokud je typ alarmů kterýkoliv ze zatřených.

Poznámka:

Pokud nebude zaškrtnuté žádné políčko dynamizační akce se nikdy neprovede, filtru nevyhoví žádné hlášení.

Úrovně

Provedení dynamizační akce můžeme navíc podmínit i úrovní hlášení, zda alarm vzniká (1) nebo zaniká (0).

Priority

Taktéž lze odfiltrovat alarmy dle priority.

Priority

Častým rozlišení hlášení pro provedení akce bývá některý z příznaků alarmního stylu, jako je Siréna, Tisk, Pager a Speciál. Jednotlivé kombinace musí být takové, jaké se nastaví v parametrech podmínky. Volba "Cokoliv" vypovídá o svém významu již názvem.

Pokud jsou výše uvedené podmínky splněny současně (AND) a až na položky typ, kde jsou zatrhávací pole ve vzájemném významu (OR), je nastavená dynamizační akce provedena.

Tip!

*Projekt s příkladem dynamizace OnAlarm naleznete v sekci ke stažení, ProCop 3.7 pod názvem **Tips and Tricks Sample 1**.*

9.3 Zpoždění odesílání alarmů

V reálném projektu se často stává, že některá technologická hodnota zakmitá, způsobí alarm, jeho zánik, na krátkou chvíli a to i několikrát po sobě, ač se nejedná významný problém. Příkladem může být dopouštění nádrží, tlakování systémů, rušení na vedení, atp.

Monitorovací systém ihned při zjištění alarmního stavu ten zaznamená a reaguje dle nastavení (oznámením, sirénou, atp.). Pokud však alarm v následujících vteřinách opět zanikne, reaguje systém opět na jeho zánik, jak je nastaven.

Pro potlačení tohoto jevu je možné provést následující kroky:

- nastavit lépe technologii, upravit program PLC, aby k takovému jevu nedocházelo, byl potlačen již na úrovni regulace - nejlepší řešení technologických záležitostí
- příslušnému alarmnímu stylu [67] nastavit krátké zpoždění pro vznik a zánik - pokud alarm trvá kratší, než nastavenou dobu, nebude vůbec nikde zaznamenán - možné řešení, zcela se potlačí tento jev, uživatel není nijak informován
- přeposláním alarmů s jiným stylem se zpožděním - původní alarm se vyhlásí/zanikne okamžitě, alarm s jiným stylem se vyhlásí, jen pokud stav trvá déle, než nastavená doba - pak se reaguje např. sirénou, SMS, e-mailem

Použití přeposlání alarmů s novým stylem

Pokud chceme původní alarm zachovat, ale uživatele neinformovat, například sirénou, SMS, či e-mailem [96] dříve, než tento alarm potrvá alespoň nastavenou dobu, pak provedeme následující:

- původní styl alarmu upravíme tak, aby neměl zpoždění a měl vypnuty příslušné příznaky, na základě kterých se spouští siréna, posílá SMS, e-mail [96], atp.
- vytvoříme nový alarmní styl, na základě původního; pokud nechceme tento podruhé zobrazovat v prohlížeči alarmů, nastavíme jeho typ na "Skrytý" [67]
- novému stylu nastavíme požadované zpoždění a vlastnosti, které má narozdíl od původního přenášet - siréna, pager, atp.
- v dynamizaci datového serveru vytvoříme dynamizaci OnAlarm [68] pro všechny alarmy původního stylu s dynamizační akcí ResendAlarm, kde pouze změníme styl na nově vytvořený
 - tímto postupem se původní alarm zapíše okamžitě do databáze, a přepošlete se s novým stylem, se zpožděním
- v dynamizaci datového serveru vytvoříme druhou dynamizaci OnAlarm [68] pro všechny alarmy nového stylu a provedeme odeslání SMS, nebo e-mailu dynamizací SetValue a přiřazením do cílové proměnné výsledku funkce CmdLineAlarm()
 - toto provádíme, pokud na základě zpožděného alarmu chceme odeslat SMS/e-mail se zpožděním, pokud alarm trvá přednastavenou dobu

- v dynamizacích vizuálního projektu zkontrolujeme, že existuje, nebo upravíme či vytvoříme dynamizaci OnAlarm⁶⁸, s příznakem syrény, typem "Skrytý" a akcí přehrání zvuku

★ **Tip!**

*Projekt s příkladem dynamizace OnAlarm naleznete v sekci ke stažení, ProCop 3.7 pod názvem **Tips and Tricks Sample 1**.*

10 Moduly a proměnné

V této části budeme v podkapitolách postupně dokumentovat některé moduly monitorovacího systému ProCop z pohledu tvůrce projektu, jejich vlastnosti a použití. Společné vlastnosti proměnných popisovaných modulů, které mohou (a nemusí) proměnné mít popisuje společně následující odstavec.

Vložení modulu

V Panelu nástrojů ProCop otevřeme v režimu Designer Správu projektu, vybereme **Tento počítač \ Cesty a moduly** vložíme tlačítkem **Ins**, nebo symbolem plus v nástrojové liště modul. Moduly, které nekomunikují, nebo nepoužívají komunikační cesty se vkládají přímo do kořene, jako například:

- Memory Database
- Global Modul
- Control Modul
- Signal Generator
- a mnohé další

Komunikující moduly musí být vloženy na příslušnou komunikační cestu, případně pod konkrétní komunikační protokol.

Každý modul musí být pojmenován, v rámci daného projektu, nebo koncentrátoru unikátně.

Modul musí mít definován unikátní prefix proměnných v rámci projektu. Tento je pak součástí názvu každé proměnné a je od něj oddělen tečkou.

Popis společných vlastností proměnné modulů monitorovacího systému ProCop

Všechny moduly systému ProCop mají ve stromu položku **Proměnné** a také podskupiny systémových proměnných pro ovládání modulu System. U většiny modulů můžeme vytvářet uživatelsky libovolné skupiny pro členění a organizaci proměnných.

Vkládání skupin a proměnných provádíme tlačítkem Ins, nebo symbolem plus v nástrojové liště.

Na příkladu uveďme základní společné vlastnosti proměnných, které dle konkrétních modulů mohou, ale nemusí být k dispozici. Příklad je uveden na proměnnou typu Discrete, s uživatelsky definovanou tabulkou významů hodnot:

	Hodnota
Název	MD.SourceValue
Typ	Discrete
Popis	Zdrojová hodnota
Pole	1
Použito	☒ <Ano>
Inicializace	0
Ukládat poslední hodnotu	Ne
Ukládat do inicializace (pio)	Ne
Limity, přepočty	
Dolní mez	0
Horní mez	2
Násobitel	1
Posun	0
Jednotka	
Formát výpisu	<User Table>
Tabulka textů	0:<Nezadáno> 1:Vypnuto 2:Zapnuto
Styl záznamu	Set Value
Alarm	
Trend	

Vlastnosti a dynamizaci proměnné v modulu Memory Database

Název

Název proměnné, zobrazuje se včetně prefixu modulu. Toto celé jméno smí obsahovat jen alfanumerické znaky a musí být unikátní v rámci celého monitorovacího projektu.

Typ

Datový typ proměnné, Analog, Binary, Counter, Discrete, nebo Text.

Popis

Libovolný textový popis proměnné, vypisuje se při vzniku a zániku případného alarmu, definovaného u této proměnné a jako implicitní hodnota názvu trendu.

Pole

Standardně obsahuje jedna proměnná jednu hodnotu. Pokud by proměnná měla obsahovat více hodnot, napíšeme do tohoto parametru jejich počet. Na jednotlivé prvky pole přistupujeme pomocí operátoru hranatých závorek:

NázevProměnné[x]

Použito

Tato položka se obvykle nezadává ručně. Slouží k vyhodnocení, zda se někde v systému používá. Tento stav se nastavuje jen při překladu celého projektu (modulů, dynamizací, displejů), resetovat se musí ručně.

Inicializace

Výchozí hodnota proměnné při její inicializaci - spuštění projektu. Pokud je nastaven příznak "Ukládat poslední hodnotu", pak se systém při spuštění pokusí vyčíst hodnotu proměnné z dočasných souborů, pokud není nastaven příznak "Ukládat do inicializace (pio)".

Horní a dolní mez

Slouží pro nastavení hodnoty, zobrazuje se v nastavovacím dialogu a ten neumožní nastavit uživateli hodnotu mimo zadané meze. Dále může sloužit pro definici mezí připojeného alarmu.

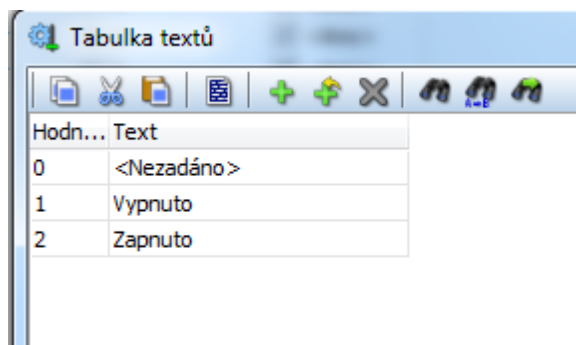
Násobitel a posun

Jedná se o standardní přepočet hodnoty kdy $y = k \cdot x + q$, kde:

- y - hodnota proměnné v systému
- x - původní nastavená hodnota do proměnné
- k - násobitel (zadávaná vlastnost proměnné)
- q - posun (zadávaná vlastnost proměnné)

Formát výpisu / <User Table>

Popisuje formát, kterým bude daná proměnná vypisována na displej. Každý typ proměnné má několik přednastavených formátů výpisu. Pokud proměnná typu discrete reprezentuje specifický konečný počet stavů nebo u proměnné typu binary chceme přejmenovat jeden ze dvou stavů, zvolíme volbu <Tabulka textů>. U nově zobrazeného parametru **Tabulka textů** u kterého klikneme na tři tečky. V zobrazené tabulce si pak výpis formátu vytvoříme podle sebe. V obrázku jsou uvedeny tři stavy. Těchto stavů samozřejmě může být libovolný počet. Hodnota se nesmí v tabulce opakovat.

Hodn...	Text
0	<Nezadáno>
1	Vypnuto
2	Zapnuto

User Table ve Formátu výpisu

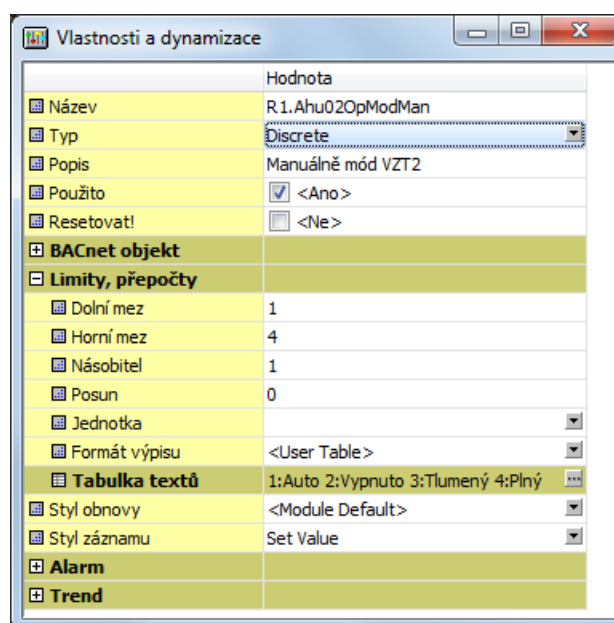
Styl záznamu

Styl pro událost, pokud dojde k nastavení hodnoty. Implicitně je přednastaven styl **Set Value**, kde je nastavení v systému zaznamenáno jako událost a vypisuje se zeleně. Pokud nechceme nastavení zaznamenávat, zvolím styl **No Log Value**.

10.1 Uživatelský formát proměnných

Formát výpisu binárních hodnot je od verze ProCop 3.3 nastavitelný obdobně, jako u diskretních hodnot. V tabulce vlastností a dynamizací se nově zobrazuje náhled jednotlivých významů hodnot, zadaných v tabulce.

Uživatelská tabulka a význam hodnot u diskretních (binárních) kanálů

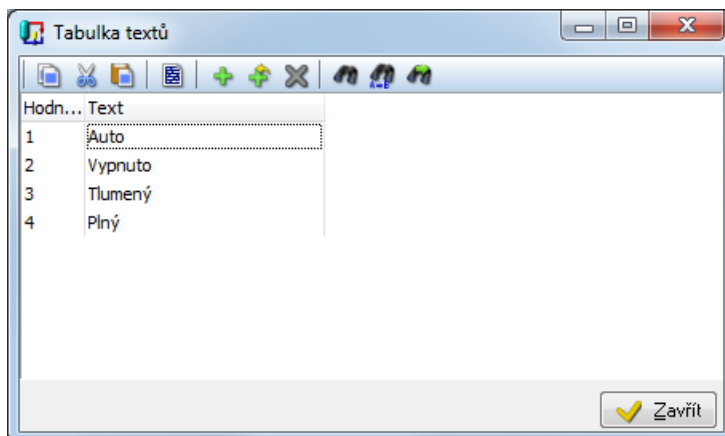

Název	Hodnota
Název	R1.Ahu02OpModMan
Typ	Discrete
Popis	Manuálně mód VZT2
Použito	☒ <Ano>
Resetovat!	☐ <Ne>
BACnet objekt	
Limity, přepočty	
Dolní mez	1
Horní mez	4
Násobitel	1
Posun	0
Jednotka	
Formát výpisu	<User Table>
Tabulka textů	1:Auto 2:Vypnuto 3:tlumený 4:Plný
Styl obnovy	<Module Default>
Styl záznamu	Set Value
Alarm	
Trend	

Uživatelské formáty binárních a diskretních hodnot

Pokud přednastavené hodnoty nevyhovují potřebám projektu, stačí vybrat volbu <User Table> a nastavit si v tabulce významy jednotlivých hodnot podle potřeby. V tabulce se pro diskretní hodnoty dají zadat hodnoty 0 - 255 a k nim příslušné texty. U binárních hodnot mají význam jen hodnoty 0 a 1. Ostatní jsou ignorovány.

Uživatelská tabulka a význam hodnot u diskretních (binárních) kanálů

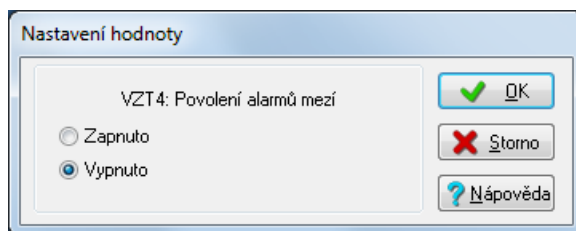
Kopírování uživatelských formátů

Kopírování můžeme provádět v tabulce označením a kopírováním řádků. Nově je možné přímo v tabulce vlastností a dynamizací vybrat řádek **Tabulka textů** a obvyklou kombinací kláves **Ctrl+C** formát zkopírovat a následně vložit do Tabulky textů jiné diskretní, nebo binární proměnné kombinací **Ctrl+V**.

10.1.1 Nastavovací dialogy

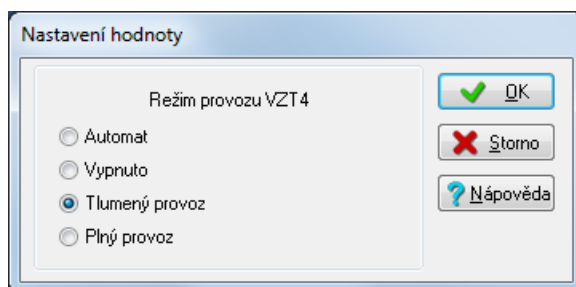
Pro diskretní kanály, které mají nastaven formát výpisu na uživatelskou tabulku, nebo přednastavený výčet a pro všechny binární kanály, jsou od ProCop verze 3.3 zobrazovány výběry v nastavovacích dialogích.

Nastavení hodnoty binárního kanálu - nyní jen výběr hodnoty

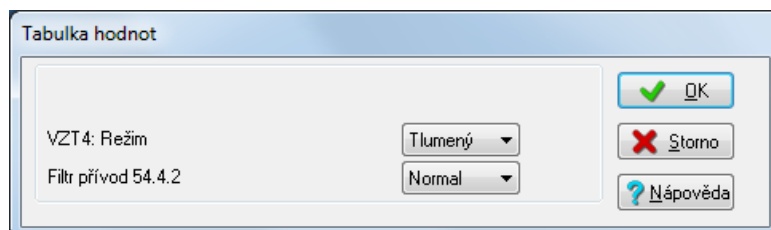
Dialog pro nastavení hodnoty (SetValueDialog) je pro diskretní a binární hodnoty automaticky doplněn přepínači se všemi popsanými hodnotami formátu. Meze a zadávací řádek je zrušen.

Nastavení hodnoty diskretního kanálu - automaticky vygenerované přepínače

V nastavovací tabulce hodnot jsou k dispozici vždy jen výběry hodnot pro binární a pro diskretní hodnoty s uživatelskou tabulkou hodnot. Formáty se nastavují přímo u kanálů ⁷⁵ a není potřeba je předefinovávat v displeji u konkrétního dialogového okna.

Nastavení hodnoty v tabulce - diskretní a binární kanál s uživatelským formátem

10.2 Memory Database

Monitorovací systém ProCop disponuje modulem pro dočasné, nebo trvalé uložení a zpracování hodnot. Tímto modulem je Memory Database - modul paměťové databáze.

K čemu lze modul Memory Database použít:

- dočasnému uložení hodnoty, po restartu monitorování se inicializuje na přenastavenou hodnotu
- k uložení nedůležité hodnoty, která se často mění, po restartu monitorování se poslední hodnota načte z dočasných datových souborů projektu (.IOD) - nearchivuje se
- k trvalému uložení důležité hodnoty - hodnota se po změně uloží do inicializace v projektovém souboru modulu (.PIO) - archivuje se
- k přepočtu hodnoty, pomocí dynamizace
- k definici alarmních stavů
- pro trendování hodnoty z výpočtu

Proměnné modulu lze pojmenovat podle potřeby, členit libovolně do skupin, definovat k proměnným iniciální hodnotu a způsob ukládání, meze, přepočty, jednotky, formát výpisu a také trendy a alarmy.

Popis paměťové proměnné a ukládání její hodnoty

V Panelu nástrojů ProCop otevřeme v režimu Designer Správu projektu, vybereme Cesty a moduly vložíme modul **Memory Database**.

V položce **Proměnné** právě vytvořeného modulu vytvoříme novou proměnnou. Nastavení proměnné probíhá v jejích vlastnostech a dynamizacích. Příklad je uveden na proměnnou typu Discrete:

Vlastnosti a dynamizace	
Hodnota	
Název	MD.SourceValue
Typ	Discrete
Popis	Zdrojová hodnota
Pole	1
Použito	☒ <Ano>
Inicializace	0
Ukládat poslední hodnotu	Ne
Ukládat do inicializace (pio)	Ne
Limity, přepočty	
Dolní mez	0
Horní mez	2
Násobitel	1
Posun	0
Jednotka	
Formát výpisu	<User Table>
Tabulka textů	0: <Nezadáno> 1: Vypnuto 2: Zapnuto
Styl záznamu	Set Value
Alarm	
Trend	

Vlastnosti a dynamizaci proměnné v modulu Memory Database

Základní vlastnosti proměnné jsou popsány v předchozí kapitole ⁷³.

Inicializace

Výchozí hodnota proměnné při její inicializaci - spuštění projektu. Pokud je nastaven příznak "Ukládat poslední hodnotu", pak se systém při spuštění pokusí vyčíst hodnotu proměnné z dočasných souborů, pokud není nastaven příznak "Ukládat do inicializace (pio)".

Ukládat poslední hodnotu

Tuto volbu zvolíme, pokud chceme mít přístupnou hodnotu proměnné i po zastavení a opětovného spuštění projektu,

restartu počítače. Po spuštění projektu se nejprve hodnota načte z inicializace (z PIO). Pokud není nastavena volba "Ukládat do inicializace (pio)" je hodnota vyčtena z dočasného binárního souboru, pokud se toto podaří a nastavena na hodnotu při posledním korektním vypnutí monitorování. Ukládání probíhá do dočasného souboru, který není součástí archivace projektu, může být kdykoliv smazán uživatelem, poslední stav nemusí být uložen, nebo soubor může být při zápisu poškozen, např. tvrdým resetem počítače. Tyto soubory nemusí být správně načteny ani po přinstalaci systému ProCop na novější verzi.

Tip!

Tuto volbu preferujeme, pokud se hodnota často mění, například periodickým skriptem, od komunikace a podobně a také pokud může být kdykoliv při spuštění systému nastavena na inicializační hodnotu.

Ukládat do inicializace (pio)

Tato možnost nám zajistí, že o hodnotu proměnné nepřijdeme ani při výše zmíněné ztrátě dočasného souboru. Hodnota se v krátké době po změně zapíše přímo do inicializační hodnoty ve zdrojovém projektovém souboru modulu (PIO). Nastavení hodnoty má za následek změnu hodnoty ve vlastnosti "Inicializace". Při archivaci projektu je tato hodnota spolu s modulem zálohována.

Tip!

Tato volba je bezpečná pro ukládání hodnoty, je však systémově náročná. Není vhodné ji používat pro často se měnící hodnoty, například skriptem.

10.3 Ukládání stavových proměnných

V případě požadavku na ukládání stavových proměnných systému jako je například datum pro export dat zadávané obsluhou je možno využít IO modul MemoryDatabase^[77] (paměťová databáze). Tento modul inicializuje hodnoty na hodnotu 0, pokud není zadáno konfiguračně jinak.

Proměnné jsou implicitně ukládány do souborů *.iod, které jsou považovány za dočasné a jejich formát a obsah může být mezi verzemi systému ProCop změněn. Také může dojít k destrukci jejich obsahu například po výpadku napájení, havárii disku apod.

Důležité upozornění!

Nedoporučujeme ukládat žádná kritická data do těchto proměnných, při výpadku napájení, nekorektním ukončení aplikace, nebo upgradu systému může dojít k jejich ztrátě!

Pokud je zapotřebí vyšší bezpečnost pro uložení hodnot stavových proměnných, doporučujeme použít volbu "Ukládat do inicializace (pio)". V tomto případě dojde k přepsání inicializační hodnoty ve zdrojovém souboru projektu typu *.pio a mělo by následně dojít k archivaci projektu obsluhou tak, aby nemohlo dojít k přepsání stavové proměnné při obnovení projektu ze zálohy (v případě pádu disku apod.).

Pokud je zapotřebí ukládat stavové proměnné s nejvyšší úrovní bezpečnosti, doporučujeme využít externí úložiště jako např. SQL server případně CSV, DBF či INI soubor například na externím zabezpečeném disku. Při využívání stavových proměnných z externích úložišť vysoce doporučujeme kontrolovat stav a validitu dat získaných z těchto úložišť.

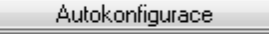
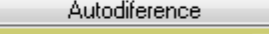

Poznámka

Nastavením vlastnosti "Ukládat do inicializace (pio)" zvýšíte bezpečnost přenosu jejich hodnoty mezi starty systému i při upgrade. Nevyužívejte však pro často se měnící proměnné (skriptem), aby nedocházelo k neustálým modifikacím zdrojového souboru. Vždy je nutné si uvědomit, že pokud i tak dojde ke ztrátě hodnoty, iniciální "tovární" hodnota je 0. Tento stav by měl být pro následné využití považován za bezpečný a s touto logikou je nutné v systému uvažovat.

10.4 Parametry modulu PX

Parametry komunikace modulu PX jsou obdobné jako u ostatních komunikačních modulů. Výjimkou je chování objektů schopných zasílat změny COV (ChangeOfValue).

	Hodnota
 Název	PZ
 Prefix	PZ
 Popis	
 Soubor	pz.pio
 Zakázáno	Ne
 0 modulu	PxModule
 Parametry komunikace	
 Adresa (hexa)	00200401
 Permanentní obnova	1 h
 Počet opakování	3
 Styl alarmu komunikace	<Comm Alarm>
 Perioda obnovy	
 Perioda (0=vyp)	5 m
 Posunutí periody	0 s
 Obnov při startu	☐ <Ne>
 Validita (0=vždy)	0 s
 První obnova (0=od půlnoci)	0 s
 Poslední obnova (1d=do půlnoci)	1 d
 Parametry regulátoru	
 Typ regulátoru	PXC100
 Verze PXC	Desigo 4.x
 Priorita ovládání	8
 COV perioda (0=vyp)	10 m
 Hlášení poruch čidel	Sensor Error
 Speciální funkce	
 Soubor autokonfigurace	Bagetarna_Olomouc_E...
 Opravit adresy pinů v CSV	☒ <Ano>
 Název stanice	AS01
 Ignorovat prefixy do úrovně	1
 Autogenerace	 Autokonfigurace
 Rozdíl CSV proti autokonfiguraci	 Autodiference
 Konverze textů ve skupinách	
 Konverze textů při autokonfiguraci	
 Podrobná nastavení	
 Kontrolovat vždy po startu	Ne
 Chybu čtení jako událost	Ne
 Čist verzi databáze regulátoru	Ano
 Převést název objektu na instanci	Ano
 Kontrolovat název objektu a instanci	Ne
 Opravit chybu akceptace alarmu	Ne
 Kontroluj verzi BACnet	Ano
 Čti vlastnost AckRequired	Ne
 Ignoruj BACnet Error rámce	Ne
 Opravuj adresy Pinů za běhu	Ne
 Generuj alarm pro resetování	Ano
 Generuj půlnoc v Scheduleru	Ano
 Manuální režim v Scheduleru	Ano
 Čti výjimky ze Scheduleru	Ano
 Ukaž seznam poruch v CommonFault	Ano
 Ukaž ComnAlarms v CommonFault	Ne
 Ukaž definované alarmy v CommonFault	Ne

10.4.1 Parametry regulátoru

Typ regulátoru

Nastavuje přesný typ regulátoru Desigo PX. Je nutno, aby bylo shodné se skutečným typem regulátoru a kontroluje se za běhu systému. V případě, že typ nebude zadán správně, komunikace se ukončí a bude hlášena porucha komunikace.

Verze PXC

Určuje, zda je firmware regulátoru ve verzi 2.3x, 4.0 nebo 5.0 (BACnet verze 1.0, 1.5 a 1.10). Kontrola je prováděna v případě zapnuté podrobné volby "Kontroluj verzi BACnet".

Priorita ovládání

Slouží pro prioritu při ovládání v BACnet vlastnosti PRIORITY_ARRAY. Po kompatibilitu s Desigo PXC ponechte na implicitní hodnotě 8.

COV perioda

Protokol BACnet je obecně schopen zasílat změny hodnot z regulátoru do nadřazeného systému (PC). Tuto schopnost podporují i podstanice řady Desigo PX.

Modul při komunikaci požádá regulátor o zasílání změn dat k jednotlivým proměnným s maximální délkou trvání implicitně 30 minut. Po vypršení této doby pak modul vyčte všechna data a následně opět požádá regulátor o registraci a zasílání změn. V periodickém čase obnovy pak modul pouze čte čas regulátoru případně čte proměnné, které mají zakázáno čtení COV nebo regulátor čtení přes COV nepodporuje. Modul u proměnných, kde COV probíhá pak zvyšuje čas obnovy v okamžiku příjmu změny či v době periodické obnovy (simuluje tak příjem dat).

Důležité upozornění!

V případě přetížení komunikační linky k regulátoru může být změna zaslaná regulátorem ztracena - regulátor se snaží provést doručení max. 3x. Z toho důvodu je nevhodné periodu COV příliš zvyšovat.

Vypnutí této možnosti lze provést nastavením hodnoty na 0. V tomto případě pak modul čte periodicky data v nastavené periodě modulu respektive v periodách daných stylem obnovy u proměnné (zcela standardním způsobem jako u jiných modulů s komunikací typu dotaz-odpověď).

Potlačení této schopnosti lze provést i u jednotlivých proměnných použitím vestavěného stylu obnovy "NoCOVobjects" případně tvorbou vlastního uživatelského stylu s vypnutou volbou "Používat COV".

Poznámka

Tato volba je k dispozici pouze pro modul v PC nikoliv v AlfaBox.

Hlášení poruch čidel

Styl alarmů pro hlášení poruch čidel. Porucha je indikována čtením BACnet vlastnosti Reliability.

10.4.2 Speciální funkce

Soubor autokonfigurace

Soubor autokonfigurace může být typu CSV nebo XLS a je generován pomocí nástroje EDE Export (v Desigo 4.x a 5.x pak volbou nabídky). Soubor poskytuje seznam BACnet objektů, jejich typů popisů a dalších parametrů.

V případě použití verze XLS je systém schopen jej přečíst pomocí rozhraní OLE Automation. V tomto případě je nutná instalace MS Excel. Systém pak soubor uloží do rozšířeného souboru CSV, který je možno číst i bez instalovaného systému MS Excel.

Výhoda použití EDE Exportu do XLS spočívá v tom, že v tomto formátu jsou k dispozici další informace oproti exportu do CSV - například texty popisující hodnoty diskretních stavů. Toto platí pro Desigo XWorks do verze 4.x.

Důležité upozornění!

Nástroj EDE Export verze 4.x nepracuje v některých případech korektně v případě exportu několika podstanic současně do jednoho souboru. Doporučujeme proto provést export pro jednotlivé podstanice do oddělených souborů typu XLS.

Od verze 5.0 jsou programem EDE Export generovány další 3 dodatečné soubory s názvy stejnými jako hlavní soubor rozšířené o přípony -Object-Types, -State-Texts a -Unit-Texts. V tomto případě je funkčnost v případě využití XLS a sady CSV souborů shodná.

Důležité upozornění!

Systém ProCop potřebuje všechny údaje o BACnet databázi v jednom souboru. Dodatečné soubory jsou proto automaticky importovány do hlavního souboru .CSV a dodatečným souborům je přidána nová přípona .MERGED. Kopírujte proto vždy do adresáře modulů všechny soubory (hlavní i dodatečné) společně a najednou !!!

Opravit adresy pinů v CSV

Volba způsobí opravu chybných adres pinů objektů generovaných EDE Exportem verze 5.0. Adresy budou opraveny při generování souboru CSV z XLS, při spojování souborů s popisy objektů a stupňů nebo při prosté autogeneraci či autodiferenci. Výsledný soubor CSV je použitelný jako zdroj pro systém ProCop starších verzí.

Seznam objektů, u nichž dochází k opravě je uložen v souboru PxOptions.xml, který je uložen v podadresáři Options instalace systému ProCop. Seznam je uložen v sekci "BadPinFunctions" a je možné jej ručně rozšiřovat. Standardně je dodáván soubor s tímto seznamem opravovaných objektů:

```
<BadPinFunctions>
  <Item0>
    <Function t="s">DelOds</Function>
  </Item0>
  <Item1>
    <Function t="s">DelPor</Function>
  </Item1>
  <Item2>
    <Function t="s">Hra</Function>
  </Item2>
  <Item3>
    <Function t="s">KickFnct</Function>
  </Item3>
  <Item4>
    <Function t="s">KickFnct1</Function>
  </Item4>
  <Item5>
    <Function t="s">KickFnct2</Function>
  </Item5>
</BadPinFunctions>
```

Název stanice

Musí zde být zadán přesný název stanice podle jména v EDE exportu. V opačném případě nebudou žádné proměnné importovány.

Ignorovat prefixy do hloubky

Umožňuje při tvorbě stromu proměnných ignorovat prvních N úrovní stromu. V případě zbytečně příliš hlubokého stromu proměnných zkuste zvýšit úroveň.

Autogenerace

Načte data z EDE exportu a vygeneruje z něj databázi regulátoru do podskupiny "Auto".

Rozdíl CSV proti autokonfiguraci

Volba Autodiference je vhodná v případě, že potřebuje najít větší počet změn po nahrání nového aplikačního softwaru do podstanice. V poměrně rozsáhlých stromech proměnných je poměrně obtížné najít, co aplikační programátor v podstanici doplnil, ubral či změnil.

Tip!

Pokud je databáze "vyčištěná" od nepotřebných proměnných, doporučujeme před volbou Autodiference provést volbu Autokonfigurace s původní verzí CSV souboru, která zpět doplní zrušené proměnné.

Volba Autodiference vygeneruje tři skupiny obsahující změny nové verze softwaru podstanice oproti současné databázi. Před volbou Autodiference je nutné nakopírovat nový soubor vytvořený pomocí nástroje EDE Export. Vytvoří se dočasná skupiny:

- "Removed channels, not use !" - skupina obsahuje proměnné, které v nové verzi EDE exportu chybí
- "Added channels, not use !" - obdobně obsahuje proměnné, které v nové verzi EDE Exportu přibýly
- "Dif. object type, not use !" - skupina obsahuje proměnné, jejichž BACnet typ byl oproti stávající databázi změněn

Skupiny slouží pouze pro orientaci, tak aby bylo zřejmé, co se mezi verzemi software podstanice změnilo, nikoliv pro vizualizaci. V případě spuštění modulu jsou skupiny automaticky smazány.

Konverze textů ve skupinách

V případě potřeby náhrady standardních textů importovaných z EDE Exportu je k dispozici speciální nástroj, který dokáže generovat dle skupiny a standardního názvu objektu popisy proměnných. Slovník dokáže vkládat zvláštní text namísto zástupného symbolu @ a dále je schopen generovat definici alarmu, trendu a trendy řadit do skupin. Namísto zástupného symbolu je tak možno dynamicky vkládat dle potřeby například krátké názvy jako je TUV3 apod. Seznam a definice konverzního předpisu je možno dle potřeby upravovat či doplňovat.

Tip!

Konverzi textů ve skupinách je nutno u každé skupiny v jejich vlastnostech spustit stiskem tlačítka Konverze textů - Spustit. Před spuštěním je vhodné doplnit hodnotu zástupného symbolu @.

Konverze textů při autokonfiguraci

Systém Desigo PX nepoužívá v národní verzi háčky a čárky. Proto má modul implementován jednoduchý překladový slovník, který jednotlivé "ceske" výrazy při importu mění na "české". Slovník je možno doplňovat o vlastní konverzní páry textů dle potřeby.

10.4.3 Podrobná nastavení

Kontrolovat vždy po startu

Při každém startu monitorování provede kontrolu všech BACnet objektů, jejich typů, instancí (ignoruje uložené hodnoty od minule). Zjistí tak, pokud v PXC někdo od minulého spuštění přehrál SW. Kontrolu je možno vynutit v řízení modulů vyřazením a zařazením do obnovy.

Chybu čtení jako událost

Pokud nelze přečíst proměnná, generuje událost "Nelze obnovit proměnnou ..." jinak ji pouze znevalidní (do další pravidelné obnovy dat).

Číst verzi databáze regulátoru

Regulátor PX má uloženo pořadové číslo své databáze, které se po přehrání SW automaticky zvyšuje. Po zvýšení tohoto pořadového čísla (on-line přehrání programátorem za provozu dispečinku) modul automaticky provede kontrolu typů, instancí BACnet objektů apod.

Převést název objektu na instanci

Nutno nechat nastaveno u regulátorů, které si číslo instance při každé úpravě SW libovolně upraví a mění (např. řada Desigo PX).

Kontrolovat název objektu a instanci

V případě vypnutí předchozí volby (u regulátorů, kde je to pevně nastaveno), tak je to alespoň vhodné kontrolovat typ (ochrana proti chybě zadání databáze).

Opravit chybu akceptace alarmu

Potlačení chyby implementace kvitování alarmů v regulátorech Delta Controls.

Opravuj adresy Pinů za běhu

Koriguje chybu nástroje pro export databází regulátorů EDE Export. Tento nástroj je součástí distribuce systému Desigo XWorks 5.0. Používá se při generování seznamů objektů včetně jejich popisů typů a adres. V případě generování seznamu včetně tzv. Pinů jsou chybně exportovány BACnet adresy pinů. Namísto tečky oddělující pin je exportován apostrof.

Tato volba je implicitně zapnuta pro Desigo 5.0. Volba zkusí po třetím neúspěchu změnit automaticky adresu a zkouší číst znova. Toto velmi zpomaluje komunikaci při kontrole databáze. V případě vypnuté volby a chyby v EDE exportu jsou proměnné s vadnými adresami vyřazeny z obnovy a zalogovány do událostí. Korekce je pak nutno provést manuálně.

Kontrolovat verzi BACnet

Čte a kontroluje z Device Objektu verzi BACnet protokolu (jestli je dobře nastavena verze Desigo 2x, 4.x, 5.x)

Čti vlastnost AckRequired

Potlačení čtení BACnet vlastnosti AckRequired - tato vlastnost u Desigo 4.0 chybí.

Ignoruj BACnet Error rámce

Modul zcela ignoruje příjem chybových rámců protokolu BACnet. Nutné v případě, kdy regulátor generuje nesmyslné chybové rámce (Delta Controls).

Generuj alarm pro resetování

V případě rozšířené poruchy u regulátorů řady Desigo PXC je možné zapnout generování alarmu se stylem Alarm Reset. Tento alarm je generován v případě odeznělé (Status=0) a nekvitované poruchy (Ack=1) u rozšířených poruch. Tento stav obvykle blokuje regulaci a je nutno jej odkvitovat.

Generuj půlnoc v Scheduleru

Modul u regulátorů Desigo 4 přidává půlnocní záznam (kopie předchozího posledního záznamu) tak, ať se Scheduler chová jako dosud a nevypíná o půlnoci regulaci pokud chybí půlnocní záznam.

Manuální režim v Scheduleru

Volba, zda má TSP dialog dovolit manuální ovládání.

Čti výjimky ze Scheduleru

Povolí vyčítání Schedule Exceptions a zpřístupní je přes fieldy Except.XXXX v proměnné typu Schedule. Pro ovládání je nutná speciální ovládací obrazovka.

Ukaž seznam poruch v CommonFault

Při zapnuté volbě ve fieldech CommonFault.Fault.List[10] a .Fault.Used[10] zpřístupní 10 aktivních alarmů. Seznam alarmů obdobně jako v PXM20 s možností filtrů v následných nastaveních.

Texty u alarmů, které modul najde v databázi vezme z databáze (popis proměnné + názvy 2 nadřazených skupin), ostatní vyčte z popisů objektů z regulátoru.

Ukaž ComnAlarms v CommonFault

Implicitně vypnuto, pak nezobrazuje alarmy objektů typů ComnAlarm (protože by byly pravděpodobně hlášeny duplicitně).

Ukaž definované alarmy v CommonFault

Implicitně vypnuto, pak nezobrazuje alarmy objektů které jsou definované v databázi a je nastaveno jejich vyhlášení (pomocí fieldu .Status).

Chybou hlavní hodnotu znevalidni

Pokud vlastnost PRESENT_VALUE vrací při čtení BACnet Error znamená to, že hodnota je na podřízené sběrnici dočasně nedostupná a pouze ji považuj za dočasně nevalidní (splity Daikin VRV).

Podpora polí u hlavní hodnoty

V BACnet vlastnosti PRESENT_VALUE podporuje modul hodnoty typu pole (žaluzie u pokojových regulátorů Desigo PXC3).

10.5 Výjimky časového programu v regulátoru PXC

Časový program (Scheduler) umožňuje kromě standardního týdenního zadání určit i Výjimky.

Dny výjimek lze definovat jedním ze tří způsobů:

- Datum, resp. Rozsah datumu
- Den, Týden a Měsíc
- odkazem na Globální kalendář

V regulátorech řady PXC jsou standardně využívány tři Globální kalendáře (Cln1, Cln2, Cln3) v Chartu Global. Je-li v segmentu více regulátorů, pak jsou směrodatné Globální kalendáře v regulátoru s příznakem Primární server. Výstup časového programu je dán hierarchií jednotlivých zápisů, především hodnotou Priority, přičemž pro týdenní program je rezervována hodnota 16 a pro prioritu Výjimky lze využít zbytek rozsahu, tzn. <1;15> (implicitně 15).

10.5.1 Implementace výjimek v ProCopu

Standardně Bacnet umožňuje využívat 20 řádků změn v časovém programu (shodně i ve výjimce časového programu) a 20 výjimek. V ProCopu je implementováno 10 řádků a 10 výjimek.

Bacnet objekt Schedule v PxModulu obsahuje extenzi Excp poskytující tato pole:

<i>Název pole</i>	<i>Popis</i>	<i>Významy hodnot</i>	<i>Rozsah pole</i>
Used	existence, resp. způsob definice výjimky	0 = Nepoužito (výjimka neexistuje) 1 = Datum 2 = Rozsah datumu 3 = Den, Týden, Měsíc 4 = odkaz na Globální kalendář Pozn: Zápisem 0 lze smazat Výjimku	<0;9>
Priority	priorita výjimky	pro prioritu Výjimky lze využít rozsah <1;15> (defaultně 15)	<0;9>
GlobCal	číslo Globálního kalendáře, na který je Výjimka odkazována		
DateStart	datum, nebo počáteční datum rozsahu		<0;9>
DateStop	koncové datum rozsahu		<0;9>
DayOfWeek	den v týdnu	0 = Každý, 1 = Pondělí, ..., 7 = Neděle	<0;9>
WeekOfMon	týden měsíce	0 = Každý 1 = 1. až 7. v měsíci 2 = 8. až 14. v měsíci 3 = 15. až 21. v měsíci 4 = 22. až 28. v měsíci 5 = 29. až 31. v měsíci 6 = Posledních 7 dnů měsíce	<0;9>
Month		0 = Každý 1 = Leden, ... 12 = Prosinec	<0;9>
EvnTime	denní čas provedení změny		<0;99>
EvnStep	požadovaná hodnota změny	stupeň, žádaná (dle typu Sheduleru)	<0;99>
EvnUsed	existence EvnTime, EvnStep	Pozn: Zápisem FALSE lze smazat zápis	<0;99>

Globální kalendář má obdobná pole pro definici výjimečných dnů:

<i>Název</i>	<i>Popis</i>	<i>Významy hodnot</i>	<i>Rozsah pole</i>
Used	existence, resp. způsob definice výjimečných dnů	0 = Nepoužito 1 = Datum 2 = Rozsah datumu 3 = Den, Týden, Měsíc Pozn: Zápisem 0 lze smazat Výjimku	<0;9>
DateStart	datum, nebo počáteční datum rozsahu		<0;9>
DateStop	koncové datum rozsahu		<0;9>
DayOfWeek	den v týdnu	0 = Každý, 1 = Pondělí, ..., 7 = Neděle	<0;9>
WeekOfMon	týden měsíce	0 = Každý 1 = 1. až 7. v měsíci 2 = 8. až 14. v měsíci 3 = 15. až 21. v měsíci 4 = 22. až 28. v měsíci 5 = 29. až 31. v měsíci 6 = Posledních 7 dnů měsíce	<0;9>
Month		0 = Každý 1 = Leden, ... 12 = Prosinec	<0;9>

Poznámka

Každoroční výjimky lze definovat rokem 1980, ale jen jako jednoduchý datum, nikoliv jako rozsah.

Při pokusu o zápis každoročního rozsahu ProCop použije akt. rok (ev. rok již zadáný v počátečním datumu, je-li zadáván rok 1980 jen v koncovém datumu).

10.5.2 Aplikace výjimek ve vizualizačním projektu

Ve vlastnostech PxModulu, v sekci „Podrobná nastavení“ najdeme volby:

1. Čti výjimky ze Scheduleru – po zapnutí budou výjimky čteny z regulátoru při komunikaci
2. Vytvářej proměnné kalendářů – nutno zapnout před použitím funkce Autogenerace (resp. Autodiference), požadujeme-li vygenerovat Globální kalendáře

K vizualizaci výjimek je připravena šablona displeje „PX Výjimky scheduleru“, která již obsahuje vložený knihovní atributový blok „Výjimky PXC Scheduler Step“. Pro vizualizaci výjimek analogového časového programu lze jednoduše blok zaměnit za „Výjimky PXC Scheduler W“. Uvedené knihovní bloky vizualizují tři Globální časové programy (Cln1, Cln2, Cln3) a Výjimky konkrétního časového programu.

Poznámka

Výše uvedeným způsobem vytvořenému displeji výjimek je třeba zapnout příznak „Dialog“.

10.6 SNMP modul

V této části je popsán protokol SNMP a jeho příslušný modul dostupný v Panel nástrojů ProCop od verze 3.7.

10.6.1 SNMP protokol

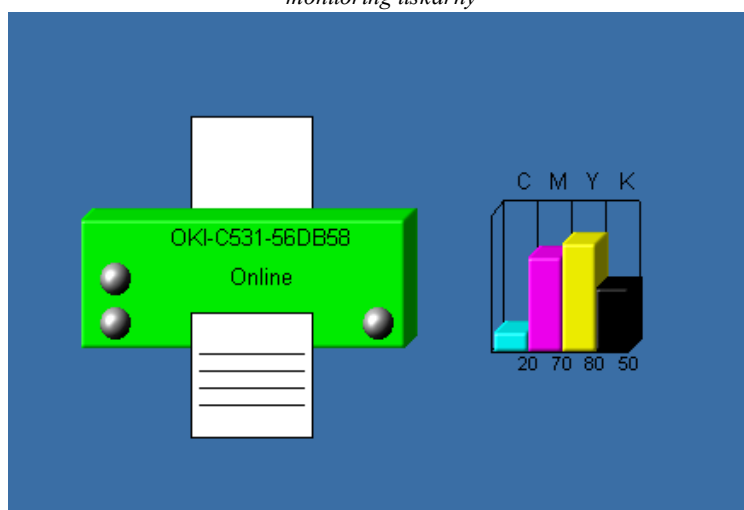
SNMP

Snmp protokol slouží k monitorování jednotlivých zařízení v síti.

Příklady:

- Tiskárna
 - zbývající toner
 - offline/online stav
 - chybějící papír
 - zaseknutý papír
 - restartování tiskárny

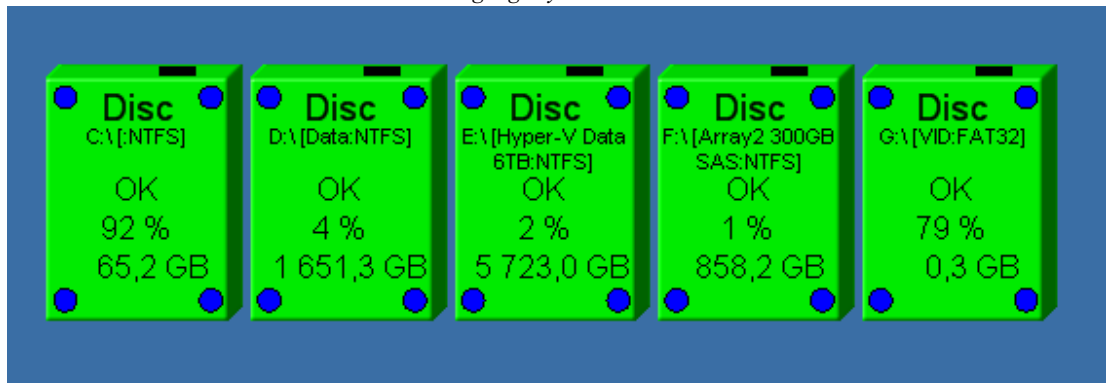
monitoring tiskárny

- HP server

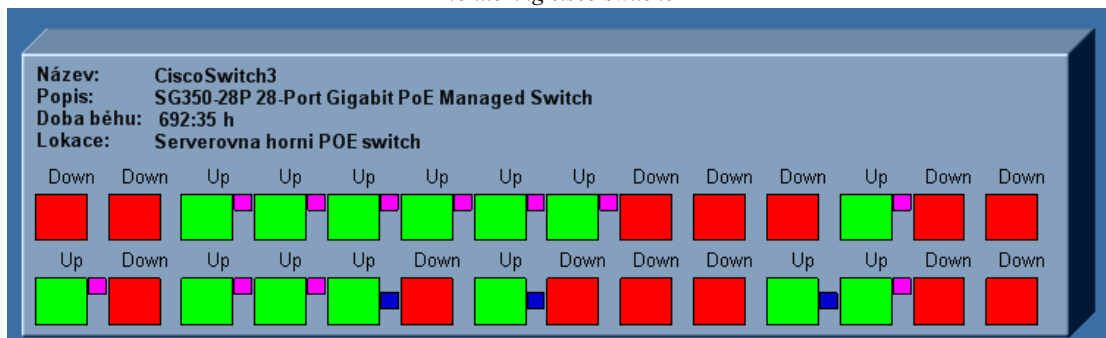
- volná kapacita logických disků
- stav diskových polí
- stav ventilátorů
- teplotní stav serveru

monitoring logický disků HP serveru

- Cisco switch
 - stav jednotlivých rozhraní
 - rychlost rozhraní
 - doba běhu

monitoring cisco switche

SNMP verze

Snmp protokol existuje ve třech různých verzích (1, 2, 3).

- **Verze 1** - Použito v modulu Panelu nástrojů ProCop od verze 3.7. Slouží většinou jen pro čtení proměnných ze zařízení. Není šifrováno ani zabezpečeno autentikací.
- **Verze 2** - Tato verze obsahuje navíc autentikaci.
- **Verze 3** - Obsahuje navíc šifrování.

Agent a manager

Monitorovaná strana (síťové zařízení) obsahuje **agenta**, který odpovídá na dotazy monitorovací strany neboli **managera** (SNMP modul v Panelu nástrojů ProCop).

Trap režim

Kromě **standartního režimu**, ve kterém manager odešle dotaz agentovi a ten mu vrátí odpověď s proměnnou, ještě existuje režim **Trap**. V tomto režimu **agent** rovnou posílá paket na **managera** bez předcházejícího dotazu. Je využíván zejména při náhlých událostech např.: vypnutí zařízení, selhání některé funkce atd.

Protokol pro přenos dat a síťový port

Přenos dat zajišťuje protokol UDP. Port **161** je vyhrazen pro standartní režim a **162** pro režim **Trap**.

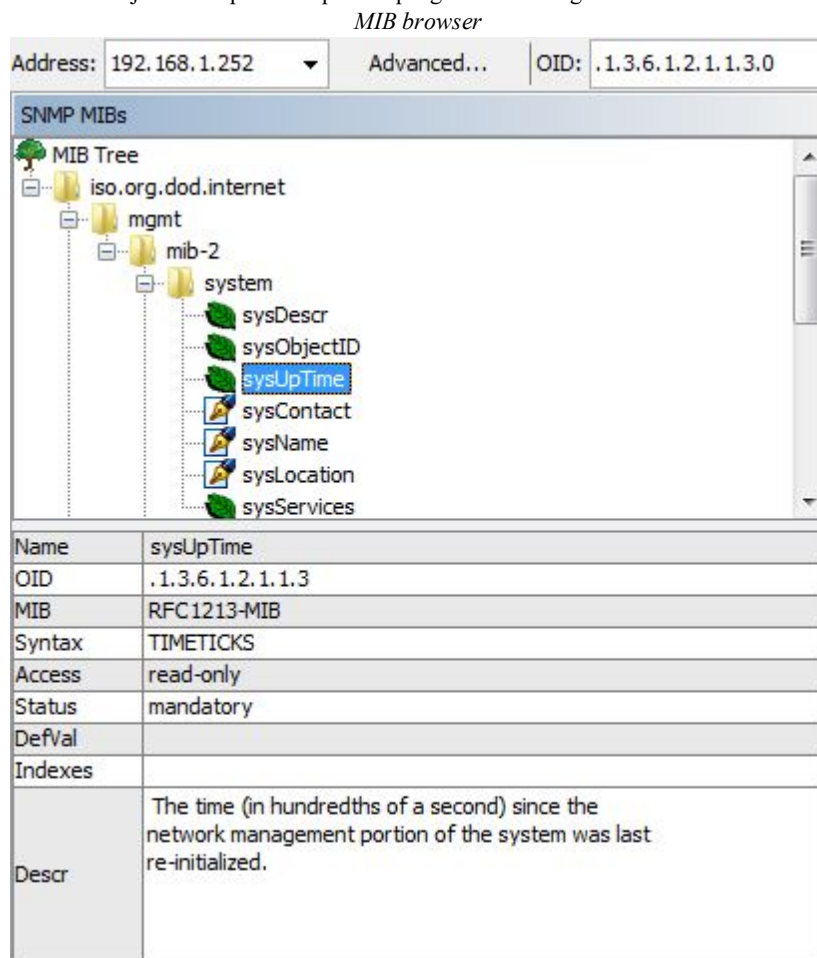
OID - Object identifier

Každá proměnná v *SNMP* je jednoznačně identifikována pomocí číselného identifikátoru **OID**. Ten je tvořen posloupností čísel jeho nadřazených OID oddělených tečkou.

MIB - Management Information Base

Je to textový soubor který popisuje celý strom proměnných a jejich metadat. **MIB** není nezbytně nutný pro konfiguraci kanálů v Panelu nástrojů ProCop, pokud již známe jednotlivé OID, datové typy i jejich významy. V opačném případě MIB slouží k vyhledání daného OID, jelikož obsahuje i textový popis dané proměnné a další metadata.

Pro procházení MIB databáze je vhodné použít například program Ireasoning MIB browser.

Na obrázku lze vidět proměnná sysUpTime s OID 1.3.6.1.2.1.1.3. Důležité metadata pro proměnné v Panelu nástrojů ProCop jsou:

- **Name** - unikátní název proměnné
- **Syntax** - datový typ proměnné
- **OID** - identifikátor

Tento OID je postupně složen z těchto předků:

1 ISO
 1.3 ORG
 1.3.6 Department of Defense
 1.3.6.1 Internet
 1.3.6.1.2 IETF Management
 1.3.6.1.2.1 SNMP MIB-2
 1.3.6.1.2.1.1 SNMP MIB-2 System
 1.3.6.1.2.1.1.3 sysUpTime

Datové typy

datový typ SNMP	datový typ v ProCop	minimum	maximum
Integer	Analog	-2147483648	2147483647
Integer32	Analog	-2147483648	2147483647
UInteger32	Analog	0	4294967295
Counter32	Counter	0	4294967295
Counter64	Counter	0	18446744073709551615
TimeTicks	Counter	0	4294967295
IpAddress	Text	-	-
Object identifier	Text	-	-
Octet String	Text	-	-

Typy dotazů

V SNMP je několik typů dotazů, zde jsou uvedeny dotazy použité v SNMP modulu Panelu nástrojů ProCop

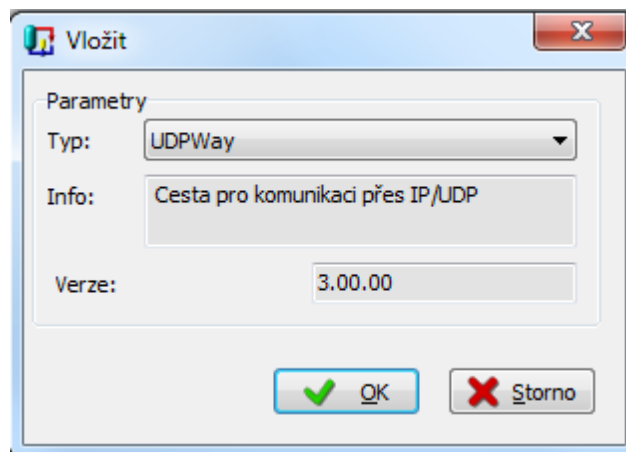
- **GetRequest** - Dotaz managera na agenta na jedno nebo více *OID*.
- **GetNextRequest** - Manager pošle *OID* a agent mu vrátí následující *OID* ve stromové struktuře *MIB*. Pokud pošleme dotaz na *OID* 1.3 a z odpovědi uděláme další dotaz, můžeme takhle projít celou strukturu *MIB* v jednoduchém cyklu. Tento způsob použitý při autokonfiguraci se nazývá "**Walk**".

10.6.2 Nastavení modulu

Vložení a nastavení komunikační cesty HTTP

V Panelu nástrojů ProCop otevřeme v režimu Designer Správu projektu, vybereme Cesty a moduly a stiskneme klávesu **Insert**, nebo symbol zeleného plus. Vybereme UDP a potvrdíme.

Vložení komunikační cesty UDP

- Ve vlastnostech a dynamizacích cesty nejprve nastavíme název a v části **Síť**, v položce **UDP port** nastavíme příslušný port. V našem případě 161 pro standardní režim a 162 pro režim *Trap*.
- Do pole **Adresa** v části **O cestě** nastavíme adresu SNMP managera.

Vlastnosti a dynamizace komunikační cesty UDP

	Hodnota
Název	UDP cesta pro SNMP
Popis	
Scope	<Inherited>
O cestě	UDPWay
Zakázáno	Ne
Adresa (X.X.X.X)	192.168.0.10
Spojení zpět (IP, tel. čísl...	
Sít'	
UDP port	161
Maximálně spojů	8
Skupinové vysílání	
Povolit skupinové vysíl...	☐ <Ne>
Adresa skupiny	225.0.0.1
Adresa rozhraní	0.0.0.0

- Na vloženou UDP cestu přidáme modul SNMP.

Vlastnosti a dynamizace modulu SNMP

Vlastnosti a dynamizace	
	Hodnota
Název	cisco switch 220
Prefix	CISW220
Popis	
Scope	<Inherited>
Soubor	snmpSw220.pio
Zakázáno	Ne
O modulu	SnmpModule
Parametry komunika...	
Permanentní obnova	1 h
Počet opakování	3
Čekat na odpověď	3 s
Styl alarmu komunikace	<Comm Alarm>
Perioda obnovy	
Perioda (0=vyp)	1 m
Posunutí periody	0 s
Obnov při startu	☒ <Ano>
Validita (0=vždy)	0 s
První obnova (0=o...)	0 s
Poslední obnova (1...)	1 d
Parametry spojení	
Pokusů pro navázání	3
Tel. číslo, adresa ...	192.168.1.220
Komunikační oblast	
Parametry SNMP	
Trap režim	☐ <Ne>
Autokonfigurace	☒ <Ano>
Max dotazů v paketu	1
Autokonfigurace kanálů	Autokonfigurace
Výsledek	

- Modul pojmenujeme.
- V části **Parametry spojení** do pole **Tel. číslo, adresa** vložíme IP adresu agenta.

Trap režim

V případě trap režimu adresu není třeba vyplňovat. Pouze zaškrtnout checkbox **Trap režim**. Tento modul bude přijímat **Trap** pakety ze všech zařízení a IP adres. V projektu je nutno mít pouze jeden tento modul. V případě příjmu trap paketu, je tento paket předán dle ip adresy příslušnému modulu ve standardním režimu, který jej dále zpracuje.

Autokonfigurace

Autokonfigurace slouží pro vyčtení všech proměnných ze zařízení.

Postup:

- Zaškrtneme checkbox **Autokonfigurace**.
- Spustíme modul a v řízení modulů a komunikačních cest uvidíme hlášku "Načítám seznam proměnných", po dokončení vyčtení se zobrazí "pauza hh:mm:ss".
- Zastavíme modul.
- Klikneme na tlačítko **Autokonfigurace**.
- Po úspěšném dokončení autokonfigurace se zobrazí v poli **Výsledek**: "Ok, xx proměnných", kde "xx" značí počet vyčtených proměnných.
- V případě neúspěšné autokonfigurace bude zobrazena hláška s příslušnou chybou.

Max dotazů odeslaných najednou

Pokud chceme ušetřit počet odesílaných paketů, je možnost nastavit víc dotazů v jednom paketu.

10.6.3 Nastavení proměnných

V této kapitole je popsáno nastavení agenta, nalezení jednotlivých proměnných a jejich následné vložení do monitorovacího programu ProCop.

Poznámka

Tento postup je popsán pro Cisco Switch. Pro jiná zařízení se bude lišit, ale je možno jej použít jako obecný postup.

Nastavení agenta v zařízení

V zařízení, které chceme monitorovat je nejprve třeba nakonfigurovat SNMP agenta.

Příklad pro nastavení agenta v Cisco Switchi:

- Ve webovém rozhraní switchu v **SNMP/ Communities** přidáme do **Community Table** nový záznam.
- Do **IP adresy** vložíme adresu managera (SNMP modul panelu nástrojů ProCop).
- Do **Community string** napíšeme "public". *Community string* může být libovolný řetězec znaků sloužící k jednoduché, nešifrované autentikaci. Výchozí string pro SNMP modul je "public".

Webové rozhraní pro nastavení agenta

The screenshot shows the Cisco SG350-28P 28-Port Gigabit PoE Managed Switch web interface. The left sidebar contains a navigation menu with categories like Status and Statistics, Administration, Port Management, VLAN Management, Spanning Tree, MAC Address Tables, Multicast, IP Configuration, Security, Access Control, and Quality of Service. The 'SNMP' section is expanded, showing options like Engine ID, Views, Groups, Users, Communities, Trap Settings, Notification Recipients SNMPv1,2, Notification Recipients SNMPv3, and Notification Filter. The 'Communities' page is active, displaying a table of communities. The 'Add...' button is circled in red. A modal window titled 'Add SNMP Community' is open, showing configuration options for an SNMP community. The 'IP Address' field is circled in red and contains '192.168.1.17'. The 'Community String' field contains 'public'. The 'Access Mode' is set to 'Read Only'.

- V **SNMP/Notification Recipients SNMPv1,2** přidáme nového příjemce *Trap paketů* s adresou manažera a portem 162. Číslo portu se zde musí shodovat s portem v SNMP modulu Panelu nástrojů ProCop.

Nastavení Trap paketů

- Nyní by měl být SNMP agent v Cisco Switchi nakonfigurován.
- Správnost konfigurace SNMP agenta můžeme nyní ověřit autokonfigurací v SNMP modulu Panelu nástrojů ProCop.

Důležité upozornění!

Webové rozhraní k nastavení SNMP je rozdílné v každém typu zařízení. Pokud tento návod nezačínal na cisco switch nebo konfiguruje jiné zařízení, zkusíme se řídit oficiálním manuálem..

Postup nalezení OID pro standartní režim

Uvedený příklad pro Cisco Switch:

Nejdříve si určíme co chceme monitorovat nebo zobrazit.

- název
- popis
- lokaci - při větším množství switchů nám pomůže ho fyzicky lokalizovat

Poznámka

Tyto 3 výše zmíněné proměnné by měl nastavit administrátor routeru při jeho konfiguraci. My si je jen zobrazíme pro lepší orientaci při velkém počtu podobných zařízení.

- dobu běhu
- nastavené stavy rozhraní (up/down)
- aktuální stavy rozhraní (up/down)
- rychlosti rozhraní

Postup nalezení OID:

- Nainstalujeme program pro procházení MIB souborů např.: IReasoning MIB browser.
- Stáhneme z internetu MIB soubor RFC1213-MIB.mib. V tomto souboru jsou definované naše hledané OID spolu s metadaty.
- V programu načteme MIB soubor, abychom mohli poté lépe identifikovat proměnné.

★ Tip!

Pro stažení různých MIB souborů je vhodná například tato stránka.

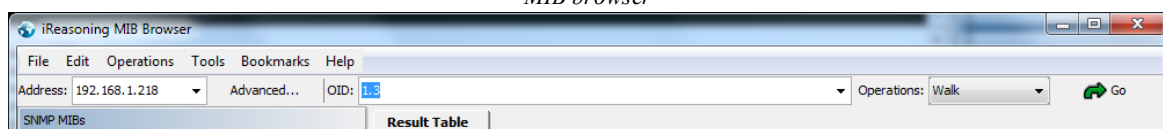

Poznámka

Pokud hledáme OID pro jiné zařízení, potřebujeme použít jiný MIB soubor. Ten by měl být na webu výrobce, případně ho zkusíme kontaktovat nebo vyhledat na internetu.

- Do pole adresy zadáme adresu switche.
- Do pole OID zadáme 1.3.
- Jako volbu v operations zvolíme Walk.
- Klikneme na tlačítko GO.

MIB browser

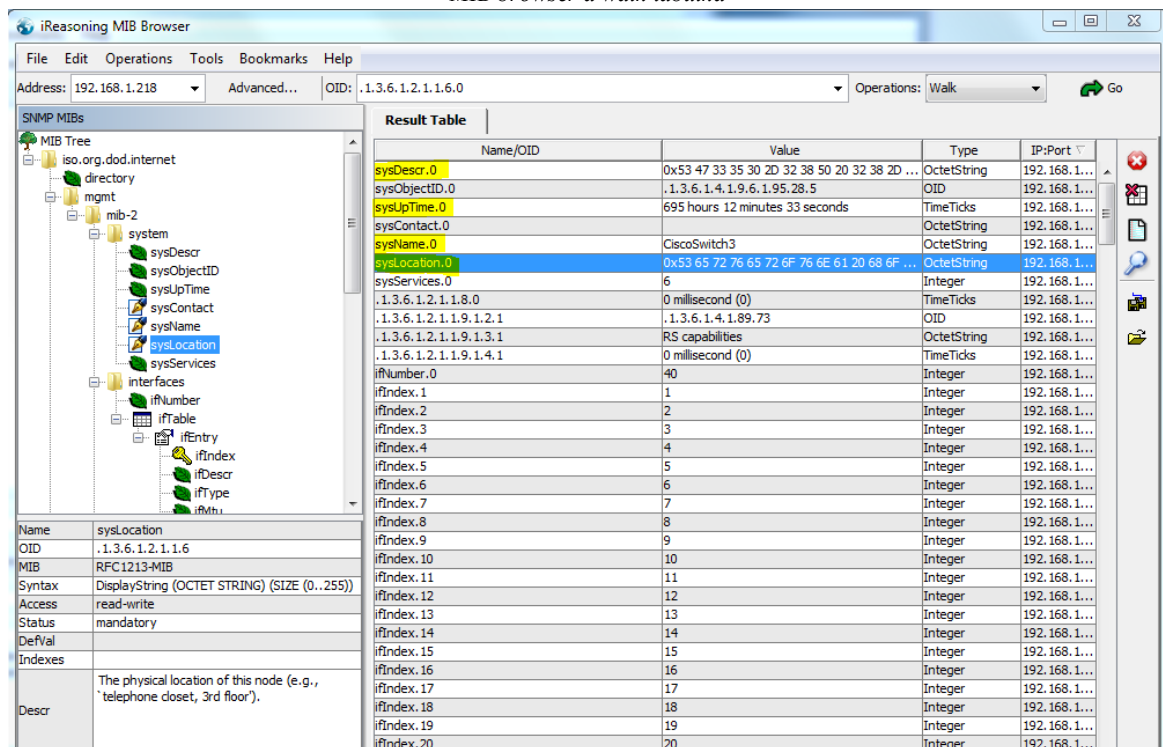

Pokud jsme vše nastavili správně, měla by se objevit tabulka všech proměnných v daném switchi. Jestliže se v načteném MIB souboru vyskytují nějaké proměnné z vyčtené walk tabulky, tak místo OID je zde zobrazeno jméno. Dané jméno by nám mohlo pomoci v určení významu dané proměnné (př.: *sysUptime* by mohl znamenat "systémový čas běhu"). Vlevo dole vidíme její další metadata.

Dle názvu některých z prvních proměnných (označených žlutě na obr.) usoudíme, že se jedná o naše hledané proměnné k popisu switche.

Při pohledu na další proměnné v tabulce narazíme na periodicky se opakující počet proměnných s prefixem "*if*", který značí interface (rozhraní) a s názvy *Index*, *Descr*, *Speed*, *AdminStatus*, *OperationStatus*. Tyto proměnné potřebujeme k monitoringu jednotlivých rozhraní.

MIB browser a walk tabulka

Zdá se, že jsme našli všechny potřebné proměnné i jejich OID a můžeme je vložit do proměnných v našem SNMP modulu.

- První možností je použití autokonfigurace^[89] a poté vymazat nepotřebné kanály. Tato možnost nebude ideální, protože celkový počet proměnných v jednom zařízení může být v tisících.
- Druhou možností je ruční vložení kanálů.

Obě možnosti jsou popsány v předchozí kapitole^[89].

Postup nalezení OID pro režim Trap

Uvedený příklad pro tiskárnu značky OKI C531.

- Stáhneme si MIB určený pro naši tiskárnu OKIDATA-MIB.mib.
- V MIB browseru načteme příslušný MIB.
- Ve výpisu stromové struktury jsou na konci uvedeny *Trap* proměnné.
- Všimneme si, že všechny proměnné mají stejné OID, ale liší se v parametru *Specific*. K našim proměnným v modulu SNMP nám stačí tento parametr a OID. Tento trap nenese žádnou hodnotu, pouze značí aktuální stav zařízení pomocí parametru *specific*.

Zobrazení Trap proměnných v MIB browseru

Name	trapPrinterTonerLow
Enterprise	printServers (.1.3.6.1.4.1.2001.1.2.683.6)
Generic	6
Specific	4
Variables	outputIndex
Descr	"The printer toner is low."

- Nalezené *Trap* proměnné vytvoříme v modulu SNMP Panelu nástrojů ProCop. Jelikož mají všechny stejné OID a liší se v parametru "*Specific*", tak budou zastoupeny jednou proměnnou a její tabulkou.
- Ve vlastnostech a dynamizaci proměnné nastavíme příslušné OID a klikneme na "*Specific-trap tabulka*". Do druhého sloupce vypíšeme všechny parametr "*Specific*" ze všech Trap proměnných, které chceme monitorovat. Jako formát výpisu nastavíme "<User Table>", kde první sloupec s názvem "hodnota" odpovídá prvnímu sloupci z

"Specific-trap tabulky". Druhý sloupec je textový popis Trapu.

Tip!

Trap proměnná přímo vybízí nastavení alarmu, aby se nám všechny náhlé události ihned zobrazovaly ve výpisu alarmů.

10.7 Mailer modul

Pro odesílání e-mailu Monitorovacím systémem ProCop je k dispozici licencovaný modul Mailer. Lze vložit na komunikační cestu TCP Way, kde postačí nastavit příslušný TCP port mailového SMTP serveru, obvykle 25. Pokud je komunikace zabezpečena, je nutné nastavit ve vlastnostech cesty typ zabezpečení, nebo režim automatický.

K čemu lze modul Mailer použít:

- odeslání alarmu e-mailem, aktivní skupině příjemců, nebo jednotlivci
 - lze definovat pomocí filtrů dynamizace OnAlarm^[68], které alarmy budou posílány
 - aby nedocházelo k příliš častému zasílání vzniků a zániků alarmů, lze použít metodu zpoždění odesílání alarmů^[70]
- odeslání libovolného textu, například s technologickými hodnotami e-mailem, aktivní skupině příjemců, nebo jednotlivci

Poznámka:

Modul slouží pouze pro odesílání e-mailů, jedná se čistě o SMTP komunikaci, žádné e-maily nelze tímto modulem přijímat.

Parametry modulu Mailer

Perioda obnovy

Nastavení určuje periodu vyzkoušení, zda SMTP server reaguje a lze se k němu účtem připojit. Slouží pro kontrolu připravenosti k odeslání mailu. Pokud se nepodaří některý e-mail odeslat, s touto periodou modul zkouší tento e-mail odeslat znovu.

Poznámka

Tuto periodu nenastavujte na příliš krátkou, může se stát, že dle nastavení SMTP serveru bude po nějakém čase tento zdroj e-mailu odmítán, jako ochrana před spamováním, nebo přetížením.

Parametry spojení, Parametr (SMTP Server)

Jedná se o IP adresu, nebo DNS jméno poštovního serveru, který má sloužit k odesílání pošty.

Prefix odesílaných zpráv

Text, který je připojen na začátek těla každého e-mailu. Vhodné zejména pro odesílání alarmů a více zdrojů.

Logování odesílaných zpráv

Volba a případně styl záznamu všech odesílaných zpráv. Obvykle se odeslání každého e-mailu zapisuje do systémového zápisníku.

Parametry e-mailu

- Doména odesílatele - mohou požadovat SMTP servery hned při oslovení (nemusí být vyplněna)
- Adresa odesílatele - e-mail, ze kterého má být zpráva odeslána
- Adresa odpovědi - e-mail, na který má uživatel odpovědět (nemusí být vyplněn)
- Předmět e-mail - Textová hlavička e-mailu
- Max počet příjemců (0=neomezeně) - nastavitelný limit maximálního počet příjemců
- Kódování - Mailer modul umožňuje zprávu překódovat do požadované znakové sady
- Diakritika - implicitně se odstraňuje ze zprávy diakritika, tuto volbu lze vypnout dle potřeby

Vlastnosti a dynamizace	
	Hodnota
Název	MailerModul
Prefix	MAIL
Popis	Emailový modul
Scope	<Inherited>
Soubor	MailerModul.pio
Zakázáno	Ne
O modulu	Mailer Module
Perioda obnovy	
Perioda (0=vyp)	5 m
První obnova (0=od p...)	0 s
Poslední obnova (1d=...)	1 d
Parametry spojení	
Parametr (SMTP Server)	192.168.1.17
Parametry pageru	
Prefix odesílaných zpráv	Ukázkový projekt:
Logování odesílaný...	
Parametry e-mailu	
Doména odesílatele	domena.cz
Adresa odesílatele	mail@domena.cz
Adresa odpovědi	
Předmět e-mailu	ProCop e-mail
Max počet příjemců (0...)	0
Kódování textu	Latin2 (ISO 8859-2)
Diakritika	☒ <Ano>

Vlastnosti a dynamizaci proměnné modulu Mailer

Poznámka:

V současné verzi Mailer modul neumožňuje komunikovat s SMTP serverem, který vyžaduje autentizaci, nelze tedy zadat uživatelské jméno a heslo pro připojení k serveru.

Systémové proměnné

Modul mailer má mimo jiné následující dvě systémové proměnné:

- ActiveGroup - definuje aktivní skupinu odesílatelů
- Message - zasílaný text zprávy

Popis proměnných a chování

V sekci Proměnné Mailer modulu vložíme proměnné každou pro jednoho příjemce e-mailů.

Parametry zprávy

- Adresát - e-mailová adresa příjemce
- Popis - jméno, nebo popis skupiny příjemce pro vlastní potřebu a identifikaci
- Skupina - pokud využíváme přepínání cílových skupin příjemců, pak se definuje členství ve skupině

Hromadné zasílání jako

Definuje, do které části hlavičky e-mailu bude adresát vložen.

	Hodnota
Název	MAIL.D1
Popis	Dispečer 1
Použito	<Ne>
Parametry zprávy	
Adresát	dispecer1@domena.cz
Popis	František Dispečer
Skupina	1
Hromadné zasílání jako	To: (Komu)
Limity, přepočty	
Dolní mez	-1E06
Horní mez	1E06
Násobitel	1
Posun	0
Jednotka	
Formát výpisu	<Default>
Styl záznamu	Set Value
Alarm	
Trend	

Dynamizace emailového modulu

Odesílání e-mailu

Nejjednodušší způsob odeslání e-mailu je, že vytvoříme jednu proměnnou, nastavíme ji parametry zprávy a dynamizací do ní přiřadíme text e-mailu, který má být odeslán.

Mailer modul umožňuje odesílat e-maily předvolené skupině uživatelů. Každá vložená proměnná reprezentuje jednoho adresáta, který je členem číselně označené skupiny.

Pokud se do systémové proměnné Message přiřadí text správy, je odeslána všem uživatelům, kteří mají nastavenou číselnou skupinu na stejnou hodnotu, jako systémová proměnná ActiveGroup. Pro nastavení členství ve skupinách, jmen a e-mailu adresátu a přepínání aktivní skupiny je vhodné vytvořit speciální displej.

Odeslání alarmů e-mailem lze provést jednoduše dynamizací OnAlarm a přiřazením do systémové proměnné @.Message výsledku funkce CmdLineAlarm()

★ Tip!

Projekt s příkladem modulu Mailer, dynamizace OnAlarm a skriptu na odeslání technologické hodnoty e-mailem naleznete v sekci ke stažení, ProCop 3.7 pod názvem **Tips and Tricks Sample 1**.

10.8 Vypočítávané proměnné

K čemu Calculated proměnná slouží

Calculated proměnná je interní proměnná, která může pracovat ve dvou základních režimech:

1. Hodnota je získávána z pole „Hodnota (výraz)“

Calculated proměnná si zdroj sama pravidelně načítá. Je-li zapnuta analytická funkce, ukládá její průběžný výsledek také do své hlavní hodnoty.

2. Pole „Hodnota (výraz)“ je prázdné.

Hlavní hodnota Calculated proměnné je vstupem, do kterého může zapisovat například skript, vizualizace nebo jiná část systému. Analytická funkce tuto vstupní hodnotu nepřepisuje. Výsledek předává do cílové proměnné, nebo — není-li cíl zadán — pouze do historického trendu s odpovídající periodou.

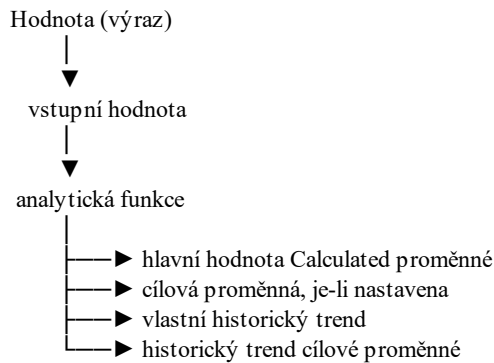
Calculated proměnná tak může plnit například tyto úlohy:

- vypočítat minimum, maximum nebo průměr za čtvrt hodinu

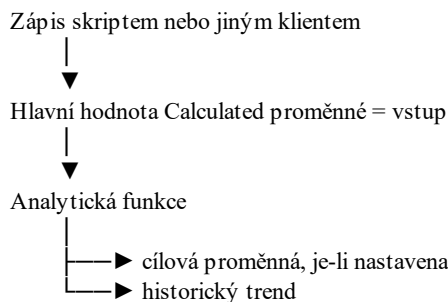
- filtrovat krátké změny binárního stavu
- vytvářet klouzavý průměr
- sčítat sekundové vzorky
- počítat sekundy nebo minuty provozu
- převádět průběžný výsledek do jiné proměnné
- ukládat uzavřené periodické výsledky přímo do historie

Základní tok hodnot

Proměnná se zdrojem

Proměnná bez zdroje

V tomto režimu zůstává hlavní hodnota Calculated proměnné vstupem. Analytický výsledek se do ní nevrací.

Vlastnosti Calculated proměnné

<i>Vlastnost</i>	<i>Význam</i>
Název	Název kanálu a součást názvu proměnné.
Typ	Datový typ hlavní hodnoty a analytického výsledku: Analog, Binary, Counter, Discrete nebo Text. Analytické funkce jsou určeny především pro číselné typy.
Tok dat	Směr přístupu k proměnné. Nová Calculated proměnná má výchozí hodnotu `InOut`. Pro zápis z jiných částí systému musí tok dat zápis umožňovat.
Pole	Počet prvků hlavní hodnoty. Index 0 je aktuální hodnota; vyšší indexy lze použít jako časově posouvanou lokální historii.
Popis	Uživatelský popis proměnné.
Použito	Signalizuje použití proměnné v projektu. Nastavuje se při překladu projektu.
Inicializace	Hodnota použitá po vytvoření runtime bodu nebo při obnovení bez uložené hodnoty.
Ukládat poslední hodnotu	Povolí uložení runtime hodnoty pro další start. Výchozí stav je zapnuto.
Ukládat do inicializace	Při změně runtime hodnoty přepisuje také konfigurační inicializační hodnotu (pio). Je účinné pouze při zapnutém ukládání poslední hodnoty.
Hodnota (výraz)	Volitelný zdroj hlavní hodnoty. Je-li prázdný, Calculated proměnná přijímá zápisy zvenčí a vlastní hodnotu používá jako vstup analýzy.
Perioda posunu hodnot	Posunuje prvky pole, pokud je "Pole > 1". Nesouvise s periodou analytické funkce.

Analytické funkce¹⁰¹ jsou popsány v samostatné kapitole.

Perioda posunu pole

Perioda posunu hodnot vytváří lokální pole posledních hodnot přímo v proměnné.

Při každé periodě se všechny položky v poli posunou na následující index, poslední se zahodí
Do hlavní hodnoty na index 0 se přiřadí výsledek Hodnota (výraz), je-li zadán.

Posun se používá jen tehdy, když jsou současně splněny obě podmínky: "Pole > 1" a "Perioda posunu hodnot > 0".
Toto pole není náhradou historického trendu. Má pevnou délku a je součástí aktuálního stavu proměnné. Lze využít pro zobrazení grafů v displejích a je rychlejší, než přístup do trendů.

Obnova po restartu

Ukládat poslední hodnotu

Je-li volba zapnuta, ukládá se hlavní runtime hodnota Calculated proměnné. Je-li vypnuta, při obnovení se hodnota nebo celé pole nastaví na **Inicializace**.

Použij uloženou hodnotu

Tato volba obnovuje pouze aktuální interní výsledek analytické funkce:

- při režimu se zdrojem se nejprve použije uložená hodnota Calculated proměnné,
- není-li k dispozici a existuje zapisovatelný cíl, může se použít aktuální hodnota cílové proměnné.

Neobnovují se:

- historické sekundové vzorky,
- obsah klouzavého okna,
- součet a počet vzorků pro průměr,
- časovače filtrů hran,
- přesná pozice rozpracované periody.

Důsledek se liší podle funkce:

- u klouzavých funkcí je po startu znovu nutné naplnit celé okno,
- u "Avg" začne nový součet a nový počet vzorků,
- u filtrů se obnoví výstupní stav, ale potvrzovací časovače začínají znovu,
- u akumulčních funkcí může uložená hodnota krátce navázat na předchozí stav, finální uzavřená perioda se však přepočítává pouze z dostupných vzorků po startu.

Pro přesnou historickou kontinuitu je rozhodující trend, nikoli pouze uložená aktuální hodnota.

Diagnostika

<i>Projev</i>	<i>Pravděpodobná příčina</i>	<i>Kontrola</i>
Do Calculated proměnné bez výrazu se zapisuje, ale její hodnota neukazuje analytický výsledek	Jde o správné chování: hlavní hodnota je vstup.	Nastavte cílovou proměnnou nebo vlastní trend.
Analytický výsledek není nikde vidět	Není výraz, cíl ani vhodně nastavený trend.	Zapněte vlastní trend se stejnou periodou nebo nastavte cíl.
Cílová proměnná se nemění	Cíl neumožňuje zápis, neexistuje nebo má nekompatibilní typ.	Zkontrolujte tok dat, název a typ cíle.
Cílová hodnota se mění, ale její trend ne	Není zapnuto ukládání trendu cíle, trend neexistuje nebo má jinou periodu.	Zapněte volbu a sjednoťte periody.
Vlastní trend neobsahuje finální periodický výsledek	Perioda trendu neodpovídá periodě analýzy.	Nastavte shodnou periodu.
Klouzavý průměr je po startu	Není naplněno celé okno.	Vyčkejte 4, 8 nebo 9 sekundových vzorků.

nevalidní		
Sum nebo On Run je nevalidní	Chybí více než 10 % vzorků nebo došlo k velkému časovému skoku.	Zkontrolujte aktualizace, validitu a systémový čas.
Výsledek je uložen u „špatného“ času	Je nevhodně nastavena volba posunu času trendu.	Zkontrolujte Ukládej do trendu o periodu zpět.
Minutes On Run se liší mezi průběžnou hodnotou a trendem	Průběžný a závěrečný algoritmus používají rozdílnou toleranci aktivních sekund.	Ověřte požadované chování testem konkrétní verze.

10.8.1 Analytické funkce

Společné chování analytických funkcí

Vzorkování

Analytické funkce jsou aktualizovány v přibližně sekundových krocích. Z toho vyplývá:

- při zápisu rychlejší než jednou za sekundu se do analýzy použije poslední hodnota dostupná v okamžiku vzorkování
- pokud zapsaná hodnota zůstane beze změny, je v každém sekundovém kroku znovu použita jako další vzorek
- funkce "Sum", "Seconds On Run" a "Minutes On Run" proto pracují s časovou řadou sekundových vzorků, nikoli pouze s počtem změn hodnoty

Zarovnání period

Periodické funkce používají intervaly zarovnané podle systémového času. Perioda nezačíná okamžikem spuštění proměnné.

Příklad pro periodu 15 minut:

- 10:00:00–10:14:59
- 10:15:00–10:29:59
- 10:30:00–10:44:59

Na hranici periody se uzavřený výsledek přepočítá, případně zapíše do trendu, a interní akumulátor se podle typu funkce resetuje.

Průběžná a uzavřená hodnota

U periodických funkcí existují dvě různé hodnoty:

- průběžná hodnota — aktuální výsledek od začátku právě běžící periody
- uzavřená hodnota — finální výsledek celé dokončené periody

Průběžná hodnota se zapisuje do hlavní hodnoty Calculated proměnné a/nebo do cílové proměnné. Uzavřená hodnota se na hranici periody zapisuje do historických trendů.

Po uzavření periody začne průběžná hodnota reprezentovat novou periodu. Pro reportovací použití je proto rozhodující historický vzorek, nikoli okamžitá hodnota proměnné na hranici periody.

Nulová perioda

Je-li perioda nastavena na 0, neprobíhá standardní uzavírání period. U agregačních funkcí se interní výsledek průběžně hromadí od startu nebo posledního resetu a nevzniká běžný finální periodický vzorek. Pro periodické analýzy se proto doporučuje vždy nastavit nenulovou periodu.

Parametry sekce Analýza průběhu

Vlastnost

Analytická funkce

Perioda nebo

Chování

Volí algoritmus. Hodnota "None" analytické zpracování vypíná.

U agregačních funkcí určuje délku uzavírané periody. U filtrů hran určuje dobu potvrzení změny. U

interval vyhodnocování	pevných klouzavých oken nemění počet vzorků, ale používá se pro periodický zápis do trendu.
Ignoruj nevalidní hodnotu zdroje po dobu	Určuje tolerovanou délku souvislého výpadku validity. Tolerance ovlivňuje validitu výsledku; neznamená automatické vynechání číselné hodnoty vzorku z výpočtu.
Ukládej do trendu o periodu zpět	Posune čas uloženého periodického vzorku z konce periody na její začátek.
Výsledek ukládej do proměnné	Volitelná cílová proměnná pro průběžný analytický výsledek. Cíl musí umožňovat zápis a musí být kompatibilní s typem výsledku.
Ukládej i trend propojené proměnné	Povolí přímý zápis uzavřených periodických výsledků do trendu cílové proměnné. Trend cíle musí existovat a jeho perioda musí přesně odpovídat periodě analýzy.
Použij uloženou hodnotu	Při startu nastaví interní aktuální výsledek z uložené hlavní nebo cílové hodnoty. Neobnovuje frontu vzorků, počítadla, časovače ani rozpracovanou periodu.

Podrobný popis analytických funkcí

None - Vypnuto

Analytická funkce je vypnuta.

- Je-li zadán zdroj, hlavní hodnota Calculated proměnné přebírá jeho výsledek.
- Není-li zdroj zadán, proměnná uchovává hodnotu zapsanou zvenčí.
- Nastavení cílové proměnné v sekci analýzy se neuplatní.

Copy - Kopírovat

Funkce kopíruje poslední vstupní vzorek bez agregace.

Výpočet:

- výsledek = aktuální vstup

Chování:

- výsledek se aktualizuje v sekundových krocích
- funkce nemá vlastní akumulátor
- perioda se používá především k určení okamžiků periodického zápisu do historie
- na hranici periody se funkce neresetuje

Použití:

- oddělení vstupní proměnné od cílové proměnné
- pravidelný periodický snímek hodnoty do trendu
- předání hodnoty a validity do jiného zapisovatelného kanálu

Min - Minimum

Funkce počítá nejnížší hodnotu v aktuální periodě.

Průběžný výpočet:

- výsledek = minimum všech dosavadních sekundových vzorků v periodě

Na hranici periody:

1. výsledek se znovu spočítá ze vzorků náležejících do uzavřené periody
2. finální minimum se zapíše do trendu
3. interní minimum se připraví pro novou periodu

Poznámky:

- nevalidní vzorek není automaticky vyřazen z číselného výpočtu; nastavení tolerance určuje především validitu výsledku
- historický trend je spolehlivým místem pro finální minimum uzavřené periody
- aktuální hodnota po hranici periody již představuje nový interval

Max - Maximum

Funkce je obdobou "Min", ale vybírá nejvyšší hodnotu.

Průběžný výpočet:

výsledek = maximum všech dosavadních sekundových vzorků v periodě

Na hranici periody se finální maximum запиše do trendu a interní stav se připraví pro novou periodu.

Avg - Aritmetický průměr

Funkce počítá aritmetický průměr sekundových vzorků v aktuální periodě.

Průběžný výpočet:

- výsledek = součet dosavadních vzorků / počet dosavadních vzorků

Na hranici periody:

- průměr se znovu vypočítá ze vzorků uzavřené periody
- finální hodnota se запиše do trendu
- součet a počet vzorků se vynulují

Funkce nepočítá časově vážený průměr z okamžiků změn. Předpokládá přibližně sekundové vzorkování.

Filter Rise - Filtr náběžné hrany

Funkce filtruje krátké přechody z nuly na nenulovou hodnotu.

- přechod na nenulovou hodnotu se přijme až tehdy, když nenulový stav trvá alespoň nastavený interval
- návrat na nulu se přijme okamžitě
- přijatá nenulová hodnota si zachovává svou číselnou velikost; není automaticky převedena na 1

Příklad: interval 4 s

vzestup: 0 1 1 0 0 0 → výstup zůstane po celou dobu v 0
 vzestup: 0 1 1 1 1 1 → po 4 s přejde výstup na 1
 pokles: 1 1 1 0 0 0 → výstup přejde na 0 ihned ve 3 s

Parametr je potvrzovací interval, nikoli agregační perioda. Funkce neuzavírá a neresetuje periodický akumulátor. Funkce je vhodná pro potlačení krátkých nenulových zámků provozního signálu.

Filter Fall - Filtr sestupné hrany

Funkce filtruje krátké přechody z nenulové hodnoty na nulu, je to opak filtru náběžné hrany.

- přechod na nenulovou hodnotu se přijme okamžitě
- přechod na nulu se přijme až po trvání nulového stavu po nastavený interval

Je vhodná například pro potlačení krátkých výpadků provozního signálu.

Filter Both - Filtr náběžné i sestupné hrany

Funkce potvrzuje symetricky oba směry změny. Filtruje krátké změny z 0 do nenula i zpět. Je to součet obou předchozích filtrů.

- náběh musí trvat po celý nastavený interval
- pokles musí trvat po celý nastavený interval
- krátký impulz ani krátký výpadek o délce kratší, než nastavený interval výstup nezmění

Funkce pracuje s podmínkou nula/nenula. Při potvrzeném náběhu předá skutečnou nenulovou vstupní hodnotu.

Příklad: interval 4 s

vzestup: 0 1 1 0 0 0 → výstup zůstane po celou

dobu v 0

pokles: 1 1 0 0 1 1 → výstup zůstane po celou dobu v 1

vzestup: 0 1 1 1 1 1 → výstup po 4 s přejde na hodnotu 1

pokles: 1 0 0 0 0 0 → výstup po 4 s přejde na hodnotu 0

Moving Avg 4 - Klouzavý průměr 4 vzorků

Klouzavý aritmetický průměr posledních 4 sekundových vzorků.

- výsledek = $(x[n] + x[n-1] + x[n-2] + x[n-3]) / 4$

Chování po startu:

- výpočet používá dostupné vzorky
- výsledek je označen jako nevalidní, dokud nejsou k dispozici všechny 4 vzorky
- po naplnění okna se při každém novém vzorku nejstarší hodnota zahodí

Výsledek je validní až po naplnění všech 4 pozic. Okno má vždy 4 vzorky. Perioda určuje zejména časový rastr pro zápis výsledku do trendu.

Moving Avg 8 - Klouzavý průměr 8 vzorků

Stejné chování jako "Moving Avg 4", ale okno má 8 sekundových vzorků.

- výsledek = průměr posledních 8 vzorků

Výsledek je validní až po naplnění všech 8 pozic. Okno má vždy 8 vzorků. Perioda určuje zejména časový rastr pro zápis výsledku do trendu.

Alfa Poly Avg - Zatlumení váženým polynomem z 9 vzorků

Pevný devítibodový vážený filtr. Nejnovější vzorky mají nejvyšší kladnou váhu a nejstarší vzorky mají zápornou korekční váhu.

Při označení "x[8]" jako nejnovějšího a "x[0]" jako nejstaršího vzorku je výpočet:

$$(60 * x[8] + 55 * x[7] + 40 * x[6] + 32 * x[5] + 28 * x[4] + 14 * x[3] + 5 * x[2] - 10 * x[1] - 21 * x[0]) / 203$$

Vlastnosti:

- používá přesně 9 sekundových vzorků
- zdůrazňuje nejnovější vývoj
- nejde o běžný aritmetický průměr
- výsledek je nevalidní, dokud není naplněno všech 9 vzorků
- nastavená perioda nemění délku filtru; používá se pro periodický zápis do trendu

Příklady vstupního průběhu a chování výstupu:

- Konstantní hodnota Po naplnění okna ji reprodukuje přesně, protože součet vah je 1.
- Lineární růst Zachová prakticky stejný sklon, ale výstup je přibližně o 1 vzorek pozadu. Při růstu o 1 jednotku za sekundu bude asi o 1,01 jednotky nižší než aktuální vstup.
- Lineární pokles Opět přibližně 1 vzorek zpoždění – výstup bude asi o 1,01 jednotky vyšší než aktuální vstup.
- Skok 0 → 100 % Přibližně: 30 %, 57 %, 76 %, 92 %, 106 %, 113 %, 115 %, 110 %, 100 %. Filtr tedy může krátkodobě přestřelit.
- Skok 100 → 0 % Symetricky může klesnout až přibližně na -15 %, než se ustálí na nule.
- Jednovzorková špička Špičku omezí maximálně asi na 30 % její velikosti, ale rozloží ji do

dalších vzorků a na konci vytvoří záporný dozvuk až asi -10 %.

- Rychlé střídání hodnot Základní typu +A, -A, +A... potlačí přibližně na 10 % původní amplitudy.

Zpoždění a předstih:

- Nejde o skutečnou predikci. Pro plynulý lineární signál má filtr zpoždění přibližně jeden vzorek, tedy při pravidelném sekundovém vyhodnocování asi jednu sekundu. Je však výrazně rychlejší než obyčejný klouzavý průměr přes podobně dlouhé okno.
- Dojem „předsihu“ vzniká při změně sklonu nebo skoku: záporné váhy nejstarších vzorků způsobí, že výstup pokračuje chvíli za novou hodnotu. Výsledkem je menší běžné zpoždění, ale také překmit a podkmit.
- **Prakticky: Alfa Poly Avg je vhodný pro vyhlazení šumu a krátkých špiček při zachování rychlé reakce. Není vhodný tam, kde výstup nesmí překročit fyzikální meze, například 0–100 %, bez následného omezení hodnoty.**
- Okno je vždy devítivzorkové; nastavená Perioda analytické funkce nemění délku filtru, ale ovlivňuje periodické ukládání výsledků do trendu. Při delší mezeře ve zpracování se pro tuto funkci chybějící sekundové vzorky automaticky nedoplňují.

Sum - Součet vzorků v periodě

Funkce sčítá sekundové vstupní vzorky v aktuální periodě.

- výsledek = $x[1] + x[2] + \dots + x[n]$

Důležité:

- nejde o automatický převod fyzikálních jednotek ani o normalizovanou integraci
- součet výkonu vzorkovaného po sekundách je číselně součtem hodnot výkonu za jednotlivé sekundy
- lze použít pro integraci v periodě za předpokladu následného přepočtu (změny jednotek)
- například pro převod na energii je nutné použít odpovídající měřítko v navazujícím zpracování
 - při 15 minutové periodě např. $E(kWh) = P(kW)/4$

Na hranici periody:

- finální součet se zapíše do trendu
- průběžný součet se vynuluje

Výpadky vzorkování:

- při kratší časové mezeře se mohou chybějící sekundové kroky doplnit lineární interpolací mezi poslední a aktuální hodnotou
- pro validní periodický výsledek je požadováno alespoň 90 % očekávaných vzorků,
- časový skok větší než přibližně 2 minuty způsobí tvrdý reset analytického stavu a nevalidní výsledek.

Seconds On Run - Sekundový čas provozu

Funkce počítá počet sekund v periodě, ve kterých byl vstup nenulový.

Pro každý sekundový vzorek:

- je-li vstup != 0, přičti 1

Výsledek:

- počet aktivních sekund od začátku aktuální periody

Na hranici periody:

- počet se přepočítá ze vzorků uzavřené periody
- zapíše se do trendu
- průběžné počítadlo se vynuluje

Stejně jako "Sum" používá doplňování kratších časových mezer a požadavek alespoň 90 % vzorků. Při interpolaci se každá nenulová mezihodnota považuje za stav „v chodu“.

Minutes On Run - Minutový čas provozu

Funkce převádí sekundové provozní vzorky na celé započtené minuty.

Pro běžné periody delší než 60 sekund:

- vzorky se vyhodnocují po blocích 60 sekund
- v průběžném výpočtu se minuta započte, pokud je aktivních všech 60 sekund nebo alespoň 55 sekund
- výsledek udává počet započtených minut v aktuální periodě

Implementační rozdíl při uzavření periody:

- při závěrečném přepočtu uzavřené periody zdrojová implementace započítává pouze plně aktivní 60 sekundové bloky
- to je přísnější než průběžné pravidlo 55 z 60 sekund
- u aplikací, kde je tato tolerance rozhodující, je vhodné chování ověřit na konkrétní verzi systému

Krátká perioda

- Je-li perioda nastavena na 60 sekund nebo méně, implementace používá namísto minut pětisekundové bloky a započte jen celý aktivní pětisekundový blok.
- Tento režim je vhodné považovat za speciální implementační chování; pro standardní počet minut používejte periodu delší než 60 sekund.

Funkce používá stejné doplňování časových mezer a kontrolu 90 % vzorků jako "Sum" a "Seconds On Run".

Předávání analytického výsledku

Rozhodovací tabulka

<i>Hodnota (výraz)</i>	<i>Cílová proměnná</i>	<i>Hlavní hodnota Calculated proměnné</i>	<i>Cílová proměnná</i>	<i>Historické trendy</i>
vyplněna	není	obsahuje průběžný analytický výsledek	—	vlastní trend může dostat uzavřený výsledek
vyplněna	je	obsahuje průběžný analytický výsledek	dostává průběžný výsledek a validitu	vlastní i cílový trend mohou dostat uzavřený výsledek
prázdná	je	zůstává vstupem zapisovaným zvenčí	dostává průběžný výsledek a validitu	vlastní i cílový trend mohou dostat uzavřený výsledek
prázdná	není	zůstává vstupem zapisovaným zvenčí	—	analytický výsledek se ukládá pouze do vlastního historického trendu; bez trendu není výsledek uživatelsky dostupný

Zápis do cílové proměnné

Je-li vyplněno pole **Výsledek ukládej do proměnné**, systém zapisuje do cíle:

- aktuální analytickou hodnotu
- odpovídající validitu

Cílová proměnná musí:

- existovat
- umožňovat zápis ("Output" nebo "InOut" podle konfigurace systému)
- přijmout datový typ výsledku

Zápis do aktuální hodnoty cíle není podmíněn existencí trendu. Trend je samostatná funkce.

Calculated proměnná bez výrazu

Není-li pole **Hodnota (výraz) vyplněno:**

- zápis zvenčí mění hlavní hodnotu Calculated proměnné
- tato hodnota je při dalším analytickém kroku použita jako vstupní vzorek

- analytický výsledek hlavní hodnotu nepřepíše
- reset nebo další interní výpočet tedy nezníčí hodnotu, kterou do proměnné zapisuje skript

Je-li v tomto režimu nastaven cíl, výsledek se zapisuje do cíle. Není-li cíl nastaven, výsledek je určen pouze pro historický trend.

U funkcí "Filter Rise", "Filter Fall" a "Filter Both" je nastavený čas potvrzovacím intervalem, nikoli uzavíranou periodou. Potřebujete-li jejich filtrovaný výsledek jako běžně dostupnou aktuální hodnotu, nastavte cílovou proměnnou. Režim bez cíle je určen hlavně pro funkce, které vytvářejí periodický vzorek do historie.

Ukládání do historických trendů

Vlastní trend Calculated proměnné

Calculated proměnná může mít vlastní trend. Pro přímé ukládání uzavřených výsledků analytické funkce musí perioda trendu odpovídat periodě analýzy.

Příklad:

- Analytická funkce: Avg
- Perioda analýzy: 15 min
- Perioda trendu: 15 min

Chování:

- Na konci každé čtvrt hodiny se do trendu uloží finální průměr uzavřené čtvrt hodiny.
- Pokud se periody liší, trend pracuje podle svého běžného vzorkování a nemusí obsahovat přesně finální hodnotu uzavřené analytické periody.
- Filtry hran periodu neuzavírají. Jejich parametr představuje dobu potvrzení změny, takže pro jednoznačné zpřístupnění filtrované aktuální hodnoty se doporučuje cílová proměnná.

Důležité upozornění!

Filtry hran periodu neuzavírají. Jejich parametr představuje dobu potvrzení změny, takže pro jednoznačné zpřístupnění filtrované aktuální hodnoty se doporučuje cílová proměnná.

Trend cílové proměnné

Přímý zápis do historie cílové proměnné proběhne pouze při splnění všech podmínek:

1. je nastavena cílová proměnná,
2. cílová proměnná má zapnutý trend,
3. je zapnuta volba ****Ukládej i trend propojené proměnné****,
4. perioda trendu cílové proměnné je přesně stejná jako perioda analýzy.

Důležité upozornění!

Nesplnění podmínek nebrání zápisu průběžné hodnoty do cílové proměnné. Zabrání pouze přímému zápisu uzavřeného periodického vzorku do její historie.

Čas vzorku

Bez volby **Ukládej do trendu o periodu zpět** je vzorek označen časem konce periody.

Příklad pro periodu 10:00–10:15:

- čas vzorku = 10:15

Se zapnutou volbou se čas posune o jednu periodu zpět:

- čas vzorku = 10:00

Číselná hodnota je v obou případech výsledkem stejné uzavřené periody. Mění se pouze časové označení.

Co se zapisuje do trendu podle typu funkce

Skupina funkcí	Hodnota uložená na hranici periody	Reset po zápisu
Min, Max, Avg	Přepočtený výsledek celé uzavřené periody	ano
Sum, Seconds On Run, Minutes On Run	Přepočtený součet nebo doba celé uzavřené periody	ano
Copy	Aktuální hodnota na hranici periody	ne
Moving Avg 4, Moving Avg 8, Alfa Poly Avg	Aktuální hodnota klouzavého filtru na hranici periody	ne
Filter Rise, Filter Fall, Filter Both	Parametr je potvrzovací interval, nikoli uzavíraná agregační perioda	ne

Validita a výpadky

Analytická funkce pracuje s hodnotou i příznakem validity. Volba **Ignoruj nevalidní hodnotu zdroje po dobu** určuje, jak dlouhý souvislý výpadek lze tolerovat, než bude analytický výsledek označen jako nevalidní.

Důležité omezení:

- tolerance neznamena, že se nevalidní číselný vzorek automaticky vynechá
- u periodických funkcí mohou jeho číselná data zůstat součástí výpočtu
- nastavení proto slouží především k řízení validity výsledku, nikoli k čištění dat

Funkce vyžadující pevné okno jsou po startu nevalidní, dokud není okno plné:

- Moving Avg 4 — 4 vzorky
- Moving Avg 8 — 8 vzorků
- Alfa Poly Avg — 9 vzorků

Funkce vyžadují pro validní periodický výsledek alespoň 90 % očekávaných sekundových vzorků:

- Sum
- Seconds On Run
- Minutes On Run

Při kratší mezeře mezi aktualizacemi mohou funkce "Sum", "Seconds On Run" a "Minutes On Run" doplnit chybějící kroky lineární interpolací.

Časový skok větší než přibližně 2 minuty:

- vyprázdní analytickou frontu
- resetuje interní stav
- vytvoří nevalidní výsledek

Doporučené konfigurace

Čtvrthodinový průměr měřené veličiny

Typ	Analog
Hodnota (výraz)	zdrojová měřená proměnná
Analytická funkce	Avg
Perioda nebo interval vyhodnocování	15 min
Vlastní trend	zapnutý
Perioda vlastního trendu	15 min

Výsledek v proměnné je průběžný průměr aktuální čtvrt hodiny. Trend obsahuje finální průměry uzavřených čtvrt hodin.

Analýza hodnot zapisovaných skriptem

Výsledek ukládej do proměnné: nastavena cílová proměnná

- skript zapisuje vstup do Calculated proměnné
- její hlavní hodnota zůstává posledním vstupem
- analytický výsledek je dostupný v cílové proměnné

Analýza zapisovaných hodnot pouze do historie

Hodnota (výraz)	prázdná
Cílová proměnná	prázdná

Perioda nebo interval vyhodnocování	volitelná
Vlastní trend	zapnutý
Perioda vlastního trendu	stejná jako perioda analýzy

Calculated proměnná slouží jako zapisovatelný vstup. Analytický výsledek nepřepisuje její aktuální hodnotu a není předáván do jiné proměnné. Finální výsledky se ukládají pouze do vlastního historického trendu.

Potlačení krátkých výpadků provozního signálu

Typ	Binary
Hodnota (výraz)	zdrojová měřená proměnná
Analytická funkce	Filter Fall
Perioda nebo interval vyhodnocování	5 s

Krátký nulový stav kratší než 5 sekund výstup nezmění. Delší výpadek je potvrzen jako nula.

Počet sekund provozu za hodinu

Typ	Counter nebo Analog
Hodnota (výraz)	zdrojová měřená proměnná
Analytická funkce	Seconds On Run
Perioda nebo interval vyhodnocování	1 h
Perioda trendu	1 h

Trend obsahuje počet aktivních sekund v každé uzavřené hodině.

Součet sekundových hodnot za den

Typ	Counter nebo Analog
Hodnota (výraz)	zdrojová měřená proměnná
Analytická funkce	Sum
Perioda nebo interval vyhodnocování	1 den
Perioda trendu	1 den

Před použitím výsledku ověřte fyzikální význam jednotky. Funkce počítá vzorky bez automatického přepočtu podle 3600 sekund za hodinu.

10.8.2 Šablony vypočítávaných proměnných

Šablona Calculated proměnných je soubor s příponou ".calc", který obsahuje předem připravenou skupinu nebo několik skupin Calculated proměnných. Umožňuje opakovaně vytvářet stejnou strukturu bez ručního zakládání jednotlivých proměnných, výrazů, alarmů, trendů a výchozích hodnot.

Soubor šablony obsahuje serializované bloky "DesignCopy", což je vlastně obsah schránky zkopírované skupiny, proměnné, nebo proměnných. Při použití šablony se z nich do projektu vloží běžné skupiny a proměnné (stejně jako vložení kopie skupiny odjinud). Vložená konfigurace je potom součástí projektu; pozdější změna souboru v adresáři "Templates" již dříve vložené objekty automaticky neupraví.

Další šablony lze zpřístupnit jednoduchým nakopírováním souboru do adresáře:

```
%Instalace ProCop%\Templates
```

Názvy souborů s příponou "*.calc" se pak automaticky objevují v nabídce při vkládání vypočítávaných skupin.

Podle verze aplikace může být nutné znovu otevřít nabídku šablon nebo aplikaci restartovat, aby se nově přidáný soubor načetl.

Šablona může být zcela samostatná, nebo může očekávat, že v cílovém modulu již existují konkrétní proměnné. Obvykle se používají na standardizované řešení funkcionalit nad proměnnou, nebo proměnnými, jako jsou nastavitelné hlídání mezi, čítače spotřeb za čas, zobrazení setříděných hodnot a podobně.

Šablony MinMax

Příložené šablony vytvářejí pomocnou skupinu pro sledování analogové hodnoty vůči dolní a horní mezi.

Obě varianty používají stejný základní princip:

1. Proměnná "Value" načítá sledovanou zdrojovou hodnotu.
2. "LoLimit" a "HiLimit" určují dolní a horní mez.
3. "LoAlarm" a "HiAlarm" vyhodnocují překročení mezí.
4. Alarmové zpoždění slouží jako časový filtr krátkých překročení.
5. "Result" převádí stav do jedné diskretní hodnoty vhodné pro zobrazení a trendování.

Vazba skupiny na zdrojovou proměnnou

Proměnná "Value" má výraz:

@.@@

Tento zápis odkazuje na proměnnou v aktuálním modulu, jejíž název odpovídá prefixu vytvořené skupiny.

Příklad:

Zdrojová proměnná: MODPFX.Pressure
 Prefix skupiny: Pressure
 Proměnná ve skupině: PressureValue
 Výraz: @.@@ (v PressureValue odkazuje na MODPFX.Pressure)

Důležité upozornění!

Z toho plyne důležitý postup: prefix skupiny musí odpovídat názvu sledované zdrojové proměnné.

Ostatní proměnné šablony se k prefixu připojí jako přípony, například:

MODPFX.PressureValue
 MODPFX.PressureLoLimit
 MODPFX.PressureHiLimit
 MODPFX.PressureResult

Popis proměnné "Value" je načten pomocí:

@.@@.Descr

Tím se převezme popis zdrojové proměnné. Jednotka se však v šabloně explicitně nepřebírá a podle potřeby je vhodné ji doplnit.

Před vložením nebo přejmenováním skupiny je nutné ověřit, že vytvořené názvy nekolidují s existujícími proměnnými.

Časový filtr alarmu

Výrazy "LoAlarm" a "HiAlarm" vyhodnocují překročení mezí okamžitě. Na těchto binárních proměnných je však nakonfigurován alarm se zpožděním.

Proměnná "Result" nepoužívá přímo hodnotu "LoAlarm" nebo "HiAlarm", ale jejich pole ".Status". Stav výsledku se proto řídí alarmovým stavem po aplikaci nastaveného zpoždění.

Praktický důsledek:

- krátké překročení meze může být viditelné v hodnotě "LoAlarm" nebo "HiAlarm"
- pokud skončí dříve, než uplyne zadané zpoždění, nemá se projevit jako ustálený alarmový stav
- "Result" reaguje až podle stavu alarmu, nikoli pouze podle okamžitého porovnání

Přesné potvrzování, kvitování a návrat alarmu se řídí obecnou konfigurací alarmového systému.

MinMax s nastavitelnými mezemi a filtrem

Tato varianta je určena pro případy, kdy je potřeba samostatně řídit dolní a horní alarm a zároveň celý dohled ovládat režimem.

Vytvořené proměnné

Proměnná	Typ	Význam
Value	Analog	Kopie sledované zdrojové hodnoty. Má trend s periodou 10 minut.
Mode	Discrete	Režim vyhodnocení. Výchozí hodnota je "1", tedy aktivní režim.
Disable	Binary	Uživatelský zákaz vyhodnocení.
LoLimit	Analog	Dolní mez. Bez uvedené inicializace, běžně tedy začíná hodnotou 0.
LoDelay	Counter	Samostatné zpoždění dolního alarmu. Výchozí hodnota 60 sekund.
LoAlarm	Binary	Okamžitá podmínka pro hodnotu pod dolní mezí; obsahuje zpožděný alarm.
HiLimit	Analog	Horní mez. Výchozí hodnota 100.
HiDelay	Counter	Samostatné zpoždění horního alarmu. Výchozí hodnota 60 sekund.
HiAlarm	Binary	Okamžitá podmínka pro hodnotu nad horní mezí; obsahuje zpožděný alarm.
Result	Discrete	Souhrnný stav. Má trend s periodou 10 minut.

Podmínky alarmů

Dolní alarm je povolen pouze tehdy, když:

```
Value < LoLimit
Mode = 1
Disable = false
```

Horní alarm je povolen pouze tehdy, když:

```
Value > HiLimit
Mode = 1
Disable = false
```

Důležité upozornění!

Dolní a horní strana mají vlastní zpoždění. To je vhodné například tehdy, když je krátkodobý pokles běžný, ale překročení horní meze má být hlášeno rychleji.

Význam hodnoty Result

Hodnota	Význam
0	Hodnota je v mezích nebo není aktivní žádný zpožděný alarm.
1	Vyhodnocení je zakázáno proměnnou "Disable".
2	Vyhodnocení je vypnuto režimem "Mode = 0".
3	Aktivní stav alarmu pod dolní mezí.
4	Aktivní stav alarmu nad horní mezí.

"Disable" má při sestavení výsledku nejvyšší prioritu, potom následuje vypnutí režimem, dolní alarm a horní alarm.

Omezení režimu Mode

Šablona je logicky připravena pro hodnoty:

- 0 = vypnuto
- 1 = aktivní

Jiné hodnoty nejsou ve výrazech úplně ošetřeny. Například při "Mode = 2" nejsou alarmy povoleny, ale "Result" zároveň nevyhodnotí stav „vypnuto režimem“, protože ten testuje pouze "Mode = 0". Pro tuto šablonu je proto vhodné používat pouze hodnoty 0 a 1.

Trendy a logování

"Value" a "Result" mají v šabloně nastaveno:

```
Větev: MinMax\Calculated\Tlak
Perioda: 10 m
```

Větev je připravena pro tlak a při použití pro jiné veličiny je vhodné ji změnit.

Nastavovací a stavové proměnné používají logger "Set Value". Tento styl musí být v cílovém projektu dostupný, jinak je nutné zvolit jiný logger.

MinMax zjednodušený s mezemi a filtrem

Zjednodušená varianta je vhodná tam, kde není potřeba provozní režim a pro dolní i horní alarm postačuje stejné zpoždění.

Vytvořené proměnné

Proměnná	Typ	Význam
Value	Analog	Kopie sledované zdrojové hodnoty, trendovaná po 10 minutách.
Disable	Binary	Uživatelský zákaz vyhodnocení.
LoLimit	Analog	Dolní mez, standardně 0.
Delay	Counter	Společné zpoždění obou alarmů, výchozí hodnota 60 sekund.
LoAlarm	Binary	Podmínka hodnoty pod dolní mezí a navázaný alarm.
HiLimit	Analog	Horní mez, výchozí hodnota 100.
HiAlarm	Binary	Podmínka hodnoty nad horní mezí a navázaný alarm.
Result	Discrete	Souhrnný stav, trendovaný po 10 minutách.

Podmínky alarmů

Dolní alarm:

- Value < LoLimit
- Disable = false

Horní alarm:

- Value > HiLimit
- Disable = false

Důležité upozornění!

Oba alarmy používají společnou proměnnou "Delay".

Význam hodnoty Result

Hodnota	Význam
0	Hodnota je v mezích nebo není aktivní žádný zpožděný alarm.
1	Vyhodnocení je uživatelsky vypnuto.
2	Aktivní stav alarmu pod dolní mezí.
3	Aktivní stav alarmu nad horní mezí.

Rozdíl proti plné variantě

Vlastnost	Plná varianta	Zjednodušená varianta
Provozní režim "Mode"	Ano	Ne
Samostatné zpoždění dolní a horní meze	Ano	Ne, používá společné "Delay"
Počet stavů "Result"	5	4
Vhodné použití	Složitější provozní logika	Běžný dohled min/max

ELGAS – Přepočítací faktor V2

Šablona obsahuje jednu skupinu a dvě analogové proměnné pro přepočet objemu plynu:

- "ConversionFactor2" je nastavitelný přepočítací faktor s výchozí hodnotou "4,0479", horním limitem 100 a ukládáním poslední hodnoty do inicializace
- "CorrectedVolume2" vypočítává přepočítaný objem jako součin "UncorrectedVolume2" a "ConversionFactor2"

Obě proměnné mají trend s periodou 15 minut. Šablona ukazuje jednoduchý vzor „nastavitelný parametr + vypočtená výsledná hodnota“.

Zároveň očekává, že v modulu existuje vstupní proměnná:

MODPFX.UncorrectedVolume2

Proměnná: CorrectedVolume2
 Hodnota (výraz): @.UncorrectedVolume2 *
 @.ConversionFactor2

Jedná se tedy o šablonu nastavitelného přepočtu nekorigovaného objemu plynu s nastavitelným koeficientem.

FFU - Ovládání a hlášení SMS alarmů od vzduchotechnických jednotek

Šablona FFU je příkladem komplexnějšího balíčku, který nevytváří pouze jednu vypočtenou hodnotu.

Obsahuje dva samostatné bloky "DesignCopy" a při vložení založí dvě skupiny:

- Sets
- Actual

Šablona FFU může sloužit jako jednoduchá řídicí a dohledová logika pro jednotku, u které se nastavuje požadovaný výkon nebo provozní hodnota, kontroluje se její skutečné nastavení a při rozdílu se vyvolá požadavek na aktualizaci. Zároveň sleduje poruchové stavy a připravuje příznaky pro individuální nebo hromadné SMS hlášení, takže propojuje základní ovládání zařízení s kontrolou správného nastavení a signalizací chyb.

Šablona FFU vytváří dvě skupiny Calculated proměnných: Sets pro uživatelské nastavení a stavové příznaky a Actual pro odvozené provozní hodnoty. Podle režimu Mode nastavuje požadovaný výkon SetValue buď na hodnotu OnValue, nebo na nulu, a pomocí NeedUpdate signalizuje nutnost zapsat nový požadavek do jednotky, pokud není aktivní chyba a rozdíl proti skutečně nastavené hodnotě přesáhne 0,5 %. Současně vyhodnocuje aktivní poruchu při povoleném SMS hlášení a proměnnou UnhandledErr nastaví pouze tehdy, když porucha dosud nebyla nahlášena samostatnou ani hromadnou SMS.

Skupina "Sets" obsahuje nastavované hodnoty a příznaky obsluhované další logikou. Skupina "Actual" z nich a z provozních vstupů modulu vytváří odvozené stavy.

Při prefixu modulu například "FFU01" vzniknou názvy:

FFU01.SetsMode
 FFU01.SetsOnValue
 FFU01.SetsEnableSMS
 FFU01.SetsErrSMS
 FFU01.SetsBulkSMS

FFU01.ActualSetValue
 FFU01.ActualNeedUpdate
 FFU01.ActualActiveErr
 FFU01.ActualUnhandledErr

Šablona současně očekává, že v cílovém modulu již existují provozní proměnné:

@.ModuleError
 @.Error
 @.SetValue

Je také závislá na alarmovém stylu:

FFU_SMS_Alarm

Skupina Sets

Proměnná	Typ	Výchozí hodnota	Význam
Mode	Binary	1	Provozní režim FFU. Ve výpočtu žádané hodnoty rozhoduje mezi zapnutým

OnValue	Analog	30 %	výkonem a nulou.
EnableSMS	Binary	1	Žádaný výkon používaný při zapnutém režimu. Horní limit je 100 %.
ErrSMS	Binary	bez výrazu	Povoluje zahrnutí poruchy do SMS logiky.
			Příznak nebo spouštěcí hodnota individuálního SMS hlášení. Má navázaný alarm se stylem "FFU_SMS_Alarm".
BulkSMS	Binary	bez výrazu	Příznak, že porucha byla zpracována jako součást hromadného hlášení.

U proměnných "Mode", "OnValue" a "EnableSMS" je zapnuto "SaveToInit". Změněné nastavení je tedy určeno k zachování jako nové inicializační hodnoty.

"ErrSMS" a "BulkSMS" nemají výraz. Šablona sama neurčuje, kdo do nich zapisuje ani kdy se mají vynulovat. Zápis a reset musí zajistit navazující skript, technologická logika nebo obsluha.

Alarm na ErrSMS

Proměnná "ErrSMS" má nakonfigurován alarm:

Podmínka: >

Styl: FFU_SMS_Alarm

Odkazy na proměnnou prahu, zpoždění a povolení jsou v souboru prázdné. Šablona tedy spoléhá na výchozí chování alarmu a na existenci stylu "FFU_SMS_Alarm" v cílovém projektu.

Skupina Actual

Všechny čtyři proměnné ve skupině "Actual" mají tok dat "Input". Jsou určeny jako vypočtené výsledky pro čtení; vlastní hodnotu vytvářejí z uvedených výrazů.

ActualSetValue – výsledná žádaná hodnota:

```
Select(@.SetsMode, @.SetsOnValue, 0.0)
```

Význam:

- pokud SetsMode = true: ActualSetValue = SetsOnValue
- jinak: ActualSetValue = 0.0

Příklad:

SetsMode	SetsOnValue	ActualSetValue
1	30 %	30 %
1	65 %	65 %
0	65 %	0 %

Proměnná tak převádí uživatelské nastavení režimu a výkonu na jednu hodnotu, kterou lze použít jako požadavek pro FFU.

ActualNeedUpdate – požadavek na zápis do FFU

- (@.ModuleError=0)
- AND (@.Error=0)
- AND (abs(@.SetValue - @.@@SetValue)>0.5)

Relativní odkaz:

@.@@SetValue

se uvnitř skupiny "Actual" rozvine na její sesterskou proměnnou:

@.ActualSetValue

Výraz porovnává:

- "@.SetValue" – skutečně nastavenou nebo z FFU načtenou žádanou hodnotu,
- "@.ActualSetValue" – požadovanou hodnotu vypočtenou šablonou.

"ActualNeedUpdate" je "true" pouze tehdy, když současně platí:

1. modul nemá chybu ("ModuleError" = 0),
2. FFU nemá chybu ("Error" = 0),
3. rozdíl mezi aktuální a požadovanou hodnotou je větší než "0,5".

Příklady při požadavku "ActualSetValue = 30 %":

<i>ModuleError</i>	<i>Error</i>	<i>SetValue</i>	<i>Rozdíl</i>	<i>ActualNeedUpdate</i>
0	0	29,8 %	0,2	false
0	0	29,0 %	1,0	true
1	0	20,0 %	10,0	false
0	1	20,0 %	10,0	false

Tolerance "0,5" zabraňuje opakovanému nastavování při malých odchylkách, šumu nebo rozdílu způsobeném zaokrouhlením. Současně se požadavek blokuje při chybě modulu nebo jednotky.

Šablona samotná hodnotu do FFU nezapisuje. Pouze vytváří příznak "ActualNeedUpdate"; vlastní zápis musí provést navazující logika.

ActualActiveErr – porucha relevantní pro SMS

$((@.ModuleError > 0) \text{ OR } (@.Error > 0)) \text{ AND } @.SetsEnableSMS$

Výsledek je aktivní, když:

- je přítomna chyba modulu nebo chyba FFU
- a současně je povoleno SMS hlášení

Důležitý důsledek: "ActualActiveErr" není obecný příznak všech technických poruch. Při "SetsEnableSMS = false" bude nulový i tehdy, když "ModuleError" nebo "Error" signalizují chybu. Jde tedy o stav **poruchy určené ke zpracování SMS logikou**.

<i>ModuleError</i>	<i>Error</i>	<i>EnableSMS</i>	<i>ActualActiveErr</i>
0	0	1	false
1	0	1	true
0	2	1	true
1	0	0	false

ActualUnhandledErr – dosud nezpracovaná porucha

$@.@@ActiveErr \text{ AND } \text{not} (@.SetsErrSMS) \text{ AND } \text{not} (@.SetsBulkSMS)$

Odkaz:

$@.@@ActiveErr$

se ve skupině "Actual" rozvine na:

$@.ActualActiveErr$

Výsledek je "true", pokud:

1. je aktivní porucha určená pro SMS
2. není nastaven příznak individuálního hlášení "SetsErrSMS"
3. není nastaven příznak hromadného hlášení "SetsBulkSMS"

Příklad:

<i>ActualActiveErr</i>	<i>SetsErrSMS</i>	<i>SetsBulkSMS</i>	<i>ActualUnhandledErr</i>
0	0	0	false
1	0	0	true
1	1	0	false
1	0	1	false
1	1	1	false

Předpokládaný tok zpracování poruchy

Z názvů a vazeb v šabloně vyplývá tento zamýšlený postup:

1. "ModuleError" nebo "Error" signalizuje poruchu.
2. Při povoleném "SetsEnableSMS" se aktivuje "ActualActiveErr".
3. Dokud nejsou nastaveny "SetsErrSMS" ani "SetsBulkSMS", je aktivní "ActualUnhandledErr".
4. Navazující logika zvolí způsob hlášení:
 - a. nastaví "SetsErrSMS" pro individuální SMS,
 - b. nebo nastaví "SetsBulkSMS" pro hromadné hlášení.
5. Nastavením jednoho z těchto příznaků se "ActualUnhandledErr" vynuluje.

Tento sled je odvozen z výrazů a názvů proměnných. Samotný soubor FFU neobsahuje skript, který by příznaky nastavoval nebo resetoval. Bez doplnění této logiky mohou "ErrSMS" a "BulkSMS" zůstat nastavené a další porucha by pak nebyla vyhodnocena jako nepracovaná.

Šablona ukazuje několik důležitých možností:

- jeden soubor může vytvořit více skupin
- skupiny se mohou navzájem odkazovat
- šablona může kombinovat nastavení, výpočty a alarmy
- šablona může mít závislosti na proměnných, které sama nevytváří

Při přenosu této šablony do jiného projektu je nutné ověřit existenci použitých vstupů a alarmového stylu "FFU_SMS_Alarm".

Tvorba vlastní šablony

Doporučený postup v editoru

Nejbezpečnější je vytvořit šablonu z již odzkoušené konfigurace:

1. V testovacím modulu vytvořte jednu nebo více skupin Calculated proměnných.
2. Nastavte názvy, prefixy, typy, výchozí hodnoty, alarmy, trendy a loggery.
3. Absolutní odkazy nahraďte relativními odkazy tam, kde má být šablona přenositelná.
4. Ověřte kompilaci všech Calculated proměnných.
5. Spusťte modul a prakticky vyzkoušejte všechny stavy.
6. Zkopírujte skupinu do schránky uložte do souboru ".calc".
7. Soubor pojmenujte jednoznačně a nakopírujte do adresáře "Templates".
8. Šablonu vložte do prázdného testovacího modulu a ověřte, že neobsahuje skryté závislosti na původním projektu.

Výsledkem má být XML soubor stejné struktury jako dodané ".calc" soubory.

Návrh přenositelné šablony

Při návrhu je vhodné rozdělit proměnné do tří skupin podle účelu:

- **vstupy a odkazy** – hodnoty převzaté z cílového modulu
- **nastavení** – meze, režimy, povolení, zpoždění a koeficienty
- **výsledky** – vypočtené hodnoty, stavy, alarmy a trendy

Doporučení:

- používejte obecné názvy kanálů, například "Value", "Limit", "Delay", "Enable", "Result"
- význam konkrétního zařízení přeneste spíše do názvu nebo prefixu skupiny
- nastavte bezpečné výchozí hodnoty
- u diskrétních hodnot doplňte textový formát
- u nastavení rozhodněte, zda se mají ukládat jako poslední hodnota a případně do inicializace
- nevkládejte pevnou trendovou větev specifickou pro jeden projekt, pokud má být šablona obecná
- zdokumentujte všechny externí proměnné a požadované alarmové či loggerové styly

Ruční vytvoření kopírováním souboru

Jednoduchou šablonu lze vytvořit také zkopírováním existujícího ".calc" souboru a jeho úpravou v textovém editoru. Tento postup je vhodný pouze pro uživatele, kteří znají strukturu souboru.

Základní struktura je:

```
<Root>
  <DesignCopy>
    <CreateParam>CalculatedGroup</CreateParam>
    <IOGroup>
      ...
    </IOGroup>
  </DesignCopy>
</Root>
```

Každá Calculated proměnná obsahuje:

```
<CreateParam>CalculatedChannel</CreateParam>
```

Jeden soubor může obsahovat více bloků "DesignCopy", jak ukazuje šablona FFU.

Při ruční editaci:

- zachovejte kódování UTF-8 a platnou XML strukturu
- speciální znaky ve výrazech zapisujte jako XML entity, například "<" jako "<" a ">" jako ">"
- identifikátory "IdInfo" a "Revision" je možné odstranit
- po každé změně soubor ověřte vložení do testovacího projektu

10.9 Relativní odkazy na proměnné

Relativní odkazy umožňují zapisovat názvy proměnných bez pevného uvedení prefixu modulu a skupiny. Konfiguraci lze díky tomu snáze kopírovat mezi moduly nebo skupinami.

Při vytvoření proměnné si systém uloží:

- prefix modulu, ve kterém se proměnná nachází
- prefix její aktuální skupiny

Tyto prefixy se používají při kompilaci výrazu i při zpracování cílové proměnné analytické funkce.

@ – prefix aktuálního modulu

Jeden znak "@" zastupuje prefix modulu, ve kterém se proměnná nachází.

Příklad:

```
Prefix modulu:  QTRM1ROK4
Zápis:         @.InputPower
Výsledný název: QTRM1ROK4.InputPower
```

Tečka za "@" není součástí zástupného znaku. Je to běžný oddělovač modulu od další části názvu.

Použití je vhodné pro odkaz na proměnnou ve stejném modulu, ale mimo aktuální skupinu:

```
@.CommonFrequency
@.ControlRequiredPower
```

Pokud se konfigurace zkopíruje do jiného modulu, "@" začne automaticky označovat prefix nového modulu.

@@ – prefix aktuální skupiny

Dvojice znaků "@@" zastupuje prefix skupiny, ve které se proměnná nachází.

V úplném odkazu se obvykle kombinuje s prefixem modulu:

@.@@ServiceNext

Příklad rozvinutí:

Prefix modulu: QTRM1ROK4

Prefix skupiny: PlanActualOn

Název kanálu: ServiceNext

Zápis: @.@@ServiceNext

Výsledný název: QTRM1ROK4.PlanActualOnServiceNext

Tento zápis je vhodný zejména pro odkazy na „sesterské“ proměnné ve stejné skupině:

@.@@ServiceNext

@.@@ServiceActual

@.@@ServiceValid

Po zkopírování celé skupiny se odkazy automaticky přesměrují na proměnné v nové skupině.

Relativní a absolutní odkazy

QTRM1ROK4.PlanActualOnServiceNext"	Absolutní název; vždy odkazuje na konkrétní proměnnou.
@.PlanActualOnServiceNext"	Proměnná v aktuálním modulu.
@.@@ServiceNext"	Proměnná v aktuálním modulu a aktuální skupině.

Doporučení

Pro proměnné ve stejné skupině používejte zápis:

@.@@NázevProměnné

Absolutní název použijte tehdy, když má odkaz vždy směřovat na jeden konkrétní modul bez ohledu na to, kam bude proměnná přesunuta nebo zkopírována.

Dialog pro vkládání proměnné automaticky převádí relativní jméno na absolutní název proměnné a zpět.

Po přesunu proměnné do jiné skupiny nebo modulu je vhodné výraz znovu zkontrolovat tlačítkem **Kompiluj!**, protože relativní odkazy se vyhodnotí vzhledem k novému umístění.

Index

- ~ -

~` 21

- A -

Adresa serveru 27
Aktivní 29
Aktualizace hodnot 27
Alarmní styly 67
ANSI 8
Automatická 28

- B -

Baud Rate 12
bigint 31
bit 31
Buňka 25

- C -

Consumption 30
ConsumptionValid 30

- D -

databáze 25
Date 30
DateOrNow 30
datetime 30, 31
DateTimeOrNow 30
Datové typy 31
DE-211 7
DE-311 7
Definice exportních tabulek 28
Definice struktury tabulky 29
Definice tabulek 28
délka rámce 12
Dispečerské PC 8

- E -

EEPROM 13
Ethernet / RS232 7
Ethernet to serial 11
Exit 13

- F -

Firewall 15
float 31

Force transmit 11

- G -

Gateway 9

- H -

heslo 9
Hlavní nabídka 9
Hyperterminál 8
char(64) 31

- I -

Index 25
Instance 25
int 31
IP adresa 8

- K -

komunikační chyby 15
komunikační rychlost 12
Konfigurace IP adresy NPort 9
Konzola správy ProSQL 27

- L -

Local listen Port 11
Logické adresy 13

- M -

maska sítě 8
MBus 11

- N -

Nastavení sériového portu 12
Nastavení UDP Server/Client režimu 8
nastavení Windows Firewall 15
nastavitelný čas čekání 7
nastavitelný počet pokusů 7
Název sloupce 29
Názvy sloupců v definici řádků tabulky 31
Netmask 9
none 31
Normal 28
Note 30
NPort 7
NPortWay 13

- O -

obnovení databáze 48

Odkazy mezi sloupci 31
 Odkazy mezi sloupci při definici řádků 31
 odstranění databáze 48
 OnCommand 61
 OP_mode 11
 OverallValid 30
 Ovládací panely 15

- P -

Parametrech spojení 13
 Parametry modulu PX 78, 86
 Parametry připojení k datovému serveru 27
 Parametry připojení k SQL databázi 27
 Parametry spuštění ProSQL 27
 parita 12
 Password 9
 PComm Lite Terminal emulator 8
 ping 15
 Plánování úlohy 28
 Počet opakování 13
 počet stop bitů 12
 Popis exportu měřičů spotřeb 33
 Požadavky před realizací 25
 Prefix 30
 Primární index 25, 29
 Primární klíče 27
 Problémy s virtuálními porty 7
 Projekt ProSQL 27
 ProSQL 25
 Předvolba 29
 Předvolené hodnoty v definici řádků 31
 Přepínače na převodníku 8
 Příklad exportu měřičů spotřeb 33
 PX vlastnosti 78, 86

- R -

real 31
 reindex 54
 reindexace 54
 Report 28
 Report Tabulka 31
 restore 48
 restore databáze 48
 rozsáhlé sítě 7
 RS422 7
 RS485 7
 rychlost komunikace 13
 Řádek 25
 Řešení problémů s komunikací 15
 Řetězec připojení 27
 řízení toku 12

- S -

Send Command 61
 Serial to Ethernet 11
 Serialport 12
 serverConfig 9
 SetValue 61
 shrink 54
 Síť 13
 Sloupec 25, 29
 Složený index 25
 smallint 31
 spolehlivější komunikace 7
 Spuštění a kontrola výsledku 33
 SQL 25
 sql nástroje 55
 SQL server 25
 SQL server (HW) 25
 SQL server (SW) 25
 sql tools 55
 SQL Typ 29
 Static IP 9
 Struktura dat 25
 Struktura databáze 25
 Struktura tabulky 25
 SW1 8
 SW2 8
 SW3 8

- T -

Tabulka 25
 TaskTime 30
 telnet 8
 text 31
 Time 30
 tinyint 31
 Trend 30
 TrendBeginTime 30
 TrendEndTime 30
 TrendValid 30
 Typ hodnoty 29
 Typy hodnot 30

- U -

UDP port 8, 11, 13
 UDP Server/Client 11
 UDP Server/Client mode 7
 Uložení konfigurace do převodníku 13
 Unknown 30
 UpdateTime 30
 Úpravy monitorovacího projektu 13

UserData 30

- V -

Valid 30

Value 30

Virtuální port 7

Vkládání, kopírování a mazání definic řádků 31

Vlastnosti tabulky 28

Vlastnosti tabulky - plánování úlohy 28

Volba a konfigurace UDP režimu 11

Volba terminálu po připojení 8

VT100 8

výchozí brána 8

výjimky na firewallu 15

vyrovnávací paměti 12

Vytvoření tabulky 28

Vytvoření tabulky - úlohy 28

Vzdálené připojení přes síť 8

- W -

Windows Firewall 15

WriteTime 30

- Z -

Zadání prázdné proměnné 31

Zařízení nekomunikují 15

změnění databáze 54

zotavení komunikace 7

Zpoždění alarmů 67